

KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT

Politisk-Teoretisk tidsskrift
for Kommunistisk Arbejderparti

Nr. 3
1978

KOLONIALISERINGEN
AF GRØNLAND

KAP's GRØNLANDSPOLITIK

PALÆSTINA
OG IMPERIALISMEN

INTRODUKTION TIL BD. 5 AF
MAO's SAMLEDE VÆRKER

HUSK AT GENTEGNE
ABONNEMENT

Dette nummers indhold:

Dette nummer af KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT indeholder følgende artikler:

Kolonialiseringen af Grønland. Beskriver udviklingen på Grønland fra det eskimoiske samfund til den danske kolonialisering. Artiklen behandler ligeledes udviklingen i danmarks grønlandspolitik og undersøger, hvilke økonomiske interesser hhv. staten og privatkapitalen har i Grønland.

KAP's Grønlandspolitik. Artiklen tager udgangspunkt i Grønland som en selvstændig nation, der er underlagt dansk kolonistyre. Den beskriver Grønland i dag, klasseforholdene og de politiske grupperinger. Den kommer ind på udenlandsk indflydelse og udnyttelse af bl.a. grønlands råstoffer og tager til sidst hele hjemmestyrespørgsmålet op.

Palæstina og Imperialismen. Artiklen gennemgår historisk udviklingen i Palæstinaområdet, med den zionistiske kolonialisering, de store imperialistmagters indflydelse og interesse i området. Den behandler krigen mellem den imperialistiske stat Israel og dens arabiske naboer og palæstinænsernes mangeårige kamp mod zionismen for retten til deres eget land.

3 artikler fra Peking Review omkring 3.verdens teorien.

Forsvar af national uafhængighed og 2.verdens lande.

Hvorfor inddelte Lenin landene i tre grupper efter 1. verdenskrig?

Hvorfor inddelte Stalin de imperialistiske lande i 2 grupper?

Introduktion til bind 5 af »Mao's samlede værker«.

FORLAGET

Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv

3260896236

Pris 19,75 kr.

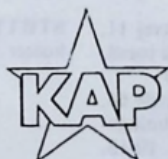
ISSN: 0105-1 903

KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT

Politisk-Teoretisk tidsskrift
for Kommunistisk Arbejderparti

Nr. 3
1978

Arbejderbevægelsens
Bibliotek og Arkiv

KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT

Politisk-Teoretisk tidsskrift
for Kommunistisk Arbejderparti

Redigeres af et udvalg. Ansv. redaktør: Frederik Dehlholm.
Redaktionen afsluttet 20. februar 1978.

Abonnement 100 kr. for 6 numre. Løssalg 19,75 kr. pr. stk.
Pengene indsættes på giro 9 21 41 27.

Forlaget OKTOBER, Studiestræde 24, 1455 København K.
ISSN 0105-1903.

ADRESSER:

Kommunistisk Arbejderparti (KAP)

Esbjerg: Postbox 293, 6700 Esbjerg
Helsingør: Postbox 71, 3000 Helsingør
Herning: Postbox 142, 7400 Herning
Hillerød: Postbox 148, 3400 Hillerød
København: Studiestræde 24, 1455 Køben-
havn K. Tlf. (01) 15 21 33.
Køge: Postbox 52, 4130 Viby Sj.
Lolland-Falster: Postbox 7, 4930 Maribo
Odense: Postbox 32, 5240 Odense NØ
Randers: Postbox 2043, 8900 Randers
Roskilde: Postbox 128, 4000 Roskilde
Silkeborg: Postbox 207, 8600 Silkeborg
Ålborg: OKTOBER bogbutik, Kastetvej 11,
9000 Ålborg
Århus: OKTOBER bogbutik, Vestergade 64,
8000 Århus C

OKTOBER bogbutikkerne

København: OKTOBER bogbutik, Studie-
stræde 24, 1455 Kbh. K. Tlf. (01) 12 87 97.
Åbningstider: mand.-fred. 10-17.30, lørd.
10-13.
Ålborg: OKTOBER bogbutik, Kastetvej 11,
9000 Ålborg. Åbningstider: mand. & torsd.
15-17.30, fred. 15-18, lørd. 10-12.30
Århus: OKTOBER bogbutik, Vestergade 64,
8000 Århus C, Tlf. (06) 19 84 33. Åbnings-
tider: mand.-fred. 15.30-17.30, lørd. 10-13.

Forlaget Oktober

FORLAGET OKTOBER: Studiestræde 24,
1455, Kbh. K. Giro 9 21 41 27. Tlf. (01) 142734

ABONNER PÅ ARBEJDERAVISEN

115,- kr. pr. år; 60,- kr. pr. halvår.

Ring (01) 14 64 04 eller
Send bestillingskuponen.

Abonnement begynder straks ved bestillingen
og løber til 30.6. eller 31.12.1978.

Prisen reguleres efter bestillingsdatoen - vent
med at betale til du får et girokort fra distri-
butionen.

Du kan begynde med et
PRØVEABONNEMENT på 10 numre. Ind-
sæt 20,- kr. på giro 6 14 08 07. ARBEJDER-
AVISEN, Studiestræde 24, 1455 København
K.

STØTTEABONNEMENT

koster 200,- kr. pr. år.

Dette nummers indhold

Dette nummer af KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT indeholder følgende artikler:

Kolonialiseringen af Grønland. Beskriver udviklingen på Grønland fra det eskimoiske samfund til den danske kolonisering. Artiklen behandler ligeledes udviklingen i danmarks grønlandspolitik og undersøger, hvilke økonomiske interesser hhv. staten og privatkapitalen har i Grønland.

KAP's Grønlandspolitik. Artiklen tager udgangspunkt i Grønland som en selvstændig nation, der er underlagt dansk kolonistyre. Den beskriver Grønland i dag, klasseforholdene og de politiske grupperinger. Den kommer ind på udenlandsk indflydelse og udnyttelse af bl.a. grønlands råstoffer og tager til sidst hele hjemmestyrespørgsmålet op.

Palæstina og Imperialismen. Artiklen gennemgår historisk udviklingen i Palæstinaområdet, med den zionistiske kolonisering, de store imperialistmagters indflydelse og interesse i området. Den behandler krigen mellem den imperialistiske stat Israel og dens arabiske naboer og palæstinensernes mangeårige kamp mod zionismen for retten til deres eget land.

3 artikler fra Peking Review omkring 3.verdens teorien.

Forsvar af national uafhængighed og 2.verdens lande.

Hvorfor inddelte Lenin landene i tre grupper efter 1. verdenskrig?

Hvorfor inddelte Stalin de imperialistiske lande i 2 grupper?

Introduktion til bind 5 af »Mao's samlede værker«.

Dele nummer 1 af 1981

Dette nummer af KOMMUNEN er udgivet af Regeringen i København, 1981.

Kommunens formål er at sikre, at alle borgere har adgang til de nødvendige offentlige tjenester og faciliteter. Dette gøres ved at sikre, at alle borgere har adgang til de nødvendige offentlige tjenester og faciliteter. Dette gøres ved at sikre, at alle borgere har adgang til de nødvendige offentlige tjenester og faciliteter.

Kommunens formål er at sikre, at alle borgere har adgang til de nødvendige offentlige tjenester og faciliteter. Dette gøres ved at sikre, at alle borgere har adgang til de nødvendige offentlige tjenester og faciliteter. Dette gøres ved at sikre, at alle borgere har adgang til de nødvendige offentlige tjenester og faciliteter.

Kommunens formål er at sikre, at alle borgere har adgang til de nødvendige offentlige tjenester og faciliteter. Dette gøres ved at sikre, at alle borgere har adgang til de nødvendige offentlige tjenester og faciliteter. Dette gøres ved at sikre, at alle borgere har adgang til de nødvendige offentlige tjenester og faciliteter.

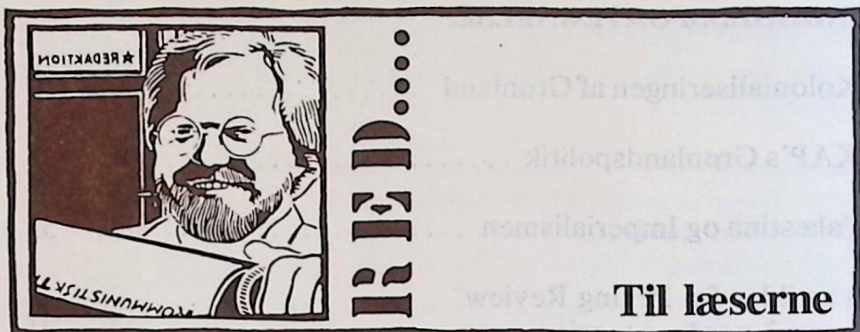
Kommunens formål er at sikre, at alle borgere har adgang til de nødvendige offentlige tjenester og faciliteter. Dette gøres ved at sikre, at alle borgere har adgang til de nødvendige offentlige tjenester og faciliteter. Dette gøres ved at sikre, at alle borgere har adgang til de nødvendige offentlige tjenester og faciliteter.

Kommunens formål er at sikre, at alle borgere har adgang til de nødvendige offentlige tjenester og faciliteter. Dette gøres ved at sikre, at alle borgere har adgang til de nødvendige offentlige tjenester og faciliteter. Dette gøres ved at sikre, at alle borgere har adgang til de nødvendige offentlige tjenester og faciliteter.

Kommunens formål er at sikre, at alle borgere har adgang til de nødvendige offentlige tjenester og faciliteter. Dette gøres ved at sikre, at alle borgere har adgang til de nødvendige offentlige tjenester og faciliteter. Dette gøres ved at sikre, at alle borgere har adgang til de nødvendige offentlige tjenester og faciliteter.

INDHOLDSFORTEGNELSE:

Kolonialiseringen af Grønland	side	9
KAP's Grønlandspolitik	side	27
Palæstina og Imperialismen	side	53
3 artikler fra Peking Review om 3.verdens teorien	side	81
Introduktion til bind 5 af »Mao's samlede værker«	side	110

KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT er et nødvendigt led i en åben debat om udmøntningen af KAP's partiprogram.

De emner KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT idag forsøger at behandle er følgende:

- Overordnede økonomisk/politiske analyser af den nationale og internationale klassekampssituation, samt mere uddybede baggrundsartikler om enkelte lande.
- Artikler der opridser hovedlinien for partiets udvikling i forhold til klassekampssituationen, herunder forholdet til den såkaldte venstrefløj.
- Artikler der trækker det teoretiske grundlag for partiets politik op, og artikler der herudfra lægger og debatterer partiets langsigtede og dagsaktuelle politik.
- Artikler der opsummerer dagsaktuelle kampe, – et led i udviklingen af politikken.
- Artikler der særskilt kritiserer de såkaldte venstrefløjsorganisationers politisk/teoretiske grundlag.
- Historiske artikler der perspektiverer og uddyber udarbejdelsen af KAP's politik.
- Debat og anmeldelser.

Vi håber, at mange på den ene eller den anden led vil deltage i styrkelsen af KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT. Diskuter og kritiser udviklingen af tidsskrifter. Har I haft nogle diskussioner, der har vist, at nogle væsentlige politisk-teoretiske emner trænger til afklaring, så skriv. Er der emner, som I mener trænger til en grundigere behandling end den kan få i Arbejderavisen, så skriv. Brug KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT!

Hvis du gerne vil skrive noget til KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT og/eller ønsker støtte dertil, eller godt vil stille dig til disposition til at skrive om et bestemt emne, som du er godt inde i, så skriv - så vi kan tale sammen om det. Kontakt os inden du giver dig i kast med større artikler/indlæg, så du kan høre om mulighederne for, at dit indlæg vil

blive bragt. Derudover er vi stærkt interesserede i at få tilsendt specialer og bedre afløsningsopgaver. Vi er interesserede i opgaver, som vi kan bringe i let bearbejdet form, eller opgaver, som vi vil kunne bruge, som baggrundsmateriale til at skrive artikler.

Det er nu med nummer 3 eller nummer 4 af KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT, at de fleste abonnementer udløber. Vi håber, at alle vores hidtidige abonnenter straks vil gentegne deres abonnement og samtidig være aktive i at få andre til at tegne abonnement.

Ved gentegning eller nytegning af abonnement kan man gratis få et af de tidligere numre af KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT, der endnu er på lager: nummer 4/1975, 7-8/1976, 1,2,3,4,5,6/1977 og 1/1978. Husk at skrive på abonnements tegningskuponen hvilket nummer du ønsker at få tilsendt gratis sammen med næste nye nummer af KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT.

Redaktionen er for tiden ved at diskutere udviklingen af KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT, vi håber at dette allerede vil sætte sig spor i nummer 4, hvor vi også håber at kunne fortælle noget om den videre planlægning. Det eneste vi kan sige nu er, at nummer 4 er planlagt som et jubilæumsnummer for 10 årsdagen for stiftelsen af KFML den 15. sep. 1968, og at det skal indeholde KFML's historie.

Abonnementsprisen er 100 kr. om året for 6 numre af 19,75 kr. pr. stk.

red.

Kolonialiseringen af Grønland

Vi bringer her den første af to debatartikler om Grønland. I denne første del beskriver vi kolonipolitikken og klassekampen i Grønlands udvikling, og vi forsøger os med en analyse af den økonomiske politik der føres idag. En afklaring af disse spørgsmål er nødvendig for at kunne forstå hvad det er, der sker idag.

I den kommende artikel vil vi netop gå nærmere ind på situationen i Grønland *idag*. På baggrund af en vurdering af det nationale spørgsmål og en skitse til en klasseanalyse af det grønlandske samfund, vil vi forsøge at vurdere hjemmestyret, råvareproblematikken, Grønlands internationale placering, samt de politiske kræfter i Grønland idag.

Med disse to artikler tilsammen ønsker vi at lægge op til en hårdt tiltrængt debat om synet på Grønland og arbejderklassens og det kommunistiske parties opgaver i denne forbindelse. Det er vores opfattelse at en af årsagerne til det manglende solidaritetsarbejde med det grønlandske folks kamp, findes i den meget ringe forståelse for hvad det er, der egentlig sker.

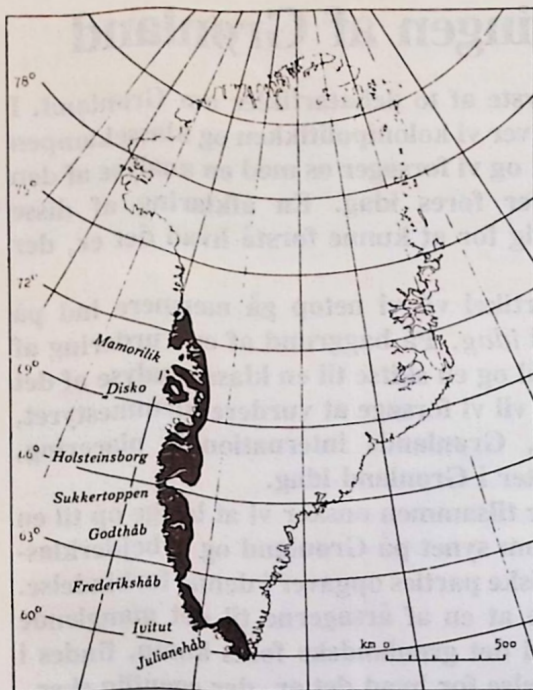
Erobringen af Grønland

Den danske erobring af Grønland skete ikke med et slag. I 1721 grundlagde Hans Egede støttet af en række købmænd i Bergen den første danske handelsstation («koloni») i Grønland, Håbets Ø (1728 flyttet til Nuuk, Godthåb). I løbet af de næste 50 år anlagdes en række handelsstationer i Vestgrønland. I 1776 var erobringen af Vestgrønland kommet så langt, at Danmark kunne forbyde alle andres besejling og fangst i Vestgrønland og forbyde den handel, som grønlænderne indtil da havde haft med

andre nationers købmænd ude på havet. Da over 90% af grønlænderne bor i Vestgrønland, var den vigtigste del af erobringen hermed slut.

Først i 1894 åbnedes den første handelsstation i Østgrønland, og så sent som i 1921 overtog den danske stat den reelle magt i Nordgrønland (Thule).

I den første tid søgte kolonialadministrationen at samle befolkningen omkring handelsstationerne. Det gav kontrol med grønlænderne; det hindrede deres kontakt med købmændene fra andre lande,

*Det besatte og beherskede område ifølge anordning af marts 1776.
(fra Viemose)*

hvor især den hollandske handel generede danskerne; det lettede opkøbet af grønlandernes produkter (hvoraf hvalbarder, spæk, narhval- og hvalrostand dengang var de vigtigste handelsvarer); det lettede missionsvirksomheden og udbredelsen af det kristne lydighedsideal blandt grønlænderne; endelig sikrede det mandskab til den hvalfangst, der iværksattes fra dansk side, og som bidrog til forrentning af den private kapital, der var indskudt i handelsstationerne.

Denne koncentrationspolitik havde dog kun begrænset omfang og blev helt opgivet omkring 1780, bl.a. fordi den europæisk drevne hvalfangst havde reduceret hval-

bestanden, og fordi interessen for hvalbarder i Europa ophørte.

Medvirkende til opgivelsen af koncentrationspolitikken var også det stadig mindre antal grønlændere. Europæerne slæbte kopper med til Grønland. Gentagne epidemier reducerede i løbet af 1700-tallet befolkningstallet til under halvdelen, måske endda til $\frac{1}{4}$.

Med nedgangen i hvalfangsten svandt også den private kapitals interesse for Grønland. Statsmagten måtte i 1774 gennem den Kongelige Grønlandske Handel (KGH) selv overtage den økonomiske udnyttelse af landet. Dette statsmonopol på handelen med Grønland fortsatte helt frem til 1950.

Handelsstationerne lagdes nu i stedet ud til langt flere grønlandske småsamfund. Sælprodukter (især tran til belysning, og skind) blev handelsvare nummer 1, ligesom sælfangsten nu som før udgjorde ryggraden i det grønlandske fangersamfund.

Det eskimoiske samfund

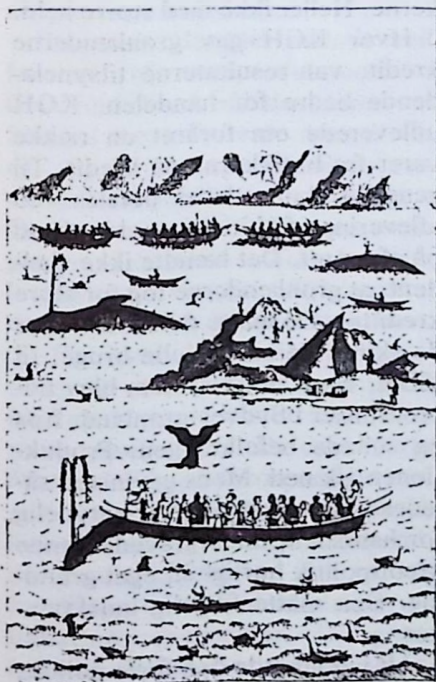
Det eskimoiske samfund havde endnu bevaret sine hovedtræk fra før mødet med europæerne. Det var et klasseløst, urkommunistisk fangersamfund. Produktionsredskaberne var fangernes egne, men der var faste regler for fordeling af byttet mellem bopladsfællerne og til en vis grad også mellem de forskellige bopladser indbyrdes. Nog-

le fangere kunne opnå respekt i kraft af deres håndelag og erfaring, men egentlige privilegier havde de ikke.

Samhandelen med først hollændere, siden danskere førte dog til en vis nedbrydning af de gamle fordelingsforhold. De varer, som grønlænderne byttede sig til, blev almindeligvis ikke fordelt blandt bopladsfællerne. Det blev den slags produkter der normalt blev solgt til købmændene heller ikke. Årsagen til at dette ikke skete må søges i det eskimoiske samfunds egen udvikling.

Allerede før europæerne kom, havde eskimoerne en vis indbyrdes tuskhandel, med bl.a. vægsten (blød stenart der kan udhules, fedtsten) til spæklamper. Denne handel var udtryk for en begyndende opløsning af det urkommunistiske samfund. Enkeltpersoner eller måske familier kunne nu hæve sig over andre i velstand.

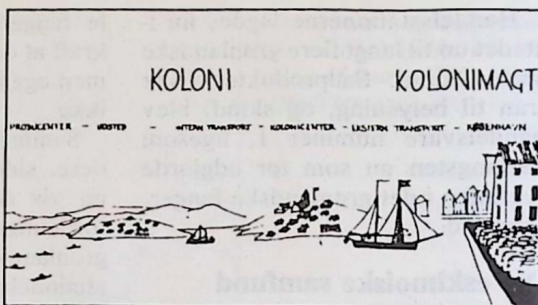
Udvekslingen af varer med europæerne fremmede denne privatisering af ejendom og produktionsresultat i det grønlandske samfund. Men vareproduktionen var hverken i 1700- eller i 1800-tallet noget, der dominerede den eskimoiske produktion. Den fælles fordeling af jagtbyttet bevarede grundlæggende urørt, og samfundet forblev indtil videre temmelig ensartet. Karakteristisk for kolonipolitikken i stort set hele perioden 1780-1940 var, at den danske stat (gennem KGHs monopol på handelen med Grønland) ved at diktere handelsbetingelserne med grønlænderne (og om nødvendigt med magt) tap-

Med den intensivering af besættelsen, som fandt sted i perioden fra 1782 til omkring midten af 1800-tallet, opnåedes en besættelsesstruktur, der stort set forblev uændret indtil efter 2. verdenskrig. Hensigten med denne struktur var at opnå fuld kontrol med grønlander-

nes produktion og konsumtion og at tilegne sig en så stor del af produktionen som mulig. Ud over producenterne, de grønlandske fangere, var hovedelementerne i denne udnyttelsesstruktur: udstederne, hvor fangernes fangst tilegnedes og opbevarede indtil den kunne videretransporteres, den interne transport mellem udstederne og kolonientret, hvor produkterne fra kolonidistriktets mange udsteder samledes og opbevarede til de store skibe, som sørgede for den eksterne transport mellem kolonientrene i Grønland og kolonimagten Danmark, kom og hentede dem.

(efter Viemose)

pede det merprodukt, som det grønlandske samfund i sin helhed skabte.

1800-tallet

Det blev dog allerede i midten af 1800-tallet fra dansk side forsøgt at få vareproduktionen til at brede sig i Grønland.

Der blev gjort forsøg på at få en dansk drevet sælfangst med garn i sving til supplement af de grønlandske fangstmetoder, hvor grønlændernes hjemmeproducerede redskaber var de vigtigste. Det blev påny forsøgt at drive hvalfangst med lønnet arbejdskraft, og at starte fiskeri. Alt dette gav kun sløje resultater.

En overgang søgtes salget af grønlandske produkter til KGH fremmet ved at hæve prisen på de grønlandske varer og sænke prisen

på de varer, der solgtes fra butikkerne. Heller ikke med større held.

Hvor KGH gav grønlanderne kredit, var resultaterne tilsyneladende bedre for handelen. KGH udleverede om foråret en række varer fra butikkerne på kredit. Til gengæld skulle de så betales ved aflevering af skind og sælspek ud på efteråret. Det hændte ikke sjældent, at grønlanderne tog for store kreditter. De måtte derfor aflevere de skind, de selv skulle bruge, til KGH. Hvor dette system blev udbredt, især i Sydvestgrønland, frøs og sultede befolkningen. Produktionen gik ned. Mens gevinsten således i første omgang var betydelig for handelen, undergravede denne kreditpolitik hurtigt sit eget grundlag. Den måtte følgelig indskrænkes.

Alt i alt sikrede den førte politik,

herunder prispolitikken, at KGH oftest gav en akceptabel profit, men om nogen udvikling af vareproduktion og fundamental grønlandsk afhængighed af dansk produktion blev der ikke tale. En undtagelse var her brugen af bøsser og ammunition til jagt, men dette slog langt fra igennem overalt. Den grundlæggende frembringelse af fødevarer, tøj, boliger, belysning og brændsel (sælspek og tørv) foregik fortsat inden for den grønlandske naturaløkonomis rammer. De indtægter i kontanter, som grønlænderne fik for salg af spek og skind, var her som regel kun et beskedent supplement. De blev brugt til mindre vigtige ting. Omkring 1850 således alene halvdelen til kaffe, kandis og tobak. Det kneb derfor med KGH-kapitalens ekspansionsmuligheder.

De mere direkte metoder til fremme af vareproduktionen i Grønland brød således sammen. For det meste førte de ikke til noget. Og hvor de gav resultater, ødelagde de produktionsgrundlaget. Derfor forsøgte KGH sig en overgang med en mere indirekte »grønlandsk« metode. Fra 1857 oprettedes de såkaldte forstanderskaber.

»For hvert kolonidistrikt oprettedes der et sådant forstanderskab, hvis medlemmer bestod af danskere og grønlandere. De danske var forstanderskabets øverste, det var: præsten der var »født« formand, kolonibestyreren, (den købmand, der til daglig forestod ind- og udhandling ved kolonien), lægen og handelens assistenter. De grønlandske medlemmer var de såkald-

te forstandere, der mere eller mindre frivilligt valgtes af grønlænderne.

Disse »repræsentanter« for grønlænderne blev valgt i forskellige underafdelinger i kolonidistriktet. Hensigten var, at kolonimagten gennem forstanderne skulle have føling med alle i distriktet boende grønlandere. Forstandernes opgave var umiddelbart at føre tilsyn med, hvad der foregik i distriktet og holde koloniledelsen orienteret om det. De skulle desuden holde orden og være deres landsmænd til vejledning og eksempel« (Citat fra Viemose, s. 49-50).¹

Princippet for ordningen var, »at grønlænderne fik overladt et fast beløb, ud af hvilket de så selv skulle udrede al nødvendig understøttelse, lån til erhvervsredskaber osv. Evt. overskud blev efter årets udløb fordelt til befolkningen i forhold til produktivitet, og derved skabtes en fornemmelse af, at man opererede med sine egne penge, selv om denne ordning naturligvis skabte en udtalt tilbageholdenhed overfor udbetaling af hjælp. Men ordningens fædre skønnede, at det netop var, hvad samfundet i den givne situation havde brug for.«²

Meningen var således, at staten ved at bestikke et udvalgt lag af grønlandere ofte fra de ledende familier på bopladserne, skulle få disse til at fremme den samlede ydelse af produkter til staten.

Forstanderskaberne brød imidlertid sammen. Selv om ordningen indebar, at der blev givet belønninger til særligt flittige fangere, som solgte til KGH, var dette utilstræk-

keligt til at nedbryde det traditionelle grønlandske samfunds fordelingsregler og fællesskab.

Endvidere gik sælfangsten ned, især på grund af en nedgang i selve sælbestanden.

Hertil kom, at prisen på sæltran til belysning i Europa faldt på grund af petroleumslampens udbredelse. KGH mistede hermed interessen for forstanderskaberne, og grønlændernes passive modstand udhulede dem efterhånden helt. Formelt blev de i 1908 omdannet til kommuneråd uden særlig indflydelse.

KGH fik i stedet en del af sine indtægter fra kryolitminen i Ivigtut. Fra 1856 foretog skiftende private selskaber, med Privatbanken og C. F. Tietgen som finansiel bagmand, brydning af kryolitten, som er et vigtigt hjælpestof i fremstillingen af aluminium. Der blev næsten udelukkende brugt danske arbejdere i minen.

KGH medvirkede ikke direkte i denne plyndring af grønlandsk råstof, men fik afgifter fra koncessionen af de private selskaber. Først i 1940 gik staten ind i produktionen. Dette år oprettedes Kryolitselskabet Øresund, hvor staten har halvdelen af aktierne. Dette selskab overtog herefter udvindingen af kryolitten.

Resumé

Alt i alt havde Grønland op til den 1. Verdenskrig en fhv. lukket økonomi. Det gamle eskimosamfund var selvfølgelig ikke uberørt. Privatejendomsretten til produktionsmidlerne var omkring år 1900 rod-

fæstet i det grønlandske samfund. KGHs indkøb bestemte til en vis grad befolkningens produktion. Placeringen af KGHs butikker, hvorfra der solgtes geværer, ammunition, sukker, kaffe, bomuldstøj mv. spillede en betydelig rolle for, hvor befolkningen slog sig ned. Alle afgørende beslutninger om økonomien (og politikken) blev truffet i København.

Men der var stadig tale om, at den grønlandske økonomi i høj grad var baseret på selvforsyning med de vigtigste fødevarer, redskaber, boliger, klæder osv. Og det ikke bare for Grønland som helhed, men tillige gældende for hver enkelt by og boplads. Endnu eksisterede de gamle eskimoiske fordelingsregler, hvor de mere heldige – og dygtige – fangere ydede en del af fangsten til de mindre heldige på bopladsen. Salget af de sælprodukter, der blev til overs, til KGH, var dog langsomt ved at nedbryde disse forhold.

Vareproduktionens gennembrud

Nok så vigtigt for nedbrydningen af det gamle samfund var det, at der i det sydlige Vestgrønland i årtierne mellem 1. og 2. verdenskrig foregik en overgang til fiskeri, delvist betinget af klimatiske forandringer. Fisken – især torsk – ydede ikke ud over føden de produkter, som sælen gav i form af skind til beklædning, spæk til belysning osv. For fisken gjaldt de gamle fordelingsregler heller ikke. Fisken blev opkøbt af KGH, som til gengæld nu fik mulighed for at

dække en langt større del af grønlandernes forbrug end før.

Ved denne omlægning fulgte en udvidelse af handelen og en vis fiskeforarbejdning (saltning og tør-ring). Hermed skabtes en lille grønlandsk lønarbejderklasse beskæftiget af den danske stat. Dens størrelse var dog endnu beskeden. I 1930 var lønarbejderklassen kun ca. 15% af den grønlandske befolkning, mens det selvstændige småborgerskab i fangst, fiskeri og fåre-avl udgjorde 5/6.

Udviklingen i 1900-tallets første årtier kan illustreres af følgende oplysninger, hentet fra en undersøgelse af forholdene i Julianehåbsdi-

striktet i det sydligste Grønland.³

Mens pengeindkomsterne i 1900 her udgjorde $\frac{1}{4}$ af den samlede indkomst (resten var naturalier), voksede andelen til $\frac{1}{3}$ i 1920 og til $\frac{2}{3}$ i 1930.

Sælfangsten i området var nogenlunde konstant fra 1900 til 1920, men mere en halveredes mellem 1920 og 1930. Til gengæld fordobledes fiskeriet i det samme årti. Mens fisk stort set ikke blev solgt til KGH i 1900, udgjorde salget af fisk i 1920 allerede 40% af det samlede salg og i 1930 hele 82%.

Resultatet af omlægningen til fiskeri var, at de skindbeklædte hjemmeproducerede konebåde i

I tyverne erstattedes de skindklædte konebåde af træbåde, men kajakken var endnu hyppigt i brug.

løbet af 1920'erne erstattedes af indkøbte træbåde (kajakkerne bevarede dog endnu), skindtelte erstattedes af lærredstelte, som KGH solgte, sælspek udskiftedes med kul, skindtøjet afløstes af europæiske klæder osv.

Det var også slut med at være selvforsynende med fødevarer. Til og med 1920 kunne områdets fødevarerproduktion fuldt ud dække kaloriebehovet, men i 1930 måtte $\frac{1}{3}$ af det dækkes ved køb af navnlig mel og gryn i handelens butikker.

Vareproduktionen slog således afgørende igennem i det sydligste Grønland i løbet af 1920'erne. Noget lignende gjaldt også store dele af Sydvestgrønland (Godthåb mv.). Ændringerne i Diskobugten var mindre markante, og i Nordvest-, Nord- og Østgrønland kun små. Det generelle billede af Grønland var derfor endnu præget af den omtalte selvforsyning. Statens politik gik i denne sammenhæng fortsat ud på at købe de grønlandske overskudsprodukter og benytte sig af salget af dem til at finansiere handel, mission, de nødvendige byanlæg mv. Herudover blev der en beskedent profit. På statsbudgettet udgjorde Grønlandsbalancen (forholdet mellem de udgifter staten havde til Grønland og de indtægter der flød tilbage f.eks. via handlen) sjældent over 1 mill. kr. i datidens penge.

Den ny Grønlandspolitik efter 1945

Efter den 2. verdenskrig førte en række forhold til, at den danske grønlandspolitik blev radikalt for-

andret.

På det almene plan foregik der under krigen en mægtig udvikling af produktivkræfterne, ikke mindst inden for sø- og lufttransport. Der blev herved skabt forudsætninger for en langt stærkere indsats i Grønland end før, hvor det arktiske klima ofte havde været en afgørende forhindring for forbindelserne med landet.

Den 2. verdenskrig gjorde USA til den absolut ledende magt i den kapitalistiske verden. USA's kapitalister ønskede at udnytte den overlegne militære og økonomiske styrke til at opnå kolossale profiler. Derfor måtte den internationale handel og kapitalbevægelserne forøges væsentligt. Dette skete via nedbrydningen af toldskrænker osv. og her viste KGH's monopol på handel med Grønland sig tydeligvis forældet, monopolet var en hæmsko for USA's økonomiske ekspansion.

Det var også i USA's interesse, at det europæiske kolonisystem, der beholdt store befolkningsskatter og landområder for vesteuropæisk kapital, blev afviklet. Herom var amerikanerne enige med de selvstændighedsbevægelser, der i mange kolonier stod styrket i årene efter den 2. verdenskrig. Derimod var enigheden mellem amerikanerne og frigørelsesbevægelserne så som så, når det kom til spørgsmålet om, hvad den opnåede uafhængighed skulle bruges til. I denne sammenhæng er det nok at pege på, at forholdet mellem Danmark og Grønland ikke kunne undgå at blive berørt af den almindelige

afkoloniseringstendens.

Ud over disse almene træk, var også særlige forhold på spil i Grønland. USA havde under krigen besat Grønland, dels af hensyn til flykommunikationen, dels for at sikre sig kryolitten. Amerikanerne havde åbnet Grønland for et langt større antal produkter, end man hidtil havde set, og der var efter krigen blandt grønlandske fangere og fiskere et ønske om fortsat adgang til de ny materielle goder. Derimod udvikledes der tilsyneladende ikke, til forskel fra de fleste andre kolonier, nogen politisk bevægelse i Grønland, der sigtede mod selvstændighed. Nok så vigtigt var det derfor, at der fra kredse i Danmark var et pres for at forbedre de elendige sundheds- og socialforhold i Grønland. Og måske vigtigere endnu: Der var i dele af dansk monopolkapital, ikke mindst i byggesektoren, et ønske om statsgaranteret afsætning efter at specielt det så lukrative tyske marked faldt bort med 2. verdenskrigs ophør.

Der var således forskellige kræfter, der spillede sammen og dannede baggrund for udmøntningen af den ny grønlandspolitik. Denne blev fastlagt i en betænkning fra den såkaldte Grønlandskommission i 1950. Det centrale i denne politik er det udtrykte ønske om at indrette Grønland lige som Danmark, økonomisk såvel som politisk.

Politikken

Den politiske side var hurtigt klar. Ved afstemningen om den ny

grundlov i 1953 blev Grønland gjort til et amt i Danmark. Grønlanderne blev ikke spurgt. De fik lov at vælge 2 mandater til folketinget, mens det meste af særlovgivningen om Grønland i øvrigt bevaredes.

Denne indlemmelse af Grønland gav en række fordele. For det første beholdt dansk kapital på en smidig måde Grønland for sig selv.

For det andet slap man for den ubehagelige indberetningspligt til FN. Alle kolonimagter var nemlig blevet tvunget til at afgive årlige rapporter om den økonomiske og sociale udvikling i kolonierne.

For det tredje betød den formelle ligestilling, at det kunne hævdes, at Danmark ikke længere var en imperialistisk kolonimagt, hvad der var et populært synspunkt i Danmark. Indlemmelsen af Grønland blev derfor, sammen med den kvindelige tronfølge, brugt til at sikre vedtagelsen af grundloven i 1953 i kamp mod de kritiske røster, der rejste sig mod den mulighed for afgivelse af dansk suverænitet, som loven også indeholder, (denne mulighed blev senere udnyttet ved Danmarks tilslutning til EF).

Økonomien

Den økonomiske side viste sig at være langt vigtigere. Den danske stat valgte at satse på privat dansk kapital i Grønland. Kommissionen skrev herom: »(den) økonomiske politik (må) give adgang for den private danske kapital og det private initiativ til at udøve virksomhed inden for rammerne af den specielle økonomiske ordning i Grøn-

land.« Og videre hedder det: »Adgang til Grønland for privat dansk kapital og privat initiativ kan på længere sigt bidrage til at skabe forudsætningerne for, at den grønlandske befolkning kan forøge sin produktion og derved skabe forudsætningerne for den højere levestandard, som er hovedmålet« (kommissionens beretning, bd.5, s. 28).

Det var således et eksplicit udtrykt mål at eksportere en (profitabel) dansk kapital til Grønland. Staten skulle forsyne Grønland med den nødvendige infrastruktur (havne- og vej anlæg, kommunikation, sundheds- og uddannelsesvæsen, boliger). Denne skulle udgøre rammen om private investeringer i den egentlige produktion. Den private kapital skulle hjælpes i gang med billige erhvervslån.

De store entreprenørselskaber fik opfyldt deres ønsker. Sammenslutningen Danish Arctic Contractors (bestående af Kampsax, Monberg & Thorsen, Højgaard & Schulz, Christiani & Nielsen, Jespersen & Søn, Saabye & Lerche) fik adgang til at opføre mange af nyanlæggene samt til at forestå en del af byggearbejdet på de ameri-

kanske baser i Grønland.

Herudover begrænsede den private kapital sig til mindre håndværks- og servicevirksomheder, hvor afsætningen var fhv. sikker. Først fra begyndelsen af 1960'erne kom der fart i oprettelsen af private fiskeforædlingsanlæg, således at der ved årtiets slutning i alt var 14 private anlæg foruden 9 større og 50 mindre statslige anlæg. Den privatejede produktion er helt domineret af danske, suppleret med norske og færøske interesser.

Statens udgifter tilfalder dansk kapital

Som et led i den økonomiske politik blev statens udgifter i forbindelse med Grønland kraftigt forøget. Ud over handelen blev der tillige tale om opbygning og drift af tekniske anlæg, sygehusvæsen mm.

De statslige udgifter tilfaldt i vid udstrækning dansk kapital, i Danmark såvel som i Grønland. Ifølge en undersøgelse af statsudgifterne i forbindelse med Grønland⁴ foretaget for finansåret 1970/71 tilfaldt 84% af den danske stats brutto-udgifter danskere, og 16% grøn-
lændere.

Bruttoudgifter (÷ interna statsoverførsler) fordelt på modtagerkategorier finansåret 1970/71

	Løn til statsansatte		Udbetalinger til virksomheder		Ialt	
	mill.kr.	%	mill.kr.	%	mill.kr.	%
I Danmark	72,5	22,5	435,2	52,4	507,8	44,0
Danske virksomheder for arbejde, udført på Grønland			146,0	17,6	146,0	12,7
Danske i Grønland	142,4	44,2	141,6	17,0	284,0	24,6
Grønlændere	99,1	30,8	66,1	8,0	165,2	14,3
Landsråd og kommuner			9,2	1,1	9,2	8,8
Uspecificeret	8,0	2,5	33,2	4,0	41,2	3,6
Ialt	322,0	100,0	831,2	100,1	1153,2	100,0

Det fremgår af undersøgelsen at langt den største del af statsudgifterne tilfalder dansk kapital, som på denne måde kan siges at arbejde med statsgaranteret profit. Kun en beskedent del af det samlede beløb udbetales til grønlændere, enten som løn eller ved indkøb af grønlandsk fremstillede varer.

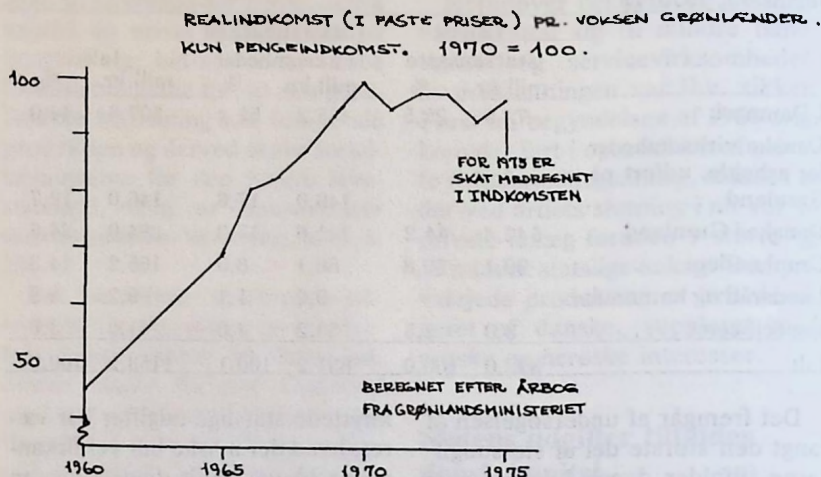
Selv om grønlænderne ikke har fået statsmidlerne udbetalt, har Grønland og grønlænderne som antydnet alligevel set en hel del til disse penge. Resultatet af statens økonomiske politik har været en total omstrukturering af det grønlandske samfund. De statslige investeringer voksede kraftigt (fra 37 mill. kr. i 1955 til 362 mill. kr. i 1970). Sammenholdes disse beløb med grønlændernes indkomster (ca. 28 mill. kr. i 1955, 264 mill. kr. i 1970) vil man se, hvilken kolossal påvirkning det gamle grønlandske samfund har været udsat for. Investeringerne var hvert eneste år i hele denne periode større end grønlændernes indkomst. Konsekvensen af politikken og de dertil

knyttede statslige udgifter har været, hvad der måske lidt vel firkanteret er blevet kaldt *danisering*, en tilpasning til og indretning af Grønland i overensstemmelse med det danske samfund, herunder også en betydelig tilflytning af danskere.

Økonomisk vækst

Der var som følge af de danske investeringer i Grønland en betydelig vækst i grønlændernes realindkomst. Fra 1960 til 1970 mere end fordobledes den gennemsnitlige realindkomst pr. grønlænder (8% om året). Samtidig med denne stigning i realindkomsten i penge skete der dog et fald i den grønlandske befolknings forbrug af naturalprodukter, dvs. produkter de selv har fanget eller fisket og som ikke er købt af eller solgt til nogen. Det er dog utvivlsomt rigtigt, at der 1960'erne igennem var en klar stigning i de materielle vilkår i alle klasser af den grønlandske befolkning. Denne materielle fremgang er stoppet i 1970'erne, hvilket vi skal komme tilbage til senere i artiklen.

KURVE 1

Kurve 1.

I løbet af 1960'erne blev grønlændernes gennemsnitlige realindkomst fordoblet. Siden er der ikke sket forbedringer.

Den omtalte vækst i indkomsterne stammede til en vis grad fra udviklingen af fiskeriet, først efter torsk, senere især efter rejer og laks. Men det var navnlig i byggebranchen og i servicesektoren samt i den offentlige administration, den store ekspansion fandt sted, ikke mindst gennem inddragelse af kvindelig arbejdskraft.

Væksten i disse brancher skyldtes ikke nogen selvstændig grønlandsk, eller for den sags skyld dansk, produktion i Grønland. Den skyldtes ene og alene den danske stats program for udvikling af infrastrukturen i Grønland. De store investeringer i forskellige anlæg gav private håndværksmestre i Grønland en profitabel afsætningskanal og fik dem til at acceptere

lønkrav fra de grønlandske arbejdere. På tilsvarende måde gav også lønningerne til de udsendte danskere i navnlig sundheds- og undervisningssektoren (i 1970 udgjorde danskerne 17% af befolkningen i Grønland, de havde 47% af indkomsten) grobund for udbygning af detailhandel og forskellige former for serviceerhverv i såvel statsligt som privat regie.

Væksten skyldtes især disse ting og var derfor ikke udtryk for, at der var blevet skabt et stabilt og sammenhængende selvstændigt erhvervsgrundlag for et kapitalistisk Grønland.

Befolkningskoncentration

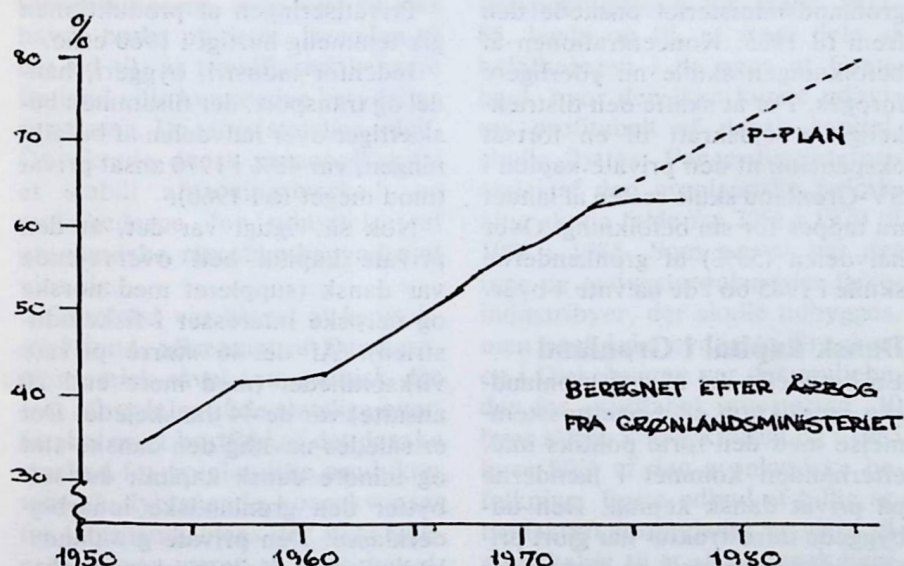
Som nævnt var kernen i den danske grønlandspolitik, at der i Grøn-

land skulle udvikles et for privat (dansk) kapital profitgivende fiskeri, især af torsk. Til dette formål skulle byerne i det mest lovende område, Sydvestgrønland, udbyg-

ges med de nødvendige anlæg. For at skaffe billig arbejdskraft i rigelige mængder til disse byer, gennemførtes en storstilet befolkningsomflytning. De fleste mindre bygder i

KURVE 2

ÅNDELEN GRØNLÆNDERE BOENDE I DE 10 STØRSTE BYER

Kurve 2.

Statens nettoudgifter (dvs. statsudgifterne ÷ statsindtægterne) i forbindelse med Grønland er vokset stærkt siden 1950. Men med den økonomiske krise faldt monopolkapitalens interesse for statsudgifter i Grønland (i det mindste til en ny udvinding af råstoffer begynder).

SV-Grønland blev nedlagt og befolkningen enten lokket eller tvunget (fx ved nedlæggelse af butikker) til at flytte til de 4 udvalgte byer Frederikshåb, Godthåb, Suk-

kertoppen og Holsteinsborg, Paamiut (Frederikshåb), Nuuk (Godthåb), Manitsok (Sukkertoppen) og Sisimiut (Holsteinsborg). Også folk fra andre dele af Grøn-

land flyttede dertil, omend i mindre udstrækning. I Sydgrønland og i Diskobugten gennemførtes ligeledes en befolkningskoncentration. Kun i sælfangstområderne i Nord- og Østgrønland bevaredes den gamle fordeling af befolkningen nogenlunde intakt.

Fra dansk side var der ikke tilfredshed med denne ellers ret hurtige omflytning. I 1971 udkom Perspektivplanen for Grønland, en skitse af Grønlands udvikling som grønlandsministeriet ønskede den frem til 1985. Koncentrationen af befolkningen skulle nu yderligere forøges. For at skaffe den tilstrækkelige arbejdskraft til en fortsat ekspansion af den private kapital i SV-Grønland skule resten af landet nu tappes for sin befolkning. Over halvdelen (53%) af grønlænderne skulle i 1985 bo i de nævnte 4 byer.

Dansk kapital i Grønland

En betydelig del af den grønlandske produktion er, i overensstemmelse med den førte politiks mål, efterhånden kommet i hænderne på privat dansk kapital. Den udbyggede infrastruktur har gjort private investeringer i de store byer tilstrækkelig profitable til, at der

fra dansk side har været betydelig interesse for at drive produktion i Grønland. Det har dog især været mindre dansk kapital, der har udvist denne interesse. Monopolkapitalen har været tilfreds med at forestå de store byggeprogrammer og med at levere produkter til KGH m.v.. Herudover er monopolkapitalens hovedinteresse i Grønland knyttet til den mulige fremtidige udnyttelse af landets råstoffer.

Privatiseringen af produktionen gik temmelig hurtigt i 1960'erne.

Indenfor industri, byggeri, handel og transport, der tilsammen beskæftiger over halvdelen af befolkningen, var 48% i 1970 ansat privat (mod meget få i 1960).

Nok så vigtigt var det, at den private kapital helt overvejende var dansk (suppleret med norske og færøske interesser i fiskeindustrien). Af de 46 større private virksomheder (med mere end 20 ansatte) var de 44 danskejede. Det er således navnlig den danske stat og mindre dansk kapital, der udbytter den grønlandske lønarbejderklasse. Den private grønlandske kapital er derimod uhyre beskedn.

Den private kapital i Grønland, i industri, byggeri, handel og transport.

	<u>1970</u>	<u>1974</u>
Den private sektors andel af beskæftigelsen	48%	49%
Danske virksomheders andel af den private sektors personel ..	77%	79%
Danske virksomheders andel af den private sektors omsætning	84%	81%
Danske virksomheders andel af de udbetalte lønninger	88%	89%

Dansk kapital er altdominerende i den private sektor på Grønland, foruden i staten. Mens væksten i den private kapital var stærk i 1960'erne, er den stagneret i 1970'erne.

Resumé

Den danske grønlandspolitik havde i slutningen af 1960'erne tilsyneladende nået mange af sine mål. Der var skabt en række små teknisk set velfungerende bysamfund med et rigeligt udbud af billig arbejdskraft, som udbyttedes af privat dansk kapital og i den statsdrevne produktion. Af de erhvervsaktive grønlandere var $\frac{3}{4}$ blevet lønarbejdere. Torskefiskeriet havde måske ikke helt indfriet forventningerne, men rejer og laks havde bødet på dette. Desuden så det ud til, at trawlfiskeri længere fra land ville kunne give betydelige resultater. De store statslige udgifter sikrede dansk monopolkapital et stabilt afsætningsmarked, og mulighederne for udnyttelse af grønlandske råstoffer begyndte at vise sig.

Grønland var blevet et *kapitalistisk* land, afhængigt af Danmark, økonomisk såvel som politisk. En evt. afbrydelse af de statslige overførsler og et bortfald af det danske marked for grønlandske produkter ville få dybtgående konsekvenser for Grønland, mens det 30 år tidligere havde været af ringe betydning for landets økonomi.

Den eneste ulempe ved denne politik til gavn for dansk kapital syntes at være at proletariseringprocessen og det danske formynderi gjorde mange grønlandere lede og kede af Danmark og danskere. En politisk utilfredshed var ved at vågne. Men den mest udbredte reaktion på samfundsomvæltningen fra grønlandsk side var dog en kraftig stigning i småkriminalitet

og spiritusmisbrug. Dette hæmmede i nogen grad muligheden for udbygning af grønlanderne, men var i sig selv ganske ufarligt for det danske herredømme. Den politiske kritik kunne desuden holdes i ave ved at henvise til den utvivlsomme stigning i grønlandernes materielle levestandard i 1960'erne.

Perspektivplanen

Som antydte var det meningen, at den førte politik skulle fortsætte. Perspektivplanen for årene 1971-85, lagde op til, at store dele af befolkningen i de egne af Grønland, hvor den ikke kunne udbyttes profitabelt af dansk kapital, skulle flyttes. Fangerdistrikternes andel af den grønlandske befolkning skulle falde fra 20% i 1970 til 10% i 1985. Som nævnt var det især de sydvestgrønlandske fiskeindustribyer, der skulle udbygges, men også i det sydligste Grønland og i Diskobugten var der muligheder for profitabel investering. 10 byer skulle vokse kraftigt og i 1985 huse 80% af den grønlandske befolkning. Dette udbud af billig arbejdskraft formodedes at være tilstrækkeligt til at sikre dansk kapital den ønskede profit.

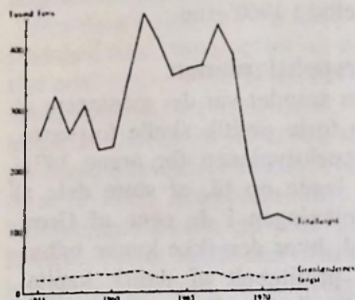
Grønlandspolitikken lægges om

Kort efter perspektivplanens fremkomst måtte den tænkte udbygning imidlertid skrinlægges. Årsagerne var flere.

For det første havde andre nationers rovfiskeri kvast torskebestanden i Vestgrønland. Også klimaet forværredes til skade for torsken.

Dermed var den nærmestliggende ressourcebasis af større betydning for en udbygget industri i land bortfaldet. Der kunne ikke og kan ikke ventes nogen privat dansk kapitalistisk udbygning i Grønland baseret på fjernfiskeri. Skal man

hente fisk langt borte, er det mere profitabelt at benytte danske havne som landingssted og base. Faciliteterne og adgangen til markedet er her væsentligt bedre end i Grønland.

Torskefangst (i hele tons fisk) i årene 1955-72, både samtlige nationers og grønlandske fangster.

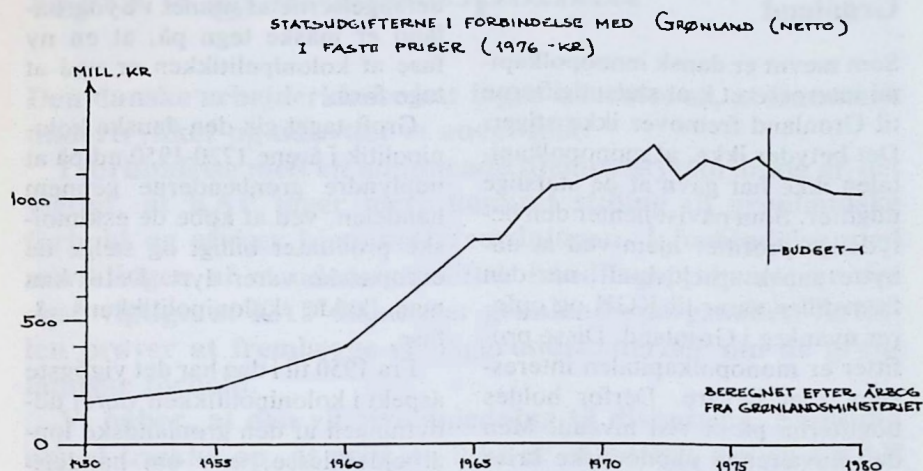
Fra »Fisk, fiskeri, fiskegrænser«. Demos 1973.

For det andet fik den tilstundende økonomiske krise den danske monopolkapital til at være mindre interesseret i den del af statsudgifterne, der ikke gik direkte i dens egne lommer. 1972 blev toppen for statens udgifter nået. En yderligere udpumpning af statslige midler til direkte glæde for især den mindre danske kapital i Grønland var ikke monopolkapitalens hovedinteresse. Med stagnationen i statsudgifterne fulgte også en stagnation i antallet af udsendte danske.

Samtidig er den billigere grønlandske arbejdskraft begyndt at overtage danskernes job i visse mellemuddannelser (fx sygeplejersker).

Uden statslig ekspansion og uden lokal ressourcebasis måtte den hårdhændede koncentrationspolitik stoppes. Hermed imødekom staten tilmed en del af den kritik, der fra grønlandsk side (specielt fra, hvad der senere blev Siu-mut) blev rejst af denne politik.

KURVE 3

Kurve 3.

Den Grønlandske befolkning og arbejdskraft blev i løbet af 1960'erne kraftigt koncentreret i de største byer. Men da erhvervslivet i begyndelsen af 1970'erne blev mindre profitabelt, stoppedes den hårdhændede befolkningsflytningspolitik. Den perspektivplan for de største byers ekspansion, der udkom i 1971, blev snart efter opgivet.

Stoppet for stigningen i statens udgifter i forbindelse med Grønland, viste svagheden i den grønlandske økonomi. Der blev nu ingen vækst i håndværket og nærmest tilbagegang i salget i butikkerne. Det var ikke længere overmåde profitabelt at være dansk småkapitalist i Grønland. Privatiseringsprocessen gik i stå. Arbejdsløsheden steg.

Under disse forhold var den unge og uerfarne grønlandske lønarbejderklasse ude af stand til at tilkæmpe sig forbedringer. Reallønnen gik direkte ned. Selv ifølge den officielle statistik fra Grønlandsministeriet var den 3% lavere i 1975

end i 1970. I 1975 skulle grønlanderen ovenikøbet betale skat af denne mindre indkomst, hvad han ikke skulle i 1970. Forholdene blev nu sådan, at selv det højt besungne danske lægevæsen ikke kunne forhindre, at folk døde yngre end før. Kun spædbørnene var her en undtagelse.

Det er således blevet mere og mere åbenlyst afsløret, at vejen til et økonomisk rigt Grønland og en velstillet arbejderklasse ikke går over dansk kapital. Hermed har Grønlandskommissionens politik fra 1950 spillet fallit, i hvert fald hvad angår den mere officielle målsætning.

Monopolkapitalens interesse i Grønland

Som nævnt er dansk monopolkapital interesseret i, at statsudgifterne til Grønland fremover ikke stiger. Det betyder ikke, at monopolkapitalen ikke har gavn af de statslige udgifter. Som påvist henter den betydelige profitter hjem ved at udbytte dansk arbejdskraft, når den fremstiller varer til KGH og opfører nyanlæg i Grønland. Disse profitter er monopolkapitalen interesseret i at bevare. Derfor holdes udgifterne på et vist niveau. Men den nuværende økonomiske krise indbyder ikke til den store ekspansion på dette område.

Også for den statslige kapital (navnlig investeret i KGH) er det nødvendigt, at statsudgifterne ikke synker for voldsomt. Ellers må de store investeringer afskrives med enorme tab. Men heller ikke her er nogen ekspansion i vente.

I stedet er de stadig mere loven- de råstofudsigter i Grønland blevet afgørende for dansk (samt vesteuropæisk og nordamerikansk) monopolkapital og dermed for den danske stats grønlandspolitik.

Udvindingen af bly- og zinkmalm i Marmorilik, olieboringerne

ud for Grønlands vestkyst og undersøgelserne af uranet i Sydgrønland er måske tegn på, at en ny fase af kolonipolitikken er ved at tage form.

Groft taget gik den danske kolonipolitik i årene 1720-1950 ud på at udplyndre grønlænderne gennem handelen, ved at købe de eskimoi- ske produkter billigt og sælge de europæiske varer dyrt. Dette kan man kalde kolonipolitikken 1. fase.

Fra 1950 til i dag har det vigtigste aspekt i kolonipolitikken været udbytningen af den grønlandske lønarbejderklasse, selv om handelsudplyndringen er fortsat. Hertil kommer som et vigtigt led den udbytning af den danske lønarbejderklasse, som sker ved monopolkapitalens produktion af varer og anlæg til Grønland. Dette er den 2. fase. Det ser ud til, at monopolkapitalen og staten forestiller sig en 3. fase, hvor udplyndringen af de grønlandske råstoffer bliver det vigtigste for grønlandspolitikken. Selvfølgelig vil også her udbytningen af arbejdskraften (grønlandsk som dansk) og udplyndringen igen- nem handelen fortsætte, men som underordnede aspekter.

Noter

1. J. Viemose: Dansk kolonipolitik i Grønland, Demos 1977.
2. M. Lidgaard: Ligestilling uden lighed, Schultz 1973, s. 31.
3. P. Ibsen & P. Sveistrup: Den erhvervs-

mæssige udvikling i Julianehaab distrikt 1899-1939, C. A. Reitzel 1942.

4. M. Buch-Hansen, S. Folke & B. Nielsen: Dansk kapital i Grønland, Politisk Revy nr. 201, 1972.

KAPs grønlandspolitik

Den danske arbejderklasse har ingen interesse af, at Danmark undertrykker og udbytter et andet folk.

I forbindelse med en kommende hjemmestyreordning er det vigtigt, at KAP tager mere konkret stilling til grønlandske forhold og afviser hjemmestyreordningen. I forbindelse med udviklingen af et udenrigspolitisk handlingsprogram, er det også vigtigt, at KAP diskuterer grønlandsspørgsmålet. Artiklen prøver at fremlægge et baggrundsmateriale om de grønlandske forhold.

Vi håber, at den vil give anledning til diskussion. Samtidig må vi trække op, at artiklen ikke er et udtryk for en i KAP endeligt vedtaget grønlandspolitik.

KAP har i dag ingen særlig udviklet og gennemdiskuteret grønlandspolitik. Grønland er dog kort omtalt i KAPs program, hvor der står:

»Det danske borgerskab udplyndrer de grønlandske naturressourcer, affolker de grønlandske udsteder, fører en diskriminerende lønpolitik og stræber efter en likvidering af den grønlandske kultur. Det danske borgerskab har overdraget dele af Grønland til den amerikanske imperialisme.

Kommunistisk Arbejderparti støtter det grønlandske folks kamp for national uafhængighed og løsrivelse fra Danmark, Kommunistisk Arbejderparti støtter det grønlandske folks kamp imod udplyndringen af dets naturrigdomme og mod det danske borgerskabs ud sugning af det grønlandske folk.

Kommunistisk Arbejderparti

støtter det grønlandske folks kamp imod den amerikanske imperialismes besættelse af grønlandsk territorium og imod socialimperialismens voksende trussel mod folkene i de nordatlantiske egne.«¹

Dette er hovedpunkterne i KAPs grønlandspolitik. Men der er et stykke vej herfra til en konkret grønlandspolitik. Da Grønland er en dansk koloni, er det særlig vigtig for danske antiimperialister at tage konkret stilling til grønlandsspørgsmålet.

Grønland og det nationale spørgsmål

KAP mener, at Grønland er en nation, og at det grønlandske folk må kæmpe for national selvbestemmelsesret. Vi bliver af og til angrebet for dette standpunkt, der bliver kaldt borgerligt.

KAP har, som støtte til det grønlandske folks kamp og som led i udviklingen af en korrekt grønlandspolitik, afholdt offentlige møder med Grønland som tema.

Billedet fra et møde i København. (Grønland staves iøvrigt Kalatdlit Nunat og ikke som på billedet.

Vi mener, at en sådan kritik er forkert.

Fejlen vore kritikere begår er, at de anser nationen for at være borgerskabets nation. De ser ikke, at nationen skaber bedre betingelser for arbejderklassens kamp i det enkelte land. De ser ikke, at en undertrykt nation er udsat for en dobbelt undertrykkelse, dels den udenlandske imperialismes undertrykkelse, dels den undertrykkelse, der kommer fra deres eget borgerskab. Selv om en socialistisk revolution er den eneste måde, hvorpå man fuldstændigt kan gøre op med begge former for undertrykkelse, ser de ikke, at en national befrielse delvis gør op med den

udenlandske imperialisme og stiller arbejderklassen bedre.

De tager derfor afstand fra national selvbestemmelsesret, hvis dette ikke opnås i forbindelse med en socialistisk revolution.

Da en socialistisk revolution i Grønland idag ikke er videre sandsynlig, bliver konsekvensen af dette synspunkt særlig tydelig i forbindelse med deres stillingtagen til Grønland.

Intet politisk parti i Danmark udover KAP går klart ind for Grønlands nationale selvstændighed.

Konsekvensen er, at vore kritikere i realiteten kommer til at støtte og fastholde den danske imperialismes udbytning og udplyn-

dring af det grønlandske folk.

Vore kritikere fornægter, at en national frigørelse uden socialisme vil forbedre det grønlandske folks kampmuligheder. De fornægter, at dette vil være et skridt i retning af socialisme. Vi mener, at selv om al imperialistisk indflydelse ikke vil være fjernet ved en sådan løsrivelse, vil det dog kraftigt svække den danske imperialisme i Grønland. At benægte dette er at lukke øjnene for den historiske udvikling på verdensplan siden den 2. verdenskrig, hvor landene i den tredje verden har opnået national uafhængighed og derved øget deres kampkraft imod imperialismen.

Når vore kritikere på »venstrefløjen« er ligeglade med national selvstændighed, hvis der ikke er tale om socialisme, skyldes det, at de ikke har indset eller ikke vil indse, at det nationale spørgsmåls klassekarakter har forandret sig med kapitalismens udvikling. Ved overgangen fra feudalismen var det borgerskabet, der var den drivende kraft i de nationale bevægelser, støttet af bønderne og arbejderklassen.

Med kapitalismens udvikling til sit imperialistiske stadium er situationen blevet radikalt anderledes. Monopolkapitalen er opstået, og den er blevet international. Monopolkapitalen sælger nu ud af nationen. I Danmark så vi dette under besættelsen, hvor monopolkapitalen arrangerede sig med besættelsesmagten. Vi så det efter krigen med Danmarks underlæggelse under USA. Vi så det op til folkeafstemningen om EF.

I dag må arbejderklassen forsvare nationen og kæmpe for national selvbestemmelsesret, fordi det skaber bedre betingelser for den nationale klassekamp og for kampen for socialismen i de enkelte lande.

Der er også politiske kræfter i Danmark, der fornægter at Grønland er en nation og at den nationale selvbestemmelsesret for Grønland af denne årsag er uden interesse.

Uden her at gå ind i en længere diskussion om hvad en nation er, vil vi sige, at vi mener, at det er helt indlysende, at det grønlandske folk ikke er en del af den danske nation. Det grønlandske folk har sit eget sprog og sin egen kulturelle baggrund, der er vidt forskellig fra det danske sprog og den danske kultur. Det grønlandske folk lever på et territorium, som i en meget lang historisk periode har været deres eget, et territorium der endda er adskilt fra Danmark ved et af verdenshavene. Dette kan hverken de åbent borgerlige eller Socialdemokratiet fornægte. Grunden til, at der alligevel kan rejses tvivl om, hvorvidt Grønland er en nation, skyldes de økonomiske forhold i Grønland.

Et af de klassiske kriterier på en nation er, at den skal have et fælles økonomisk liv, dvs. at nationen skal have en sammenhængende økonomi, der er (mere eller mindre) adskilt fra andre nationers økonomiske liv. Dette kriterium er kun delvist opfyldt for Grønlands vedkommende, ligesom det kun delvist er opfyldt for mange andre

lande i den 3. verden. Årsagen er, at imperialismen på tusinde og én måder har forhindret udviklingen af selvstændige nationale økonomier i disse lande.

Mens bygderne i Grønland endnu havde betydning havde de ofte mere kontakt med Danmark end med hinanden. Dette skyldes, at den grønlandske økonomi er gået fra det urkommunistiske fangersamfund til det kapitalistiske samfund på historisk set meget kort tid, og at det er sket under imperialistisk herredømme.

Vi vil i artiklen påvise, at Grønland først sent, dvs. efter 1950, for alvor blev inddraget i den internationale kapitalistiske arbejdsdeling. Bygderne i Grønland var tidligere i høj grad selvforsynende øko-

nomiske enheder. De små økonomiers selvtilstrækkelighed hæmmede dannelsen af et større økonomisk fællesskab, af et egentligt fælles økonomisk liv i Grønland.

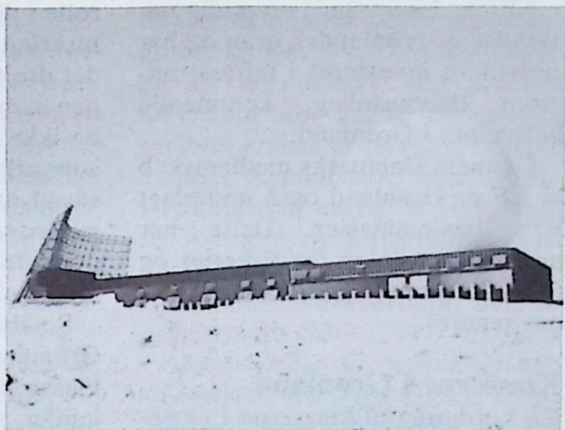
Vi mener, at et svagt udviklet fælles økonomisk liv i et område under imperialistisk overherredømme ikke må forhindre folket i dette område at rejse kampen for national frigørelse. Et hvert andet synspunkt kan ikke andet end støtte en fortsat imperialistisk udbytning og udplyndring af vedkommende folk.

Som vi har set af det foregående, mener vi, at det grønlandske folk udgør en nation. Det er samtidig en undertrykt nation, som tilhører den tredie verden. Det grønlandske folks kamp er derfor en kamp

Det grønlandske folk udgør en nation, forskellig fra andre nationer.

*Amerikansk imperialis-
mes tilstedeværelse i
Grønland er særdeles
håndfast. Her BMEWS-
varslingsstationen i Thu-
le. Radarskærmen til
venstre er på størrelse
med en fodboldbane. (U-
SIS foto fra »Grønland
og polarområderne«.)*

på linie med den tredje verdens folks kamp for national frigørelse, en kamp for national selvbestemmelseret.

Grønland er stadig en dansk koloni. Det grønlandske folk bliver undertrykt, udbyttet og udplyndret af den danske imperialisme. Den danske imperialisme er derfor det grønlandske folks hovedfjende. Det grønlandske folk må derfor smide den danske imperialisme på porten.

Samtidig vender vi os imod det synspunkt, der siger, at den danske imperialisme trods alt er bedre end f.eks. den amerikanske, og at det derfor vil være bedst for grønlanderne at være en del af det danske rige.

Vi må bekæmpe al imperialistisk undertrykkelse af Grønland. Udover den danske drejer det sig især om amerikansk, canadisk og EFs imperialisme.

Den amerikanske imperialisme står bl.a. bag en kommende udplyndring af Grønlands råstoffer. Den amerikanske imperialisme har

også baser i Thule og Søndre Strømfjord. Amerikanerne har endvidere to varslingssystemer i Grønland. Den såkaldte DEW-line (Distant Early Warning-line), med to anlæg på indlandsisen DYE 2 og 3 samt en station DYE 4 ved Kulusuk ved Angmagssalik på Grønlands østkyst. Det andet varslingssystem kaldes BMEWS (Ballistic Missile Early Warning System), hvor der findes et anlæg i Thule (7).

Derudover har eller har amerikanerne haft en række militære eller halvmilitære anlæg på indlandsisen.

Canadisk imperialisme deltager idag i udplyndringen af Grønlands råstoffer ved bly-zink-minen i Marmorilik. Canadisk kapital har også interesser i andre mineralefterforskningsprojekter andre steder i Grønland. Grunden til at specielt canadisk kapital er interesseret i Grønland, skyldes deres erfaringer med minedrift i arktisk Canada. Amerikansk kapital står bag en del af de canadiske selskaber.

EF har interesser i en mulig udnyttelse af grønlandsk uran og har endvidere investeret i infra-strukturen (havneanlæg, kommende lufthavne) i Grønland.

Gennem Danmarks medlemskab af EF er Grønland også underlagt EFs bestemmelser. Dette har navnlig betydning for fiskeriet og for råstofferne, specielt uran (herom senere).

Klasserne i Grønland

En vurdering af klasserne i Grønland bygger vi på principperne fra KAPs klasseanalyse (8). Som vi har set i starten af artiklen, er der i Grønland overvejende kapitalistiske produktionsforhold. Arbejderklassen og borgerskabet er hovedklasserne under kapitalismen. Mellem disse to klasser står småborgerskabet, som til stadighed bliver talmæssigt reduceret.

Kapitalistklassen er den klasse, som ejer eller har dispositionsret over produktionsmidlerne. Den er derigennem istand til at tilegne sig værdien af andres arbejde. Derfor henregner vi også topbureaukraterne indenfor staten og fagbevægelsen til kapitalistklassen.

Arbejderklassen er den klasse, der hverken ejer eller disponerer over produktionsmidlerne. Arbejderklassen ejer kun sin arbejdskraft, som den sælger til kapitalistklassen. Arbejderen har en løn, der svinger omkring arbejdskraftens værdi. I Grønland kan man måske endda tale om, at grønlænderne får en løn, der ligger under arbejdskraftens værdi.

Når Lenin taler om klassernes

rolle i den samfundsmæssige organisering af arbejdet, mener vi, at det drejer sig om klassernes rolle i den samfundsmæssige produktion, og ikke denne eller hin enkeltpersons arbejdsfunktion. Vi mener også, at arbejderklassens børn, husmødre samt hovedparten af de studerende og pensionister tilhører arbejderklassen.

Småborgerskabet, som også i Grønland er i tilbagegang, er en klasse, som nok ejer produktionsmidler, men som i hovedsagen lever af deres eget arbejde, og som ikke er i stand til at ophobe kapital. Småborgeren har højst nogle få ansatte og ofte ingen. Det sidste gælder specielt i Grønland, hvor småborgerskabet udgøres af selvstændige fiskere, fangere, fåreholdere, småhandlende og småhåndværkere.

Selv om kun lidt over 10.000 af de ca. 40.000 grønlændere er såkaldt erhvervsaktive, mener vi at ca. 32.000 tilhører arbejderklassen. Heraf er knap 20.000 under 15 år. Dette skyldes ikke kun at levealderen ikke er så høj i Grønland, men først og fremmest, at familierne får mange børn.

En forsigtig vurdering af tallene fra den borgerlige statistik (1970) giver følgende klasseforhold (for grønlænderne) i Grønland.

kapitalistklassen	ca. 1 %
småborgerskabet	ca. 20 %
arbejderklassen	ca. 80 %

Udover de 40.000 grønlændere findes der i Grønland ca. 10.000 danskere, som er i Grønland for en kortere eller længere periode. Kun en meget lille del af disse vil tilbrin-

ge hele deres liv i Grønland.

Vi mener derfor, at når man vurderer klasseforholdene i Grønland, må man betragte danskerne som en særlig gruppe. De kan jo heller ikke medregnes i den grønlandske nation. Der er også kraftige modsætninger mellem denne gruppe og grønlænderne, selv om størsteparten af danskerne også tilhører arbejderklassen, nemlig ca. 80%.

Af resten af danskerne er ca. 15% mindre kapitalister og ca. 5% småborgere. De danske monopolkapitalister, der udbytter grønlænderne, bor i Danmark.

Det grønlandske småborgerskab udgøres for størstedelen af selvstændige fiskere og fangere. Langt hovedparten af disse ejer kun små og urentable både. Dertil kommer en lille gruppe af småhandlende, enkelte småvognmænd (med en enkelt taxa) samt enkelte småhåndværkere. De små håndværksmestre er afhængige af den danske stat, gennem GTO (Grønlands tekniske organisation), som udbyder langt størsteparten af alt bygge- og anlægsvirksomhed i Grønland.

Det grønlandske småborgerskabs levevilkår er for størstedelens vedkommende ikke forskellige fra arbejderklassens. Dog er enkelte af fiskerne, nemlig de få med store kuttere, samt nogle af fåreavlerne ret velstående efter grønlandske forhold.

Det danske småborgerskab i Grønland består mest af mindre håndværksmestre samt nogle mindre handlende. De mindre danske håndværksmestre er imod en national selvstændighed, da en løs-

rivelse ville fjerne deres materielle grundlag, idet de er totalt afhængige af den danske stat gennem GTO. En stor del af det danske småborgerskab er på vej til at blive mindre kapitalister, idet deres virksomheder hurtigt vokser, fordi de indtager en fortrinsstilling på den måde, at det som regel er de danske håndværksmestre, der får orderne fra GTO.

Mens det danske småborgerskab i Grønland for størstedelen er på vej op i kapitalistklassen, er det modsatte tilfældet for det grønlandske småborgerskab, der dels er forarmet, dels bliver proletariseret og dermed falder i antal.

På grund af det lille befolkningstal og på grund af, at den danske stats monopol først blev ophævet i begyndelsen af 1950'erne, findes der ingen private grønlandske monopolkapitalister.

Derimod findes der et lille kompradorborgerskab af grønlandske topbyrokrater inden for administrationen m.m. Ved et kompradorborgerskab forstår vi et borgerskab, der er afhængigt af og betinget af kolonimagten. Dette kompradorborgerskab tjener i hovedsagen kolonimagtens interesser.

Denne gruppe er modstandere af national frigørelse, fordi dens stilling derigennem vil blive stærkt truet. Denne gruppe er derfor ingen allieret. Det grønlandske kompradorborgerskab er kraftigt interesseret i og forsvare ihærdigt den danske imperialismes tilstedeværelse i Grønland. Dette sker bl.a. ved at de betoner samhørigheden med Danmark i forbindelse

med hjemmestyret. Denne fraktion af borgerskabet er interesseret i hjemmestyre, da dette vil udvide dens materielle grundlag. En del af topposterne indenfor hjemmestyreadministrationen vil blive tildelt dette kompradorborgerskab.

Sådan opfatter vi det grønlandske kompradorborgerskab idag. Som hjemmestyreordningen tegner sig, vil indførelsen af hjemmestyre ikke idag føre til en ændring af kompradorborgerskabets stilling.

Alligevel mener vi, at man skal være opmærksom på, at der findes en mulighed for, at det grønlandske kompradorborgerskab kan svinge over og blive et nationalt borgerskab, d.v.s. et borgerskab, hvis interesser først og fremmest er nationale, og som i hovedsiden står i modsætning til den fremmede imperialistmagt.

Dette skift kan tænkes at komme som følge af et stærkt pres fra den grønlandske arbejderklasse. Preset kan blive en følge af en begyndende udplyndring af grønlandske råstoffer, hvor grønlænderne vil rejse kravet om ejendomsretten til råstofferne med stor styrke. Kompradorborgerskabet kan derfor, for ikke totalt at miste sine positioner som borgerskab, tænkes at svinge over til at blive et nationalt borgerskab, for derigennem at bevare sin eksistens som borgerskab. Da det grønlandske kompradorborgerskab består af topbyrokrater kan det tænkes, at det vil påtage sig rollen, som administratorer af en mere eller mindre grønlandsk udnyttelse af råstofferne.

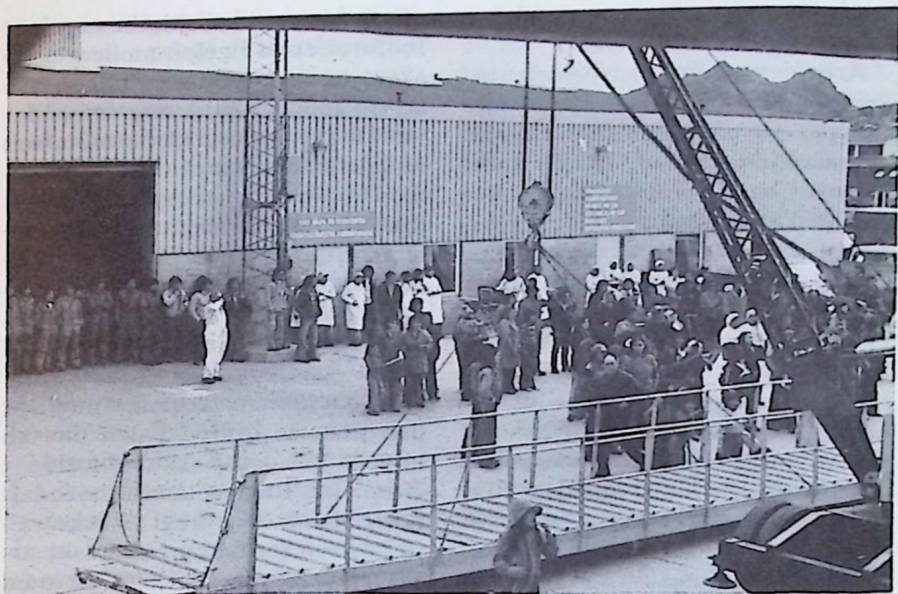
Vi er klar over, at denne tænkte

udvikling er meget kompliceret, og at vores forklaring ikke er særlig udbygget. Når vi alligevel overhovedet nævner den, er det fordi vi må være opmærksom på, at denne udvikling kan ske.

Der findes idag også et fåtalligt nationalt borgerskab i Grønland. Dette udgøres af mindre erhvervsdrivende og enkelte storfiskere. I forhold til en frigørelsesbevægelse står de i en dobbeltstilling, idet de ofte delvis er afhængige af den danske stat og på den anden side står de i modsætning til og er i konkurrence med de bosiddende danske kapitalister, den danske stat og den danske imperialismes.

Når vi betragter dem som et nationalt borgerskab, er det fordi de dels er mindre kapitalister, dels at modsætningen til den danske imperialisme er den dominerende. De må derfor betragtes som en allieret i løsrivelseskampen, omend en vaklende allieret.

Derudover findes et dansk borgerskab i Grønland, specielt bestående af større håndværksmestre bosiddende i Grønland. Denne gruppe er fortsat interesseret i at bevare den danske kolonialisme og står usikkert over for hjemmestyret, men de er ikke direkte modstandere, hvis en hjemmestyreordning ikke rækker ved deres materielle grundlag. Dette er der intet idag, der tyder på. Mestrene lever idag af at udføre opgaver for GTO. Sandsynligvis vil de fortsat få disse opgaver under hjemmestyret. På den anden side er det klart, at den danske monopolkapitals stat ikke vil beskytte denne gruppes interes-

Den grønlandske arbejderklasse er 1. generationsarbejdere. En stor del er ansat af den danske stat, her pakhusarbejdere i Pamiut (Frederikshåb).

ser.

Den danske monopolkapitals interesser i Grønland findes indenfor nogle få private fiskeindustrier og som lillebrorpartner i en kommende råstofudplyndring. Hovedinteressen for den danske monopolkapital findes dog i væsentligst grad indenfor bygge- og anlægsvirksomhed og indenfor skibstransporten til og fra Grønland.

Hovedparten af bygge- og anlægsvirksomheden i Grønland udføres af DAC (Danish Arctic Contractors). DAC består af en sammenslutning af de største danske byggemonopoler. DAC består af en sammenslutning af Christiani & Nielsen, Højgaard & Schultz, A. Jespersen & Søn, Kampmann,

Kierulf & Saxild, Monberg & Thorsen og Saabye & Lerche. DAC udfører arbejder for GTO. Formanden for foreningen af arbejdsgivere i Grønland FADVIG er Jens Thorsen fra Monberg og Thorsen og Dansk arbejdsgiverforening. DAC udfører også arbejde på de amerikanske baser i Grønland.

Rederiet J. Lauritsen er det rederi, der har størst interesser i skibstransporten til og fra Grønland.

Den grønlandske arbejderklasse er en klasse i kraftig vækst og det er en ny klasse i Grønland. Først efter 1950'erne er den grønlandske arbejderklasse blevet dominerende. Førhen var det småborgerska-

bet bestående af fangere og fiskere, der var dominerende.

Arbejderne findes specielt indenfor fiskeindustri, byggevirk-somhed og indenfor den danske koloniadministration, i GTO samt indenfor handel i KGH og ko-operationen (Brugsen).

Det kan diskuteres, om der findes et grønlandsk halvproletariat på 10-20%, thi en del af arbejderklassen i Grønland supplerer sin indtægt ved småfiskeri (dog mest til eget forbrug) og kunne derfor henregnes til et grønlandsk halvproletariat.

Sådanne flydende grænser findes, men vi mener ikke, at disse forhold i Grønland har tilstrækkelig stor betydning til, at man kan tale om et egentligt halvproletariat. Det er dog givet, at disse forhold er med til at fremme en småborgerlig ideologi i den grønlandske arbejderklasse, der går ud på, at fangersamfundets livsform var bedre, at det er bedre at tage ud at småfiske end at gå på fabrik.

Den grønlandske arbejderklasse er som sagt en ny klasse i Grønland, og den består mest af 1. generations arbejdere. Derfor er den uden mange kamperfaringer og uden mange organisatoriske erfaringer. Af samme årsag er den faglige organisationsprocent lav og den grønlandske fagforening GAS (Grønland Arbejder Sammenslutning) svag.

GAS er reformistisk ledet. Dette kommer bl.a. til udtryk i stor tiltro til LO hos GASs ledere. Minearbejdernes strejke i Marmorilik blev udråbt som en stor sejr, for den

grønlandske arbejderbevægelse. Indførelsen af ligeløn mellem danskere og grønlændere i minen var selvfølgelig en god ting, men det var en dyr ligeløn, idet indførelsen af ligelønnen var kædet sammen med aftalen om at der skulle oprettes en grønlandsk hovedaftale. Denne hovedaftale er endnu ikke indført, men en hovedaftale indebærer fredspligt, d.v.s. en knægtelse af strejkeretten. Dette har ikke været kritiseret fra GASs side, man har kun protesteret mod, at den præcise ordlyd i den danske hovedaftale også skulle gælde i Grønland. En grønlandsk hovedaftale i hjemmestyreregi vil ikke være til gavn for den grønlandske arbejderklasse. Det vil blot være en indrømmelse til det kommende grønlandske bureaukratlag, nøjagtigt som i Danmark.

De erfaringer, den grønlandske arbejderklasse har, er ikke så meget som organiseret arbejderklasse, men derimod erfaringer som et folk undertrykt af den danske imperialisme. Det er erfaringer med udplyn-dring af landets rigdomme, umyndiggørelse og fremmedgjort-hed i sit eget land.

Modstanden har været spontan og ikke særligt målrettet. Den er kommet til udtryk i kravet om ejendomsretten til råstofferne. Dette er sket dels som følge af udplyn-dringen, og dels fordi grønlænderne traditionelt, som følge af fangersamfundets livsform, har betragtet naturen som alle grønlænderes fællesej.

Modstanden er også kommet til udtryk i ønsket om øget selvre-

spekt og som et had til de udsendte danskere, også til de danske arbejdere.

Men modstanden har på mange måder været rettet mod imperialismens fremtrædelsesformer såsom anti-olie gruppen i Holsteinsborg og protesterne mod udenlandske trawleres rovfiskeri og de udsendte danskeres dårlige og nedladende opførsel i Grønland. Modstanden har ikke før indtil for nylig været rettet direkte mod den danske imperialisme med krav om løsrivelse (herom senere).

Den danske koloniadministration har været med til at holde modstanden nede på et spontant niveau, ved tidligt at inddrage grønlænderne i koloniadministrationen. Dette skete allerede i 1850'erne gennem de såkaldte forstanderskaber.

På trods af reallønsfremgangen i 1960'erne er den grønlandske arbejderklasses levevilkår elendige. Der er store sociale problemer, såsom alkoholisme, kønssygdomme, dårlige boliger, boligmangel og dårlige sociale ydelser.

Lønnen er lav. Priserne er 10-20% højere end i Danmark på grund af transportomkostningerne, idet stort set alle livsnødvendigheder skal sejles op til Grønland fra Danmark. Grønlænderne får for det samme arbejde en løn, der ligger langt under, hvad den dansker får, som grønlænderen arbejder ved siden af.

Som følge af ekstraordinære store prisstigninger i Grønland havde GAS ved sidste overenskomst krævet en lønfremgang på 47% af

grundlønnen. Resultatet blev 19,2%. Dette lyder af meget, men i kroner og ører var det noget andet. Mindstelønnen, som de fleste får, blev fastsat til 19,90 kr. for faglærte og 17 kr for ufaglærte. Denne overenskomst, som blev indgået mellem Grønlandsministeriet og GAS er udtryk for et traditionelt koloniforhold med udnyttelse af underbetalt arbejdskraft. Forholdene bliver ikke bedre af, at der i Grønland er en ekstraordinær stor arbejdsløshed, og at mange kun periodevis har arbejde samtidig med, at de sociale ydelser langt fra er så udbyggede som i Danmark.

Derudover betyder det såkaldte fødestedskriterium, at personer, der er født i Grønland, og som bliver ansat inden for stat og kommune, som tjenestemænd og funktionærer, får en løn for samme arbejde, som ligger væsentligt under, hvad danskere og andre udlændinge får.

Disse lønforhold er med til at skabe en lang række modsætninger mellem grønlandske og danske arbejdere i Grønland, en splittelse som kun tjener den danske imperialisme og som vanskeliggør solidariteten mellem den danske og den grønlandske arbejderklasse.

På grund af de ovennævnte forhold er modstanden mod den danske imperialisme trods alt voksende. Det er på denne baggrund, indførelsen af hjemmestyret skal ses. Hjemmestyret er ingen mild gave fra den danske stat og imperialisme, men tværtimod et forsøg på at tage brodden af modstanden, og lede den ind i parlamentariske ba-

ner, uden at den danske imperialismes mister grebet om Grønland.

De politiske kræfter i Grønland

Politiske bevægelser og politiske partier i Grønland er kun få år gamle. Der findes idag tre politiske partier eller bevægelser i Grønland.

Atassut partiet varetager det fåtallige grønlandske kompradorborgerskabs interesser. Partiet går ind for hjemmestyre. Et hjemmestyre, som overhovedet intet anfægter ved den danske imperialismes interesser.

Af de mest fremtrædende personer i partiet kan nævnes Lars Chemnitz, som er en varm fortaler for EF, selv om 80% af grønlænderne stemte nej til EF. Endvidere kan nævnes Otto Steenholt og Niels Carlo Heilmann, som er formand for fiskernes og fangernes sammenslutning i Grønland, KNAPP.

Det andet parti hedder siumut eller sujumut. Også dette parti går ind for hjemmestyre. Partiet giver udseende af at være progressivt. Det vil gerne give det indtryk, at det arbejder for Grønlands selvstændighed. Dette er også lykkedes, idet mange både i Grønland og Danmark har den opfattelse, at sujumut arbejder for grønlandsk selvstændighed.

Men deres protester er og bliver kun mundsvejr. Partiet anfægter overhovedet ikke rigsfællesskabet i forbindelse med hjemmestyreordningen. Partiet bøjede sig overfor Anker Jørgensens ultimative krav i forbindelse med grønlændernes

ejendomsret til råstofferne. Her truede Anker Jørgensen grønlænderne med, at de kunne sejle deres egen sø, hvis de fastholdt kravet om ejendomsretten til råstofferne.

Partiets strategi går ud på at opnå øget grønlandsk indflydelse i Grønland udelukkende gennem reformer og aftaler med den danske stat. Selvfølgelig må man også kæmpe for reformer, der forbedrer forholdene for det grønlandske folk, men en strategi der udelukkende bygger på reformer, er reformisme. Partiets venstrereformisme minder en del om SFs venstrereformisme i Danmark, og der er da også et uformelt samarbejde mellem disse partier. Reelt betyder partiets politik, at det lille lag af grønlandske topadministratører får sin indflydelse og dispositionsret udvidet. Dette sker i samarbejde med og i afhængighed af den danske stat. Herved styrkes det grønlandske kompradorborgerskab.

Partiet stiller sig i realiteten, gennem de illusioner det udbreder, i vejen for Grønlands løsrivelse fra Danmark.

De mest kendte personer i sujumut er Lars Emil Johansen, Moses Olsen, Jonathan Motzfeldt, samt Odaq Olsen, formanden for GAS.

De kræfter, der i Grønland arbejder for løsrivelse, samler sig omkring den tredje politiske bevægelse, Inuit Atakatigut. Denne bevægelse består endnu kun af nogle løst organiserede grupper. De er opstået i forbindelse med nogle grønlandske sommerstævner, Aussivik i Narssaq i 1976 og i

Lars Emil Johansen: Fremtrædende Suimut-politiker og ivrig fortaler for Hjemmestyrekommisionen.

Kutdligssat i 1977. Disse grupper kan danne basis for en bevægelse for Grønlands løsrivelse.

På Aussivik i 1977 blev der vedtaget en resolution, som vi genoptrykker i sin fulde ordlyd umiddelbart efter denne artikel. (9) På en række afgørende punkter stiller resolutionen sig på et utvetydigt anti-kolonialt grundlag og indeholder derfor spiren til en national uafhængighedsbevægelse.

Resolutionen er tænkt at skulle danne grundlag for oprettelsen af Inuit Atakatigit grupper, en slags folkebevægelse i alle Grønlands byer. Resolutionen skal være det politiske grundlag for en fælles koordinering af dette arbejde. Der er idag, foråret 1978, oprettet Inuit Atakatigitgrupper i 4 grønlandske byer.

Resolutionen trækker bl.a. op, at det grønlandske folk er et undertrykt folk i en koloni, at man under koloniadministrationen er blevet frataget selvbestemmelsesretten og selvstændigheden, og at selvbestemmelsesretten ikke er blevet stadfæstet indenfor den kommende hjemmestyreordning. Resolutionen kræver, at det grønlandske folk skal have ejendomsretten til

alle råstoffer. Der kræves ligeledes, at det grønlandske folk selv politisk skal bestemme, hvordan produktionen, økonomien, uddannelsen og politikken skal udvikles i deres eget land. Endvidere kræves, at samtlige olie- og mineral-koncessioner (tilladelser) straks annulleres.

Det må være KAPs opgave i Danmark at udbrede kendskabet til disse grupper, således at alle danske anti-imperialister kan solidarisere sig med og støtte Inuit Atakatigit.

I Grønland findes der folk, der mener, at man skal tilbage til fangersamfundet. Denne romantiske illusion er urealistisk, man kan som bekendt ikke skrue historiens hjul tilbage. Dette synspunkt er også på retur, men det indeholder samtidigt noget, der kan vendes til noget positivt, nemlig et ønske om at forsvare Grønlands gamle erhverv, fangst og fiskeri mod ødelæggelse.

På trods af at størstedelen af det grønlandske folk ingen interesse har tilfælles med den danske imperialisme og i et hjemmestyre, er der givetvis et stort flertal for hjemmestyre i Grønland. Derigennem er

der også flertal for Grønlands fortsatte samhørighed med Danmark. Dette afspejler sig også i det grønlandske landsråd som partierne atassut og sujumut stort set deler lige over. Grupperne omkring Inuit Atakatigit er endnu små og består næsten udelukkende af unge grøn-lændere.

Opslutningen omkring hjemmestyret skyldes formentlig dels de illusioner, sujumut har udbredt, dels det forhold at mange grøn-lændere mener, at Grønland ikke kan klare sig uden Danmark. Mange i Danmark mener også dette, og danskerne i Grønland udbreder i-hærdigt dette synspunkt.

Opfattelsen, at Grønland ikke kan klare sig uden Danmark, er farlig og må gennemhulles. Den er farlig, fordi den er med til at fastholde den imperialistiske undertrykkelse af det grønlandske folk.

Grønlands erhvervsstruktur er ikke så udviklet, at Grønland kan klare sig selv, specielt efter at fiskeriet har slået fejl, siger mange. Andre hævder at Grønland er for lille. Andre igen fortæller, at grøn-lænderne ikke er uddannede nok.

Nogle mere velmenende frem-sætter de samme synspunkter på en lidt anden måde, idet de hævder, at den danske stat har svigtet ved ikke at udbygge Grønland rigtigt og uddannet grøn-lænderne, således at Grønland kunne klare sig.

Hertil skal det siges, at den danske monopolkapitals stat ifølge sin natur i det store og hele ikke kan handle anderledes.

Netop dette forhold er årsagen til, at vi mener, at Grønland må

løsrive sig fra Danmark. Kun ved at tage skridtet fuldt ud ved at løsrive sig kan Grønland på lidt længere sigt komme til at klare sig selv. Fortsat samhørighed med Danmark vil fastholde en kolonistatus. En kolonistatus fører jo netop til de ovennævnte forhold.

Grønland har råstoffer i undergrunden, som på lidt længere sigt kan danne grundlaget for, at Grønland kan klare sig selv. Kun ved at løsrive sig er der en mulighed for at en udnyttelse af råstofferne kan komme det grønlandske folk tilgode. Under en kolonistatus vil kolonimagten føre indtægterne ud af Grønland. Eller de vil blive brugt til at styrke en ensidig og uselvstændig økonomisk udvikling.

Det er også kun et politisk selvstændigt Grønland, som kan sikre, at retten til at fange fiskene i de omgivende have, alene tilfalder grøn-lænderne. Ellers kan de nemt blive opfisket af fx. EF-landenes fiskerflåder.

Ligeledes vil kun en løsrivelse sikre, at der i Grønland bliver ud-dannet de folk der så hårdt brug for i Grønland.

Vi er klar over, at grønlandsk løsrivelse ikke kan undgå at medføre store problemer. Det har vi set i andre af den tredje verdens lande, hvor man har stået i en lignende situation som den grønlandske. Risikoen for, at Grønlands kolonistatus erstattes af et neokolonialistisk forhold er tilstede. Befrielseskampens forløb vil afgøre, hvor stor en del af indtægterne fra råstofferne, der vil komme det grønlandske folk tilgode. Men at stikke hovedet

i busken på grund af usikkerhed i dette spørgsmål er at opgive at kæmpe og affinde sig med imperialisternes udplyndring. Selv om resultatet skulle blive et neokolonialistisk forhold, har man dog forbedret det grønlandske folks kampmuligheder, idet den udenlandske imperialisme trods alt er blevet svækket.

Ligeledes er det ingen forudsætning, at den grønlandske levestandard skal være på højde med den danske, før Grønland kan blive selvstændigt.

På trods af opslutningen om hjemmestyret må man ikke undervurdere modstanden mod den danske kolonipolitik i Grønland. Det er stadigvæk kun en lille gruppe af grønlandske politikere og topbyråkrater, der aktivt går ind for hjemmestyret. Selv om vælgeropslutningen om sujumut er stor, lader mange sig blænde af deres ord og ønsker i virkeligheden selvstændighed. Dette kan bl.a. ses af den store opslutning omkring Aussivik-sommerstævnerne.

Råstofferne i Grønland

Hjemmestyret og de grønlandske råstoffer er meget nøje knyttet sammen, ikke sådan at forstå, at hjemmestyret vil få nogen nævneværdig indflydelse på råstofudvindingen, men således at evt. kommende indtægter fra en råstofudvinding skal erstatte nogle af de bevillinger, der ellers skulle være kommet fra den danske stat.

Denne sammekædning bliver da også brugt af atassut imod modstandere af en råstofudplyndring,

ved at hævde at modstanden mod råstofudplyndringen vil betyde, at hjemmestyret så ikke får indtægter derfra.

Det er den danske imperialisme, som gennem den danske stat styrer råstofudvindingen i Grønland, selv om det er en række udenlandske selskaber, der direkte er involveret. Det drejer sig specielt om amerikanske og canadiske selskaber.

En særstilling indtager efterforskningen og en eventuel udvinding af grønlandsk uran. I følge EURATOM-traktaten, som er den del af EFs grundlag, som omhandler EFs atomsamarbejde, er medlemslandene forpligtiget til at efter søge og udnytte grønlandsk uran. Gøres dette ikke, rummer traktaten muligheder for sanktioner overfor medlemslandet, fx. kan medlemslandet nægtes adgang til andre af fællesskabets ressourcer. Medlemslandet har heller ingen indflydelse på, hvad uranet skal bruges til, heller ikke vedrørende militære forhold (10).

At EF i givet fald vil gøre brug af disse sanktioner, anser vi for givet. EF har ikke meget uran indenfor sit område. Kun i Frankrig findes der uranreserver, der stort set er lige så store som de grønlandske. Derudover findes der ikke nævneværdige forekomster af uran i EF.

Da EF ønsker at gøre sig mere uafhængig af supermagterne med hensyn til uran, er der stærke kræfter i EF, der er interesseret i en udnyttelse af det grønlandske uran. EF er også interesseret i at finde uran nye steder i Grønland. Man har og man vil fremover bevil-

ge penge til dette. EF er endvidere interesseret i at financiere en udvinding af uranet, også selv om dette ikke vil give overskud.

Danmark er et mindre imperialistisk land, og det har allieret sig med de store udenlandske monopoler i jagten på og udvindingen af råstofferne. Den danske stat har givet utallige koncessioner til udenlandske monopoler, d.v.s. man har givet de udenlandske monopoler ret til at efterforske i og udplyndre Grønlands naturrigdomme.

Hjemmestyret kommer ikke til at ændre på disse allerede givne tilladelser og betingelser, som firmaerne har opnået. Der stilles specielt store forventninger til olien. Selv om det ser ud til, at der ikke skal foretages nye prøveboringer i sommeren 1978, skal man dog ikke tro, at de store olieselskaber har opgivet et grønlandsk olieeventyr. Selskaberne hævder ganske vist, at de hidtidige boringer ikke har vist olie i et omfang, det kan betale sig at udnytte. Men i et nyt og ukendt område regner man altid med at skulle foretage mange boringer, inden man finder olie. Ligeledes er olieselskabernes oplysninger hemmelige. Det kan også tænkes at de venter på endnu højere oliepriser, og at man bruger tiden til at bearbejde allerede indsamlede oplysninger. Det er derfor endnu for tidligt at afskrive mulighederne for at finde olie ved Grønlands vestkyst. Endvidere er der også muligheder i det centrale østgrønland, hvor der kun er foretaget få undersøgelser.

Monopolerne udnytter kun i rin-

ge udstrækning deres ret til råstofferne i Grønland idag. Dansk og udenlandsk imperialisme fører, hvad man kan kalde en strategisk råstofpolitik i Grønland. Først når det er rentabelt i forhold til verdensmarkedet, vil en udplyndring af råstofferne for alvor blive sat igang. Indtil da er det afgørende for den danske og den udenlandske imperialisme, at Grønland bevarer en kolonistatus. Dette kan være med eller uden hjemmestyre. Kun et selvstændigt Grønland kan forhindre, at landet på længere sigt forvandles til et klondyke for al verdens monopolforetagender.

Af potentielle råstofreserver findes foruden uran og olie også jern, zink, bly, molybdæn og muligvis krom.

Vi vender os først og fremmest mod en udplyndring af de grønlandske råstoffer under den danske imperialisme, fordi det betyder et tyveri af det grønlandske folks ejendom. Det er et tyveri af det, som senerehen må blive en del af det, Grønland skal leve af, når det bliver et selvstændigt land. En råstofudplyndring, mens Grønland er en dansk koloni, vil helt automatisk betyde, at indtægterne havner direkte i de udenlandske monopolforetagenders lommer.

Et selvstændigt land har trods alt visse muligheder for at hindre dette. Den grønlandske minelov er ualmindelig fordelagtig for mineselskaberne og olieselskaberne. Den er fx. betydeligt ringere end den norske. De afgifter, der skal svares til den danske stat, er forholdsvis små sammenlignet med

Et olieboreskib i arbejde ud for grønlands vestkyst. Denne form for olieborring rummer stor risiko for forurening af de rige isfyldte grønlandske farvande.

(Foto, Total Grønland Olie A/S)

den norske lovs krav. Ligeledes er der ikke så strenge krav til, hvad selskaberne foretager sig, nedfældet i den grønlandske minelov som i den norske.

Derudover vender vi os mod følgevirkningerne af en råstofudplyndring så længe Grønland har kolonistatus. Vi vender os mod disse følgevirkninger, fordi de forringer levilkårene for den grønlandske befolkning, fordi det vil betyde forurening og fordi det vil føre til en ensidig erhvervsudvikling og deraf følgende afhængighed af råstofpriserne på verdensmarkedet. En udvikling som vi ser i mange af den tredie verdens lande.

En forurening af de grønlandske farvande vil måske betyde en ødelæggelse af naturressourcerne i havet, som idag danner basis for Grønlands erhvervsliv. Ovenikøbet er det arktiske miljø særligt følsomt overfor forurening, og det vil tage ekstra lang tid igen at opbygge et dyreliv i havet efter en forureningskatastrofe.

En råstofudvinding under dansk kolonistyre vil forrykke er-

hvervsstrukturen i Grønland. Selvfølgelig vil der blive skabt en del beskæftigelse, men hovedparten af de ansatte vil være udenlandske specialister og en stor del af arbejdet vil være mekaniseret. Arbejdskraft vil blive trukket til miner og olieboringer og derigennem ødelægge andre erhverv i Grønland. Når så udvindingen ophører, vil der opstå enorm arbejdsløshed med efterfølgende tvangsflytninger. En forsmag på dette fik grønlænderne, da kulbruddet i Kutdligssat blev nedlagt. En imperialistisk råstofudvinding i et koloniale Grønland vil betyde, at selskaberne vil satse på at tømme minen eller olieklenderne hurtigst muligt for at få den højeste forrentning af deres kapital. Selv om en råstofudplyndring ikke lige står for døren, er de danske og udenlandske imperialister ikke i tvivl om Grønlands betydning som strategisk råstoflager. Det er ikke spørgsmålet om, men hvornår Grønland bliver et nyt råstofklondyke, hvis en kolonistatus bevares.

Et selvstændigt land har trods alt

muligheder for at strække minedriften over en længere årrække og derigennem skabe en mere varig beskæftigelse. I hvor høj grad noget sådant vil lykkes, afhænger først og fremmest af arbejderklassens kamp i et selvstændigt Grønland.

Grønlands internationale placering

Grønlands internationale placering er foruden dets betydning som strategisk råstoflager bestemt af dets militærstrategiske betydning.

Grønland er en koloni med et svagt imperialistisk moderland. Selv om Danmark formelt har overhøjheden i Grønland og benytter sig af dette til at beskytte den danske monopolkapitals investeringer i infra-strukturen i Grønland, så fortøner Danmark sig på det militære område til rollen som »betalt« statist.

Grønlands internationale betydning ligger først og fremmest i, at det ligger i supermagten USAs indflydelsessfære, gennem NATO og gennem den dansk-amerikanske forsvarsaftale om Grønland og baseaftalerne.

I forbindelse med supermagtsrivaliseringen kan Grønland på grund af sin geografiske placering få en central betydning bl.a. i kampen om Europa. I tilfælde af en krig mellem supermagterne bliver forbindelsen over Atlanten til Europa af afgørende betydning. Baser på Grønland vil blive brugt som vigtige støttepunkter til støtte for flåde- og luftkrigen. Denne betydning så man allerede under 2. ver-

denskrig.

Amerikanske militærekspertener mener, at hvis Sovjet sætter et storstilet angreb ind i Europa, vil USA ikke være i stand til hurtigt nok at sætte reserver ind, og Europa må i første omgang helt eller delvis opgives. Grønland vil derved komme til at udgøre en vigtig del af USAs østfront. Dette betyder, at Grønland kan blive krigsskueplads.

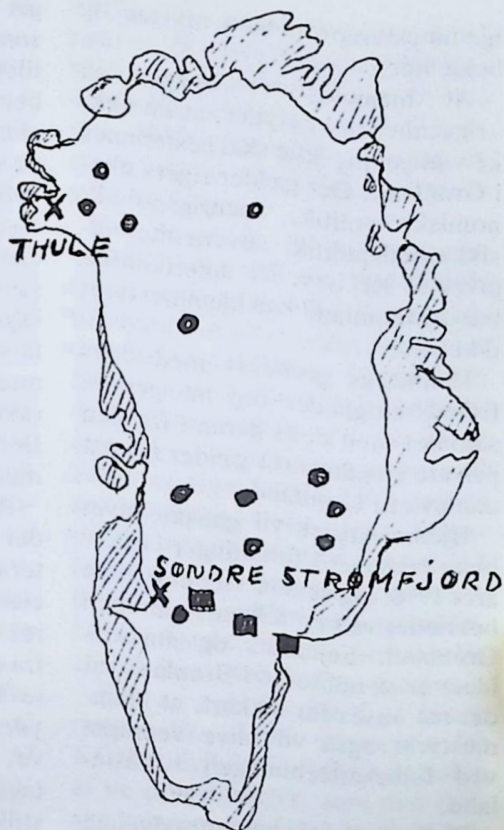
At dette ikke er tom snak ses bl.a. af, at mange af de stationer, amerikanerne har haft på indlandsisen, har været et led i en militærvidenskabelig udforskning af menneskets muligheder under arktiske forhold. En amerikansk militærforskningsinstitution har været opbygget med dette formål for øje.

Endvidere går den korteste vej mellem de vigtigste militære og civile mål i USA og Sovjet over Grønland. Det er også derfor, at raketangrebsvarslingssystemerne DEW og BMEWS har stationer i Grønland.

Hertil kommer at Sovjets største flådekoncentration omkring basen i Murmansk har to muligheder for passage ud i Atlanten, nemlig gennem farvandet mellem Norge og England samt mellem Grønland og Island. I disse to farvande er der tilstrækkeligt dybt til, at atomubåde ubemærket kan slippe ud. NATOs flyovervågning af disse stræder foretages idag fra baser i England og Norge. I en krigssituation, hvor Europa helt eller delvist er opgivet, vil luftbaser i Grønland få en afgørende betydning.

Til sidst skal nævnes, at de grøn-

Kort over Grønland, der viser amerikanernes tilstedeværelse. Krydsene markerer luftbaser. Firkanterne viser varslingsstationerne DYE 2-3-4. Cirklerne viser militære eller halvmilitære installationer, der er eller har været på indlandsisen, der er markeret med hvidt.

landske råstoffer ligger forholdsvis tæt på USA. Under en krig vil råstofleverancer fra en række andre områder være umulige, og de grønlandske råstoffer vil få en øget betydning.

Hjemmestyret

Vi har flere gange i artiklen været inde på hjemmestyreordningen. Vi vil til sidst prøve at samle trådene op og give en samlet og mere uddybet behandling af hjemmestyret.

Det er vigtigt at forstå, at hjemmestyreordningen for Grønland in-

tet har med grønlandsk selvstændighed og uafhængighed at gøre. Hjemmestyret bygger udtrykkeligt på, hvad der kaldes rigsenhedens bevarelse, dvs. at Grønland skal forblive en dansk koloni.

Hjemmestyret er heller ikke et skridt på vejen mod en afvikling af det danske koloniherrædømme. Tværtimod. Hjemmestyret er et smidigt middel til at forlænge dette koloniherrædømme, uden at grønlænderne får indflydelse på de ting, som den danske monopolkapital og stat anser for vigtige. Derfor skal

hjemmestyreordningen afvises og bekæmpes.

At hjemmestyret bygger på »rigsenheden« betyder, at en række vigtige ting ikke skal bestemmes i Grønland. Det gælder rigets økonomiske politik, udenrigspolitik, sikkerhedspolitik, suverænitet afgivet til EF osv. De amerikanske baser i Grønland kan hjemmestyret ikke røre.

Danmarks grundlov med dens frihedsrettigheder (og mangel på samme) samt dens garanti for den private ejendomsret gælder fortsat uantastet i Grønland.

Hjemmestyret vil ganske givet blive vedtaget i folketinget i efteråret 1978. Og senere vil dette blive bekræftet ved en folkeafstemning i Grønland. Sujumuts og atassuts ideer er så udbredte i Grønland, at det må anses for sikkert, at hjemmestyret også vil blive vedtaget ved folkesafstemningen i Grønland.

På rigsfællesskabets ufravigelige grundlag skal så navnlig skolevæsen, erhvervsuddannelsen, kulturområdet, herunder Grønlands radio, kirken og opkrævningen af skatter og afgifter overgå til en grønlandsk valgt administration.

Hertil kommer, at det fiskeri og den fiskeindustri, som nu drives af KGH, i løbet af 5 år skal overgå til hjemmestyret. Flere dele af KGH kan følge efter senere.

Om de grønlandske råstoffer er der lavet nogle særlige ordninger, som vi vil kommentere om lidt.

Når man skal vurdere hjemmestyreordningen, er det værd at lægge mærke til, at den vil blive vedta-

get som en lov i folketinget, en lov som man til enhver tid kan trække tilbage. Men der er så mange forbehold i loven, at man formentlig aldrig vil komme i denne afslørende situation.

Bliver der uenighed om hjemmestyrets kompetance mellem den danske stat og hjemmestyret, ned sætter man et nævn til at afgøre sagen. I nævnet sidder 2 repræsentanter for regeringen, 2 for hjemmestyret og 3 for højesteret. Karakteren af et sådan nævn er klar. Det vil varetage den danske imperialismes interesser.

På det økonomiske område gælder endvidere at grønlandske skatter og afgifter ikke alene kan financiere de områder, som hjemmestyret overtager. Resten skal komme fra den danske stat gennem såkaldte bloktilskud. Disse bloktilskud ydes efter nogle bemyndigelseslove, som det danske folketing vedtager. I disse bemyndigelseslove stilles nogle betingelser for midlernes anvendelse, d.v.s. at folketinget i store træk bestemmer, hvad midlerne skal anvendes til. Hjemmestyret kan ikke bruge pengene frit, det kan kun bestemme detaljerne, stort set på samme måde som kommunerne i Danmark.

Folketinget kan, hvis det ikke finder betingelserne opfyldt, trække bevillingerne tilbage og derved yde en kraftig pression overfor hjemmestyret.

Bloktilskuddene omfatter endda kun ca. 1/2 af statens driftsudgifter i Grønland. Et stort område som sundhedsvæsenet er holdt udenfor hjemmestyret.

Et andet område, som har nok så stor betydning, er også holdt udenfor hjemmestyret; nemlig den danske stats anlægsudgifter i Grønland. Kun ca. 5% af de samlede anlægsudgifter i Grønland er overladt til hjemmestyret selv. Disse anlægsudgifter skal hjemmestyret diskutere med grønlandsministeriet.

Resten af anlægsudgifterne er fortsat en ren dansk affære. Dette betyder, at de investeringer, som bestemmer udviklingen i Grønland og som på længere sigt er afgørende for, om Grønland vil komme til at kunne klare sig selv, er unddraget hjemmestyret. Det drejer sig om anlægsudgifterne til f.eks. havne, lufthavne, byanlæg, hospitaler elværker, værksteder og de fleste fabrikker.

De grønlandske bysamfunds placering, størrelse og indretning vil derfor fortsat være bestemt af dansk og udenlandsk monopolkapitals behov.

Den statslige myndighed, som administrer disse ting, GTO, forbliver under fuld dansk kontrol. GTOs opgaver og funktioner tænkes ikke overdraget til hjemmestyret. Den danske monopolkapitals stat har sikret, at de danske bygge-monopoler fortsat vil få profitter gennem byggeopgaver for GTO.

Derimod er det besluttet, at hjemmestyret med tiden skal overtage det meste af KGH (Kongelige Grønlandske Handel) og erhvervsstøtten, og at dette skal finansieres ved bloktilskud fra den danske stat.

KGH driver foruden en række

butikker og supermarkeder og en række handelsvirksomheder såsom tømmerlast og isenkram en del fiskefabrikker og nogle få trawlere. KGH står også for købet af det meste af det, grønlænderne fisker og fanger.

Det er aftalt, at grønlænderne senest i 1983 skal overtage KGHs fiskeri og fiskeindustri. Disse giver tilsammen et stort underskud, som dog dækkes af statens bloktilskud. Det er ikke i denne del af KGH, dansk monopolkapital har store interesser. Vareleverancerne til KGH og transporten til Grønland er væsentligt vigtigere. Transporten er overhovedet ikke med i hjemmestyret, mens det for vareforsyningen gælder, at betingelserne for hjemmestyrets overtagelse af den først skal drøftes senere.

Det er i øvrigt værd at lægge mærke til, at det afgørende for KGHs udvikling er afhængigheden af de investeringer, som den danske stat gennem GTO har fuld indflydelse på.

Hjemmestyret og råstofferne

Råstofspørgsmålet er det område, der naturligt nok har voldt hjemmestyrekommissionen mest besvær. Det er på dette spørgsmål, der har været uenigheder i kommissionen.

Råstofferne er det, som et selvstændigt Grønland skal leve af. Men også her har den danske imperialisme sikret sine interesser.

Striden i spørgsmålet om ejendomsretten til råstofferne afsluttedes med at sujumutlederne forlod deres oprindelige krav om, at grøn-

lænderne skulle eje råstofferne i Grønland. I stedet kom det til at hedde: »Den fastboende befolkning i Grønland har grundlæggende rettigheder til Grønlands naturgivne ressourcer.

Til sikring af den fastboende befolknings rettigheder med hensyn til de ikke-levende ressourcer og til sikring af rigshedens interesser fastsættes det ved lov, at forundersøgelse, efterforskning og udnyttelse af nævnte ressourcer finder sted i henhold til aftale mellem regering og landsstyret«.

Denne tomme formulering stillede sujumutlejerne sig tilfreds med. Formuleringen nævner behændigt intet om ejendomsretten, men erstatte denne med nogle luftige ret-

tigheder. Det grønlandske folk nævnes ikke, men erstattes af de fastboende d.v.s. også fastboende danskere.

Hvor luftige disse rettigheder, der omtales, er, vil vi se nærmere på.

Med hensyn til råstofefterforskningen og udnyttelsen er der formelt en ligestilling – med gensidig veto – mellem Danmark og hjemmestyret.

Men denne veto er reelt udhulet. F.eks. er råstofudvinding, som er omfattet af internationale aftaler nu og i fremtiden unddraget hjemmestyret. Her kommer EF traktaten om EURATOMs artikel 70 ind. Ifølge denne er Danmark, som tidligere omtalt, forpligtet til at udnyt-

EF traktaten om EURATOM's artikel 70 forpligter Danmark til at efterforske og i givet fald udnytte uranen i Kvanefjeld. Den grønlandske uran er hermed udenfor hjemmestyrets indflydelse.

te uranet på Kvanefjeld i Sydgrønland. Her er mængden af uran efter nye undersøgelser i sommeren 1977 blevet forøget fra ca. 15.000 til ca. 43.000 tons. Prisen på uran ligger idag på fra 500-700 kr. kiloet. Det er skønnet, at Kvanefjelds uran fx. vil kunne dække hele Danmarks elforsyning i ca. 80 år. Disse enorme værdier er unddraget hjemmestyrets indflydelse.

Ikke kun uran, men også al anden råstofudvinding, der foretages på grundlag af internationale aftaler, er holdt udenfor hjemmestyret. Det kan få særlig betydning for olien, hvor de vestlige imperialistmagter er ved at indgå aftaler om udvinding af egne forekomster som forsvar mod en evt. arabisk brug af olieblokader.

De koncessionsaftaler, der allerede er indgået, er også unddraget hjemmestyret. Det drejer sig om ca. 30-40 undersøgelseskoncessioner til mineralske råstoffer, 5 koncessioner for olie og én udnyttelseskoncession til det canadiske mineselskab Greenex i Marmorilik (bly og zink). Derudover har Nordisk Mineselskab ret til at lede efter og udnytte alt, undtagen uran, i et kæmpeområde i Østgrønland. Selskabet har fået denne tilladelse ifølge en speciel lov om Nordisk Mineselskab fra 1952. Deres rettigheder gælder indtil 1999.

Ligeledes trækker hjemmestyrekommissionen op, at når der i fremtiden indgås koncessionsaftaler, er éngang indgående betingelser unddraget vetoet. Det betyder, at tildeler et koncessionsvenligt hjemmestyre et selskab en kon-

cession, kan et senere koncessionsfjendtligt hjemmestyre ikke ændre på dette.

Råstofområdet tænkes forestået af et fælles råd med ligelig dansk og hjemmestyre sammensætning og med en såkaldt neutral formand. Vi ved, at ingen er neutral, og at den danske stat gennem et sådant råd vil være sikret. Organet er kun rådgivende. I den underordnede forvaltning vil al ekspertise i lang tid fremover være dansk.

Endelig er det selvfølgelig oplagt, at dansk pression meget vel kan forhindre et grønlandsk veto i råstofspørgsmålet.

Vi mener, at vi ved denne gennemgang har vist, at det er lykkedes for den danske imperialisme fortsat at sikre sig Grønland som et strategisk råstoflager.

Kampen for et selvstændigt Grønland

KAP må på denne baggrund tage afstand fra hjemmestyret. KAP må vise, at hjemmestyreordningen ikke gavner det grønlandske folks kamp. KAP må propagandere, at alle virkelige anti-imperialister må tage afstand fra hjemmestyret og støtte de kræfter i Grønland, der arbejder for, at Grønland kan blive selvstændigt. Men vi vurderer, at der på nuværende tidspunkt ikke er basis for et mere omfattende solidaritetsarbejde med det grønlandske folk i forbindelse med hjemmestyreordningen, da modstanden mod denne i Grønland endnu er så uorganiseret og relativt svag.

Sujumutledernes opslutning om

den kommende hjemmestyreordning, vil hæmme kampen mod den og sikre dens gennemførelse. Derudover vil de selv få poster som topbyureaukrater i hjemmestyret. KAP må påvise, at den opfattelse, mange har af sujumutlederne som progressive, er forkert.

Da det der er påkrævet i Grønland er en national frigørelseskamp, må denne føres af det grønlandske folk, med den grønlandske arbejderklasse i spidsen. Hovedmodsigelsen i Grønland går mellem den danske imperialisme og det grønlandske kompradorborger-skab overfor det grønlandske folk med arbejderklassen i spidsen. Det grønlandske folks kamp er en anti-imperialistisk kamp.

Hvordan Grønlands befrielse vil forløbe helt konkret, vil afhænge dels af befrielsesbevægelsens udvikling i Grønland, dels af solidariteten fra den tredje verden og den danske arbejderklasse. Den internationale klassekamps videre udvikling vil også påvirke udviklingen i Grønland.

Det er idag svært at spå om, hvordan denne befrielse helt konkret vil forløbe. Det kan ske ved en befrielse, efterfulgt af et mere eller mindre neokolonialistisk forhold, d.v.s. at den tidligere koloni stadig er mere eller mindre afhængig af den gamle kolonimagt eller af en anden kolonimagt. Dette kan for Grønlands vedkommende blive Danmark, supermagten USA eller måske endda EF.

Befrielsen kan også ske ved en reel frigørelse efterfulgt af eller samtidig med en socialistisk revo-

lution.

Uanset vi idag ikke ved hvordan befrielsen konkret vil forløbe må der opbygges en befrielsesbevægelse i Grønland for at opnå en national befrielse. Idag findes der kun spirer til denne. For en sådan befrielsesbevægelse er et grønlandsk kommunistisk parti vigtigt, og det er nødvendigt for at gennemføre en socialistisk revolution. Et sådant kommunistisk parti findes ikke i Grønland idag.

Det grønlandske folks frigørelse må være dets eget værk. Men selv om det grønlandske folk er hovedkraften i Grønlands nationale befrielse, kan dette ikke ske uden allierede. Grønlands folks vigtigste allierede er den tredje verdens folk og undertrykte nationer. Da Grønland stadig er en dansk koloni, er den danske arbejderklasse en særlig vigtig allieret for det grønlandske folk. KAP har i denne forbindelse en vigtig opgave i at sprede denne forståelse i den danske arbejderklasse.

Den danske arbejderklasse har ingen objektiv interesse i at undertrykke et andet folk. Den danske arbejderklasse må derfor solidarisk støtte det grønlandske folks kamp for en national frigørelse. Hovedfjenden er den samme, nemlig den danske monopolkapital og den danske imperialisme. Opnår Grønland selvstændighed, vil den danske monopolkapital blive svækket, hvad der også vil fremme arbejderklassens interesser i Danmark.

Opnår på den anden side den danske arbejderklasse gennem sin kamp at svække den danske mono-

polkapital, vil det også lette det grønlandske folks kamp for national frigørelse.

Selv om det grønlandske folks frigørelse må være dets eget værk, har KAP altså en holdning til det, der sker i Grønland. Vi vil afsløre og bekæmpe de kræfter, der støtter

den danske imperialisme i Grønland. Det samme vil vi gøre overfor de kræfter, der er modstandere af Grønlands frigørelse. Vi mener ikke, at dette er en indblanding i rent grønlandske forhold. Tværtimod vil en solidaritet uden dette aspekt være en tom solidaritet.

BN og PS

LITTERATUR

1. KAPs program, s. 77, Oktober forlag.
2. J. Viemose: Dansk kolonipolitik i Grønland, Demos 1977.
3. P. Ibsen & P. Sveistrup: Den erhvervs-mæssige udvikling i Julianehåb distrikt 1899-1939, C. A. Reitzel 1942.
4. M. Buch-Hansen, S. Folke & B. Nielsen: Dansk kapital i Grønland, Politisk revy nr. 201, 1972.
5. Lenin: Om nationers selvbestemmelsesret, Udvalgte værker bd. 5 s. 146, Tiden 1950.
6. J. Stalin: Marxismen och den nationale

- frågan (1913). Förlag för litteratur på främmande språk, Moskva 1950, s. 14.
7. H. O. Back & J. Taagholt: Grønland og polarområdet – sikkerhedspolitisk set. Perspektiver for forswarets opgaver. Serien Forsvaret i samfundet. FKO PUB 493-73, 1976.
8. Kommunistisk tidsskrift nr. 6, 1976: Klasseanalysens teoretiske grundlag, Forlaget Oktober.
9. Arbejderavisen nr. 27, 1977.
10. Traktat om oprettelse af Det Europæiske atomenergi fællesskab artiklerne 70 og 52b.

AUSSIVIK -77 I K'utdliggssat

Resolution

Fordi:

Vi grønlandere som et selvstændigt folk har levet under arktiske forhold i årtusinder, og

fordi:

Vi gennem udnyttelsen af dette vort lands ikke-levende og levende ressourcer, hvilket der historisk har givet os både materielle og kulturelle særtræk

og styrke som et folk, og
fordi:

Vi i over 250 år har levet og stadig lever som et undertrykt folk i en koloni, og
fordi:

Vi i alle disse år under kolonialismen er blevet frataget selvbestemmelsesretten, ansvarsfuldheden og selvstændigheden og på alle måder bliver styret og dikteret politisk, og
fordi:

Vi gennem den altoverskyggende styring fra langt stærkere og magtfulde systemer på det produktions-, opdragelses-, uddannelses- og energimæssige og kulturelle liv er blevet stærkt demoraliserede og afmægtiggjort, og
fordi:

Staten Danmarks grundlov og andre politiske lovbestemmelser trods enig modstand og imod grønlandske interesser bliver dikteret det grønlandske folk, vil vi hermed gøre opmærksom på, at vi uden tøven ikke kan acceptere og legitimere sådanne grundlæggende forhold i de grønlandske samfund, eftersom vi aldrig selv har udviklet dem til at være gældende i dag. Og
fordi:

Vi betragtet som Grønlands første mennesker har levet af dette lands rigdom, men ikke har fået selv den mindste anerkendelse, ja interesse fra den danske stats side for denne historiske realitet: At dette land selv er vort, og
fordi:

Vor selvbestemmelsesret ikke er blevet tydeligt stadfæstet inden for hjemmestyrets kommende lovbestemmelser, og
fordi:

Udenlandske monopolselskabers olie- og mineralkoncessioner – uanset hjemmestyreordningens indførelse – som aldrig før bringe vort folks kultur og grønlænderne som et folk overhovedet i en stor fare, og
fordi:

Vi er af den mening, at et hjemmestyre bør være et indre anliggende, hvor grønlænderne selv har ordet,
Erklærer vi hermed at:

- 1) Kun det grønlandske folk ejer deres eget land og har råderetten over alle dets ressourcer og rigdomme.
- 2) Kun det grønlandske folk skal politisk bestemme, hvordan produktionen, uddannelsen, økonomien og politikken skal udvikles i deres eget land.
- 3) Samtlige olie- og mineralkoncessioner må straks annulleres og påtænkte tildelingsplaner må straks stoppes, idet hensynet til og forsvaret af naturen og al dens liv er en uadskillelig bestanddel af det grønlandske folks tænkemåde og kultur.

Aussivik 77 har besluttet, at hvis ovennævnte punkter skal føres ud i livet, så må det ske gennem oplysningsarbejde og samarbejde med et fælles mål for øje.

Inuit Atakatigît skal indtil videre koordinere arbejdet, og endvidere ønsket, at der langs kysten oprettes Inuit Atakatigît med et centralt forbund.

18.7.77

(Oversat af en repræsentant fra ledelsesgruppen, red.)

Palæstina og imperialismen

Indledning:

Denne artikel handler først og fremmest om Palæstina, om det palæstinensiske folks kamp mod koloniseringen af deres land. At beherske Palæstina har gennem tiderne været af stor betydning for skiftende imperialismemagter på grund af landets centrale beliggenhed i det mellemøstlige område. Mellemøsten er nemlig som helhed et vigtigt område både af militær-strategiske årsager og fordi det indeholder store råstofressourcer (idag først og fremmest olie).

Samtidig har de arabiske lande og folk mange traditioner for kamp mod imperialismen. Der kunne nævnes en lang række eksempler ved siden af den palæstinensiske befrielsesbevægelse. Men denne er den mest fremskredne revolution i området, og den retter sig direkte mod imperialismens fornemste pladshund i Mellemøsten, staten Israel. Derfor koncentrerer artiklen sig om Palæstina.

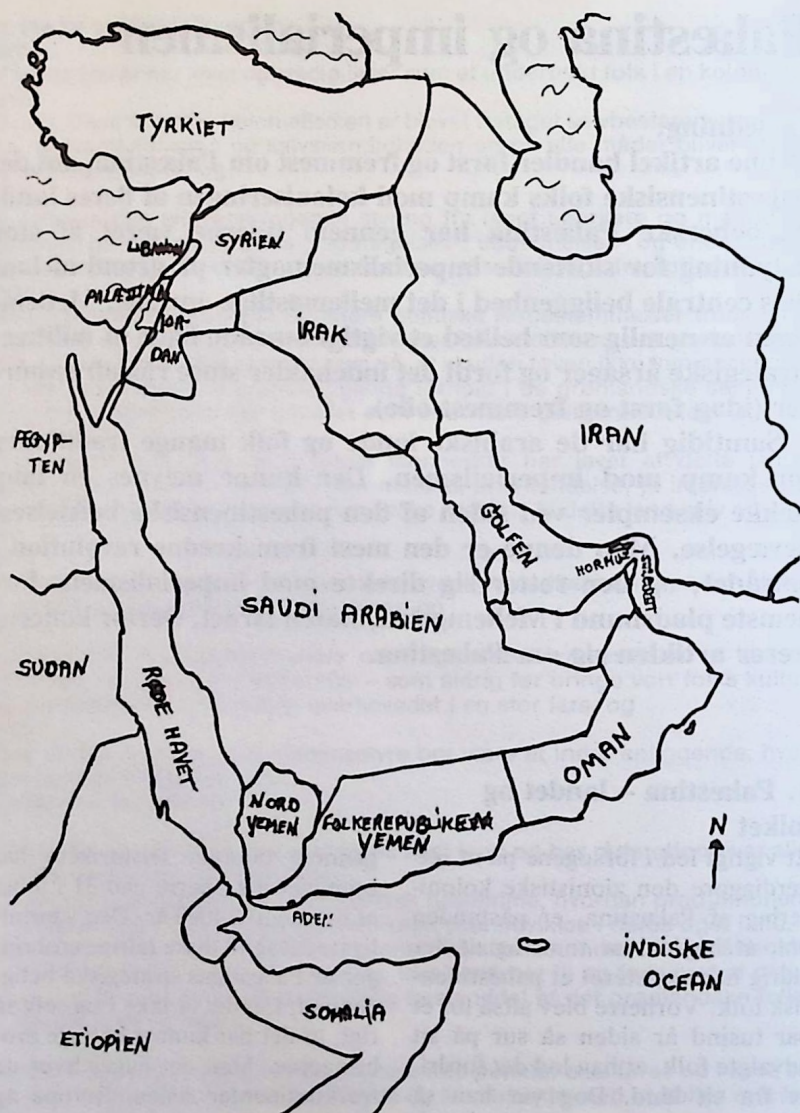
1. Palæstina – landet og folket

Et vigtigt led i forsøgene på at retfærdiggøre den zionistiske kolonisering af Palæstina, er påstanden om, at landet var tomt og at der aldrig har eksisteret et palæstinensisk folk. Vorherre blev altså for et par tusind år siden så sur på sit udvalgte folk, at han lod det fordrive fra sit land. Dog var han så forudseende, at han lod dette land stå tomt med henblik på senere at kunne give det tilbage hvis hans folk gav sig til at opføre sig ordentligt igen!

Nu har Palæstina imidlertid været udsat for adskillige erobringer

gennem tiderne. Historikere har opregnet ikke færre end 31 i løbet af de seneste 4000 år. Den væsentligste årsag til disse talrige erobringer er Palæstinas strategiske beliggenhed. Landet er ikke i sig selv så rigt, at det har kunnet betinge erobringerne. Men det ligger hvor de tre kontinenter Asien, Europa og Afrika mødes. Det giver det stor betydning både for handelsvejene og militært som udgangspunkt for videre erobringer i flere retninger (f.eks. Egypten eller den Arabiske Halvø).

Et af de folk som på et tidspunkt

Som det ses af kortet indtager Palæstina en central placering i Mellemøsten. Det ligger ud til Middelhavet, og det kan danne udgangspunkt for videre erobringer mod såvel Egypten, Syrien/Iraq som rødehavs-området.

erobrede landet var hebræerne blandt hvem jødedommen opstod. Dette folk blev senere fordrevet og spredt, men deres religion vandt udbredelse over store dele af verden. Idag hævdes det så, at alle af denne religion, »jøderne«, har ret til Palæstina. Jøder udgør imidlertid ikke noget folk, det er betegnelsen på en religiøs gruppe på lige fod med protestanter eller muslimer. Der findes sorte jøder, kinesiske jøder, arabiske jøder osv. Jøder indgår således i en lang række forskellige folk på lige fod med andre religiøse grupper. Muligvis vil nogen jøder med rette kunne hævde, at deres fjerne forfædre for 2000 år siden levede i Palæstina, men det vil kun være en forsvindende lille del af verdens jøder. Og selv for disse vil det være absurd at hævde, at dette giver dem retten til landet.

Hvordan ville verden ikke komme til at se ud, hvis retten til landområder fordeles efter 2000 år gamle kriterier?

De fleste af Palæstinas talrige erobrere satte ikke det store præg på landet. Dels fordi flere af erobringerne var ganske kortvarige og skiftede i takt med ændringer i styrkeforholdet mellem de største magter i området. Dels fordi der i perioder var tale om styre gennem statholdere. Et sådan system betyder at den lokale overklasse bliver tildelt ret stor magt af den nye erobrere, og at de interne forhold i landet stort set forbliver uændrede. Dette i modsætning til en erobring som efterfølges af en kolonisering og fordrivelse eller udryd-

delse af landets indbyggere. Derfor kunne Palæstinas oprindelige befolkning fortsat sætte stort præg på landet, og de vedblev at udgøre flertallet af befolkningen. Dette folk er kendt som kanaanitterne. De var nogen af de første som beboede landet og er forfædre til vore dages palæstinensere. At landet aldeles ikke var tomt forud for den zionistiske kolonisering ses bl.a. af, at befolkningstætheden i Palæstina og Danmark var lige store i 1931. En anden påstand: at indbyggerne skulle være dovne og dumme nomader, er ikke andet end racistisk sludder. Palæstina havde et veludviklet landbrug. Hvis man ser bort fra Negevørkenen er store dele af landet ganske frugtbart. Der findes talrige rejsebeskrivelser fra slutningen af forrige og begyndelsen af dette århundrede, som omtaler Palæstina som et blomstrende og frugtbart område. Men der var ikke udelukkende tale om landbrug, der var også begyndende småindustri.

Den yndede zionistiske påstand om det er dem alene der har »fået ørkenen til at blomstre« holder altså ikke. Men derudover er det vigtigt at fastholde, at en kolonialisering af et land aldrig kan retfærdiggøres selvom besættelsesmagten har nået en højere udvikling af produktivkræfterne og gennem kolonialiseringen kan udvikle det undertrykte land i et vist omfang. Før tragedien ramte det palæstinensiske folk levede det altså i sit eget land med sin egen historie. Et land som var relativt veludviklet på trods af imperialistisk undertryk-

kelse.

2. Arabisk nationalisme

I tiden op til første verdenskrig voksede modstanden mod fremmed besættelse i det område som idag udgør Palæstina, Jordan, Libanon og Syrien. Området havde da i 400 år været under tyrkisk besættelse (som del af Det Osmaniske Rige). Udsugningen bestod i kraftig skatteplyndring, tvangsarbejde og tvangsudskrivelse til militærtjeneste.

Modstanden tog form af illegale nationalistiske organisationer ofte under ledelse af rige købmænd og jordejere eller studenter i udlandet og andre i eksil. Kravene gik i første omgang på øget selvstyre og anerkendelse af det arabiske sprog. Disse krav blev kun delvis indfriet og efterhånden nåede den nationale bevægelse ud til de brede befolkningsmasser, hvilket resulterede i store demonstrationer mm.

Da tyrkerne under verdenskrigen allierede sig med Tyskland mod England og Frankrig indledte de arabiske nationalister forhandlinger med England. Englænderne foregav at acceptere arabisk uafhængighed efter krigen, og i 1916 startede araberne kampen mod tyrkerne. Folkemasserne gik til modstand og hele arabiske afdelinger i den tyrkiske hær gjorde mytteri. Man allierede sig med araberne på Den Arabiske Halvø, som var de første til at smide tyrkerne ud. De arabiske hære spillede en afgørende rolle i krigen og var med til at befri deres eget land.

At englænderne imidlertid aldrig

havde ment det når de lovede araberne uafhængighed blev afsløret af det nye socialistiske styre i Sovjetunionen i 1917. Bolsjevikkerne afslørede forskellige hemmelige diplomatiske aftaler herunder Sykes-Picot aftalen, som var en aftale mellem England og Frankrig om at dele de tyrkisk besatte områder mellem sig efter krigen. Aftalerne med de arabiske nationalister var ikke andet end imperialistisk dobbeltspil.

Men den nationale bevægelse havde nu nået en udbredelse, der gjorde, at den ikke umiddelbart var til at standse. Der var gjort op med en fremmed magt, som i 400 år havde besat landet – det skabte en mægtig begejstring og mobilisering. Der blev hejst arabiske flag og oprettet en midlertidig arabisk administration – under protester fra England og Frankrig.

Det område, der var befriet, svarer til det der idag udgør landene Iraq, Syrien, Libanon, Jordan og Palæstina (foruden Den Arabiske Halvø). Men disse lande var ikke fuldt selvstændige enheder. Det nuværende Syrien, Libanon og Palæstina gik tilsammen under betegnelsen Syrien eller Storsyrien. Man kunne nok konstatere forskelle på de tre områder, men der var klare økonomiske, politiske og kulturelle bånd som bandt dem sammen. Spørgsmålet om arabisk enhed og opsplittelsen i de mange lande må undersøges nærmere.

Men det står fast, at den i hvert fald i hovedsiden er resultatet af imperialistisk del og hersk politik. En politik imperialismen har kun-

net føre på baggrund af feudale stridigheder og religiøse modsætningsforhold med mere.

Disse bånd mellem områderne var baggrunden for at de nationalister, som havde ledt kampen mod tyrkerne i 1919 gennemførte valg til en *syrisk kongres*. Denne kongres opstillede bl.a. følgende krav:

- Selvstændighed for Iraq
- Selvstændighed for Syrien (omfattende Palæstina og Libanon)
- Nej til Sykes-Picot aftalen
- Nej til Balfour-deklarationen (se senere).

Kravene blev enstemmigt vedtaget og massedemonstrationer blev afholdt til støtte herfor. Men samme år mødtes verdenskrigens sejrherre til en såkaldt fredskonference, hvor de bl.a. godkendte Sykes-Picot aftalen i store træk. I marts 1920 mødtes den syriske kongres igen, og denne gang blev der ikke blot opstillet krav. Landene blev erklæret uafhængige. To brødre Faisal og Abdullah skulle være konger i henholdsvis Syrien og Jordan. De var sønner af Hussein, leder af den ørkenstamme, der beherskede området ved muslimernes hellige byer Mekka og Medina. Hussein var efterhånden fremstået som arabernes formelle leder. De øvrige nationalister havde accepteret dette pga hans indflydelse og prestige som religiøs leder.

England og Frankrig accepterede ikke den erklærede uafhængighed. De delte området således, at Syrien og Libanon blev fransk mandatområde, Palæstina, Iraq og Transjordanien (området øst for Jordan-floden) britisk mandatom-

råde. (Mandat-ordningen kom til at gælde for en lang række tidligere tyske og tyrkiske besættelser efter 1. verdenskrig. Formelt skulle den betyde at nogle stormagter skulle administrere disse områder under ansvar overfor Folkeforbundet (forløberen for FN). Reelt var der tale om, at en kolonimagt blev udskiftet med en anden). Dette blev ikke stiltiende accepteret af befolkningen. For at genoprette »ro og orden« og for at få protesterne til at stilne af, var det nødvendigt for de nye kolonimagter at føre en hård undertrykkelsespolitik.

Kampen for oprettelse af to uafhængige stater (men som det blev understreget med nære bånd til hinanden) havde lidt nederlag. Årsagerne hertil skal bl.a. findes i den borgerlige, feudale og vaklende ledelse af kampen. Folkemasserne deltog nok i kampen, men den blev ledt af et fremspirende borgerskab og af godsejere, som tilmed indordnede sig under ørkenstammernes sheiker og religiøse ledere. Det fremspirende borgerskab var en mulig allieret for bønderne og den fremspirende arbejderklasse i den nationale kamp, idet det havde selvstændige interesser at varetage, som bragte det i et vist modsætningsforhold til imperialismen. Det ville kunne drage fordel af udvikling af en selvstændig økonomi i området og dermed medvirke til større uafhængighed af imperialismen. Men et borgerskab vil altid være en vaklende allieret i en sådan kamp, som meget vel kan indgå kompromis med imperialismen. Med ørkensheikerne forholdt det

Den arabiske nationalisme medførte bla. store demonstrationer, der, som det ses på billedet, blev mødt med engelsk politi og militær.

sig anderledes. De kom fra tyndt befolkede områder hvor økonomien var totalt domineret af nomadedrift og handel. Det materielle grundlag for disse sheikers nationalisme var derfor langt mere spinkelt end for det fremspirende borgerskab. De kunne nok være interesseret i at undgå fremmed dominans, og de kunne se en mulighed for at opnå øget magt for dem selv ved at optræde som ledere af den nationale bevægelse. Men deres totale mangel på konsekvent kamp illustreres udmærket ved Faisal og Abdullahs eksempel. Da deres forhåbninger om at blive konger i selvstændige arabiske lande slog fejl skiftede de straks hest og ac-

cepterede poster som engelske vassalfyrster i Iraq og Transjordanien. Med en sådan ledelse af kampen bliver det nemmere at forstå nederlaget.

3. Zionismen vinder frem.

Samtidig med den arabiske nationalismes opblomstring begyndte zionismen for alvor at skaffe sig indflydelse i Palæstina.

Zionismen kan kort defineres som en politisk strømning eller ideologi blandt *en del* af verdens jøder.

Zionismen opstod i slutningen af sidste århundrede. Dens fremmeste talsmand var i en årrække østri-geren Theodor Herzl, som i 1896

udgav bogen »Jødestaten«, der var et forslag til løsning af »det jødiske problem«. Problemet var de opblussende forfølgelser af folk med jødisk tro, og løsningen zionisterne foreslog var dannelsen af en *ren* jødisk stat. Denne stat blev først foreslået dannet på Cypern, i Argentina eller Uganda, men senere bestemte zionisterne sig for Palæstina. Det gav dels mulighed for at spille på religiøse følelser hos almindelige jøder, dels kunne det åbne for et samarbejde med den ledende imperialistmagt, England. Zionismen bygger på de ovenfor tilbageviste påstande om at jøderne udgør et folk, og at de har ret til Palæstina.

Problemet omkring jødeforfølgelserne (anti-semitismen) var reelt nok. De herskende klasser har gennem tiderne altid søgt at aflede massernes opmærksomhed fra kampen mod de reelle undertrykkere ved at splitte dem f.eks. efter religiøse skel. Og her er netop jøder meget ofte blevet udpeget til syndebukke. Det hænger sammen med, at den jødiske religion, i modsætning til katolicismen, ikke forbyder at tage renter ved pengeudlån; jøder har således i meget lang tid næsten været de eneste pengeudlånere, et erhverv der var tæt knyttet sammen med handelskapitalen. Samtidig forsøger den jødiske religion at undgå, at jøder bliver fuldt assimileret i den øvrige del af folket. Der er f.eks. strenge regler for giftermål og bestemmelser for hvem der kan godtages som »rigtige« jøder. Disse forskellige ting har også medført, at de fleste

jøder er samlet i samme erhverv, hovedsagelig handel. Deres religiøse forsamlinger kunne således også få en laugsrættelig, frimurerættelig betydning. Sådanne ting har givet et grundlag for at skabe kløfter mellem jøder og andre dele af folket. Samtidig har de herskende klasser forstærket jødernes isolation. F.eks. har det til tider været jøder forbudt at eje jord. Dvs. at jøder som har opsparet en kapital har været tvunget til at investere den i handel eller bankvirksomhed, hvilket har givet grundlag for påstandene om at jøder er ærgerrige og ågerkarle. Det har det jødiske borgerskab uden tvivl været (lige som den øvrige del af borgerskabet), men myten er blevet ført over på jøder som helhed. Der er således tale om at der har eksisteret nogle reelle forskelle mellem jøder og andre, som er blevet udnyttet til at skabe splittelse i de undertrykte klasser. Sådanne forfølgelser af jøder (eller andre religiøse grupper) er klart reaktionære. Ligesom zionismen hævder anti-semitismen, at jøder udgør en særegen race. Blot hævder anti-semitismen at jøderne er ringere end andre, mens zionismen hævder, at de er bedre.

Omkring zionismens fremvækst var mange jøder blevet assimileret i Vesteuropa og flere indtog fremstående pladser i disse landes borgerskaber. Men i Østeuropa og ikke mindst Rusland fandt der barbarske jødeforfølgelser sted, som resulterede i en flygtningestrøm til Vesteuropa. Den jødiske del af borgerskabet frygtede at det kunne betyde forøget antisemitisme også

i vest som i sidste række ville vende sig mod dem selv. Samtidig havde det jødiske borgerskab naturligvis samme interesse som det øvrige borgerskab i koloniseringen af landene i det vi idag kalder den tredje verden, og hertil kunne de forfulgte masser af jøder bruges. Derfor sluttede borgerskabet op om zionismen og der opstod et udmærket samarbejde med bl.a. den jødiske millionærfamilie Rotschild.

Zionismen er racistisk fordi den vil bygge en *ren jødisk stat rensat* for arabere. Den hævder at jøder er andre mennesker overlegne. Derudover deler den i praksis jøder op i forskellige grupper alt efter hvor de kommer fra. Europæiske og amerikanske jøder er således »bedre« end orientalske jøder, og farvede jøder er direkte blevet nægtet indrejsetilladelse i Israel. Samtidig er zionismen ekspansionistisk – den ønsker at indlemme stadig større dele af nabolandene. Zionismens erklærede mål er en stat fra Nilen til Eufrat. Det vil betyde erobring af (udover Palæstina) Libanon, Syrien, Jordan og dele af Egypten og Iraq. Dette begrundes med, at der en kort overgang eksisterede et jødisk rige af denne udstrækning. Det er dog efterhånden sjældent, man hører om disse vilde planer fra officiel side. Den voksende internationale fordømmelse af zionismen har gjort, at sådanne krav nu har meget ringe opslutning selv blandt Israels mest trofaste allierede. Desuden er der forskel på zionister. Ikke alle mener en stadig militær ekspansion er nødvendig, der vil også være store mu-

ligheder i at opnå fred med de omliggende stater og så satse på en økonomisk ekspansion.

4. Palæstina koloniseres

Som nævnt i sidste afsnit indledte zionisterne et samarbejde med den ledende imperialistiske magt, England. Kontakterne blev indledt allerede før verdenskrigen, og da England efter denne havde skaffet sig kontrol over Palæstina kunne det hjælpe zionisterne med at skaffe sig adgang i landet trods befolkningens modstand. Til gengæld kunne zionisterne skabe en base for imperialismen midt i det mellemøstlige område og således øge muligheden for at kontrollere og nedkæmpe den fremvoksende nationalisme. Dette samarbejde blev for alvor bekræftet med den tidligere nævnte Balfour-deklaration. Arthur Balfour var engelsk udenrigsminister, og deklarationen var udformet som et brev til zionistlederen Lord Rotschild. I deklarationen står der bl.a. »Hans Majestæts regering ser med velvilje på oprettelsen af et nationalhjem for det jødiske folk i Palæstina.« Altså siger England hermed god for, at zionisterne kan starte en storstilet kolonisering i palæstinenserens land – at der så også står noget om ikke at krænke den ikke-jødiske befolknings rettigheder er ikke andet end tom snak. Hvordan skulle det kunne undgås, når man forærer deres land bort!

(Vi minder lige om, at samtidig med Balfour-deklarationen lover England araberne uafhængighed og enes gennem Sykes-Picot aftalen

Det palæstinensiske folk gik tidligt til væbnet modstand mod koloniseringen af deres land. Her ses guerillaer fra 30'erne.

om, at det selv skal have området efter krigens ophør).

Herefter blev der åbnet op for en storstilet jødisk indvandring i Palæstina. Højest var tallene i midt i tyverne og i årene omkring nazismens fremkomst i Tyskland. Mange jøder havde simpelthen ikke andre muligheder end at tage til Palæstina eller dø i Hitlers koncentrationslejre. Samtidig nægtede f.eks. USA at tage mod jødiske flygtninge og lagde i stedet pres på England for at tillade større indvandring i Palæstina.

England opstillede ganske vist efter arabisk pres visse kvoter for indvandringen, men så gennem fingre med, at disse blev overtrådt. Dette medførte efterhånden en æn-

dring i befolkningssammensætningen. Det viser nedenstående tabel. Tabellen opdeler befolkningen efter religion, hvilket i sig selv er en forkert og klasseløs måde at inddele folk på. I dette tilfælde tjener det dog et formål, idet det viser hvor omfattende koloniseringen var.

Befolkningen i pct.

	Mus-	Jøder	Krist-	Andre
	limer		ne	
1922	78	11	9	1
1947	60	30	8	1

(Kilde: *Journal of Palestine Studies* nr. 4, 76.)

Zionisterne søgte samtidig at opkøbe mest muligt jord i Palæstina,

bl.a. ved at samle penge ind hertil blandt rige jøder i Vesten. Alligevel var kun 6% af jorden ejet af jøder i 1947. Ligeledes søgte man at opbygge en selvstændig jødisk økonomi ved at opfordre jødiske bedriftsejere til udelukkende at ansætte jøder. Og hjalp opfordringen ikke blev de truet eller tvunget her-til. Heri spillede Histadrut en afgørende rolle.

Histadrut var en organisation af jødiske arbejdere og er idag det israelske LO. Det har altid været gennemsyret af zionisme og var ikke blot aktivt i oprettelsen af staten Israel – idag udgør det den største kapitalinteresse i den israelske økonomi. Palæstinagruppen i Stockholm nævner i sin bog »Før et demokratiskt Palestina« (Ordfront 1973) følgende meget høje tal: Histadrut kontrollerer 70% af landbruget, 20% af industrien, 35% af byggesektoren, 25% af transportsektoren og 15% af finans og handel. Desuden har det interesser i en række private foretagender. Der er altså tale om et monopolborgerskab med stor økonomisk indflydelse, vor hjemlige socialdemokrater, som har nære forbindelser til Histadrut, er langt bagefter.

5. Det palæstinensiske folk går til modstand

Palæstinenserne gik fra begyndelsen til kamp mod den zionistiske kolonisering af deres land. Kun to år efter nederlaget med oprettelsen af det britiske mandat kom det til nye kampe og op gennem tyverne var der spredte sammenstød med

kolonimagten og zionisterne. Men disse formede sig ofte som overfald på de jødiske bosættelser. Mange havde illusioner om at kunne få englænderne til at begrænse indvandringen.

I trediverne nåede modstanden et højdepunkt. I 33 dannedes en »Arabisk Eksekutivkomité«. Den var ganske vist domineret af en religiøs leder, men den opfordrede til at rette kampen mod kolonimagten som den egentlige fjende bag zionisterne. Dette synspunkt vandt stadig større udbredelse.

I årene 1936-39 fandt Den Første Palæstinensiske Revolution sted. Den startede med en generalstrejke i 36 som varede i et halvt år. I slutningen af 20'erne var spirene til en palæstinensisk guerilla opstået. Denne voksede nu i styrke og havde stor fremgang i kampen. Store dele af landområdet og byer som Jaffa, Jerusalem, Hebron, Gaza og Beersheba kom under palæstinensisk kontrol. Oprørerne organiserede sig i Det Øverste Arabiske Råd som var sammensat af en lang række grupper. Kravene der blev opstillet var følgende:

1. stop for den storstilede jødiske indvandring
2. forbud mod at arabisk land blev overtaget af indvandrerne
3. oprettelse af en demokratisk flertalsregering.

Kun ved at indsætte store dele af den engelske hær støttet af bombefly lykkedes det at nedkæmpe oprøret. Samtidig lykkedes det englænderne at splitte Det Øverste Arabiske Råd. Religiøse ledere og dele af borgerskabet havde stor

indflydelse herpå, og lederen heraf var Huseini, den muslimske leder i Jerusalem. Nogle af disse lykkedes det kolonimagten at få til at acceptere en plan om oprettelse af en uafhængig stat med et vist selvstyre for både den jødiske og den arabiske befolkning – en gang når forholdet mellem jøder og arabere blev godt nok dertil! En plan som aldrig blev ført ud i livet. Revolutionen var nedkæmpet og i en årrække var det palæstinensiske folks kamp nede i en bølgedal.

6. Kommunisternes rolle i kampen

Såvel den nationale bevægelse under og efter 1. verdenskrig som den palæstinensiske kamp i 30'erne led nederlag. Det hænger sammen med at begge kampe var ledet af vaklende borgerlige elementer. Kommunistiske grupper spillede kun en ringe rolle.

Den første kommunistiske gruppe i den arabiske verden blev dannet i Palæstina i 1919. I 1924 blev den optaget som det kommunistiske parti i Palæstina af Komintern. I 23 blev der dannet et parti i Egypten og i 24 et i Syrien. Det syriske spillede en ringe rolle mens det egyptiske ret hurtigt vandt opslutning og allerede året efter sin oprettelse blev gjort illegalt.

I følge P. M. Lysestøl (Palæstinerne kap. IX. Forlaget Oktober, Oslo 1973) var de nydannede kommunistpartier præget af den venstrefejl, at de undervurderede betydningen af den nationale kamp. I modsætning hertil understregede Stalin i »Om leninismens grund-

lag« (Marxistisk-Leninistisk Forlag 1973 s. 67), at f.eks. Egyptens kamp for uafhængighed objektivt var en revolutionær kamp til trods for at den blev ledt af købmænd og borgerlige intellektuelle, fordi en sådan kamp svækker og undergraver imperialismen. »Et vældigt hammerslag mod imperialismen, dvs. et utvivlsomt *revolutionært* skridt« kaldte Stalin de undertrykte landes kamp for uafhængighed.

Undertrykte landes kamp mod imperialismen for national uafhængighed er altså i sig selv et slag mod imperialismen. Men denne kamp (den national-demokratiske revolution) er kun den første fase i løsrivelsen fra imperialismen. For at dens resultater kan sikres og videreudvikles må den efterfølges af den socialistiske revolution. Denne kan kun gennemføres af de store folkemasser med arbejderklassen som fortro og det kommunistiske parti som ledelse.

I den national-demokratiske revolution er det derfor rigtigt af kommunister at alliere sig med den nationale del af borgerskabet. Samtidig må det arbejde for at forberede næste fase, den socialistiske revolution, hvilket betyder kamp mod borgerskabet.

Men det palæstinensiske kommunistparti var lille og svagt og forstod ikke på en gang at alliere sig med de borgerlige nationalister og at føre kamp mod dem indenfor enhedsfronten. Partiet var blevet dannet af jødiske indvandrere fra Vesteuropa og lod sig påvirke af zionismen. Komintern pålagde partiet en »arabisering«, men un-

derstregede samtidig vigtigheden af at arbejde blandt jødiske arbejdere for at afsløre zionismen. Partiet fulgte dette pålæg og vandt i begyndelsen af 30'erne større indflydelse. Men i 36 blev det splittet på spørgsmålet om støtte til den første palæstinensiske revolution – og araberne gik ud af partiet. De dannede i 43 Den Revolutionære Befrielsesbevægelse som i nogle år var aktiv i kampen i byerne.

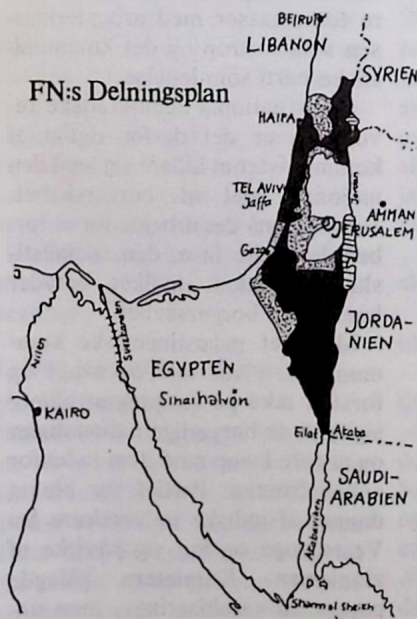
(Dette afsnit bygger i høj grad på Lysestøls bog, og spørgsmålet om kommunisternes rolle i Mellemøsten bør undersøges nærmere).

7. Palæstina deles

I slutningen af 30'erne hvor det palæstinensiske folks kamp nåede et højdepunkt var koloniherrnen England samtidig presset af den

fremstormende tyske imperialismen i Europa. Englænderne så nu deres interesse i at få ro i Palæstina for at kunne koncentrere sig om forholdet til Tyskland. Derfor nedsatte de forskellige undersøgelseskommisioner og udgav en hvidbog mm. Det var udtryk for bestræbelser for at lave et slags kompromis. Bl.a. sagde England nej til dannelsen af en ren jødisk stat i Palæstina, og erkendte at en sådan ville være en tilsidesættelse af palæstinenserens rettigheder. Det foreslog begrænsninger i den jødiske indvandring og restriktioner i jødernes ret til at opkøbe arabisk jord. Endelig foreslog det at arbejde hen imod et system med lokalt selvstyre – men med opretholdelse af koloniherrnedømmet.

Forslagene blev dog aldrig til no-

Således foreslog FN at Palæstina skulle deles. De sorte områder skulle udgøre den jødiske stat, de grå den arabiske.

Zionisterne var ikke tilfredse med FN's plan, som ellers var yderst fordelagtig for dem. Efter krigen i 48-49 havde de, som det ses på kortet, erobret store dele af de tilfænte arabiske områder.

get idet såvel zionisterne som palæstinenserne afviste dem. Dog var nogle palæstinensiske ledere rede til at acceptere. Igen ses den vaklende ledelse.

To ting har været medvirkende til at kolonimagten foreslog disse indrømmelser – men naturligvis ikke fuldstændig imødekommenhed overfor kravene. For det første den hårde folkelige modstand mod koloniseringen af Palæstina. For det andet at visse arabiske ledere truede med at alliere sig med aksemagterne (Tyskland og Italien) mod England, hvis det ikke ændrede sin politik. Derved kunne der opstå en farlig situation for England med åbning af en ny front i Mellemøsten.

Samtidig med opbygningen af den palæstinensiske guerilla var de

jødiske indvandrere begyndt at bevæbne sig, og der blev ofte foretaget såkaldte præventive angreb på arabiske landsbyer. Kolonimagten støttede aktivt zionisterne i denne bevæbning. F.eks. var der dødsstraf for arabere, hvis de havde våben – noget tilsvarende gjaldt ikke for jøder.

Da 2. verdenskrig brød ud så englenderne at de for alvor havde brug for zionisterne. Et tysk angreb på Palæstina forventedes og derfor anerkendte England zionisternes milits Haganah som civilforsvarsorganisation. Det medførte at 40.000 Haganah-folk fik britisk militærtræning, ialt 60.000 jøder var under våben. De støttede England mod fascismen, men forberedte sig samtidig på et opgør efter krigen. Palæstinenserne blev

stort set tvunget til passivitet.

Da verdenskrigen var forbi startede zionisterne kamp mod palæstinenserne og mod kolonimagten som ikke ville føje dem i alle spørgsmål. Der blev foretaget adskillige attentater mod den engelske administration, f.eks. sprængningen af Hotel Kong David i juli 46 hvorved 91 blev dræbt. Palæstinenserne blev søgt fordrevet ved rene terrorhandlinger.

England havde nok tilhørt den sejrende part i verdenskrigen, men var stærkt svækket. USA var derimod gået kraftigt styrket ud af krigen og var nu ubetinget verdens førende imperialistmagt. England magtede ikke situationen i Palæstina og erklærede i begyndelsen af 47 at det ville trække sig ud og overlade ansvaret til FN.

FN nedsatte en komite som i efteråret 47 fremkom med sit forslag til løsning. Palæstina skulle deles i en jødisk og en arabisk stat. Delingsplanen tildelte jøderne (der udgjorde ca. $\frac{1}{3}$ af befolkningen) 56% af landet – de ejede mindre end 6%. (Se kortet over delingsplanen). Palæstinenserne skulle kun have lov at beholde 43% af deres eget land! Den sidste procent, nemlig byen Jerusalem, skulle administreres af FN. End ikke i den foreslåede jødiske stat udgjorde jøderne flertallet af befolkningen. Forslaget var en åbenlys uretfærdighed mod det palæstinensiske folk, som da også afviste forslaget og stillede spørgsmålstegn ved om FN overhovedet havde nogen beføjelser til at foretage en sådan deling.

Det blev USA, som sørgede for, at dette forslag blev trumfet igenem i FN. Der krævedes $\frac{2}{3}$ flertal for at vedtage forslaget, og næsten alle de nye lande fra den tredje verden vendte sig mod forslaget. Derfor udnyttede USA den enorme indflydelse det havde i Haiti, Liberia og Philipinerne, som nok formelt havde opnået uafhængighed, men reelt var i lommen på USA. Ved at presse disse tre lande til at stemme for, lykkedes det lige præcis at sikre forslagets vedtagelse.

Den 15. maj 48 udråbte zionisterne staten Israel. Men i den jødisk tildelte part af landet boede der lige så mange palæstinensere som jøder. Det mente zionisterne var en trussel, og krigsførelsen mod landets oprindelige indbyggere fortsatte. Som nævnt havde zionisterne siden krigens ophør gennem terror søgt at fordrive palæstinenserne. Planen var helt bevidst gennem massakrer og psykisk krigsførelse af fordrive et helt folk. En af de værste massakrer var overfaldet på landsbyen Deir Yassin den 9.-10. maj 48. Røde Kors rapporterede at 254 blev dræbt. En af de ledende bag sådanne terrorhandlinger er Menachem Begin. I dag er han israelsk ministerpræsident og fortsætter sin terror i form af undertrykkelse af palæstinenserne i Israel og skånselsløse bombardementer af libanesiske landsbyer. (Bombardementerne hævdes altid at være rettet mod palæstinensiske partisaner, men ligeså sikkert er det, at de først og fremmest rammer libanesiske landsbybeboere og

palæstinensiske flygtninge. Israels politik har gennem adskillige år haft sigte mod at affolke det sydlige Libanon, for at skabe en slags stødpudezone).

De omkringliggende arabiske lande som nu alle havde opnået formel uafhængighed gik ind i krigen på palæstinenserne side, men deres hære var omtrent lige så dårligt udrustede som palæstinenserne. Og da der blev indgået våbenhvile i 49 var resultatet, at 77% af Palæstina var besat af zionisterne. (Se kort). 7-800.000 palæstinensere var fordrevet til nabolandene – og det ud af en samlet befolkning på ca. 1.300.000.

Abdullah, kongen af Transjordanien, havde under krigen haft sin hær involveret i kampe på Jordanflodens vestbred. Efter krigen forblev den her, og han erklærede ensidigt at Vestbredden herefter var en del af hans kongerige, som blev omdøbt til Jordan. Gaza-striben kom under egyptisk administration. Det palæstinensiske folk levede nu dels som flygtninge, dels om undertrykte i deres eget land.

8. Sovjetunionens stillingtagen

Det var USA der var drivende i oprettelsen af staten Israel. Men også Sovjetunionen stemte for dette i FN. Det markede et totalt skift i den politik SUKP og Komintern hidtil havde fulgt. Der er gjort forskellige forsøg på at forklare årsagerne til denne ændrede holdning. Der er blevet peget på at Sovjet ønskede at undgå en konfrontation med den offensive USA-imperia-

lisme, svækket som landet var efter de enorme anstrengelser i kampen mod fascismen. Og på at Sovjet måske har troet at den nye stat kunne betyde en svækkelse af den engelske imperialisme i Mellemøsten. England havde fortsat stor indflydelse i området, og mange reaktionære arabiske ledere var pro-engelske. Endelig har den enorme sympati der var for jøder efter Nazi-Tysklands forbrydelser mod dem, sikkert også påvirket den sovjetiske politik. Hvor om alting er, er der ikke fremsat nogen tilfredsstillende forklaring. Sovjets stillingtagen må betegnes som fejl-agtig.

Den Revolutionære Befrielsesbevægelse (se tidligere) fulgte loyalt Sovjets politik. Men det medførte at 95% af medlemmerne meldte sig ud. I det hele taget må det have betydet en vældig svækkelse af de kommunistiske kræfter i hele Mellemøsten. De blev kompromiteret overfor masserne. Siden har kommunisterne i området haft meget ringe indflydelse. Der findes revisionistiske partier i alle arabiske lande, men de marxistisk-leninistiske kræfter er få og spredte.

9. USA's fremtrængen i Mellemøsten

Det var USA, der var zionisternes hovedallierede i dannelsen af staten Israel. En stat der er helt igennem ulovlig idet den bygger på fordrivelse af et helt folk og fuldstændig tilsidesættelse af dets rettigheder. Zionisterne så, at det ville være klogt at skifte fra det svækkede

England til det styrkede USA. De begyndte at koncentrere deres lobby-virksomhed omkring de herskende i USA. (Lobby-virksomhed eller korridorpolitik betyder, at enkeltpersoner eller grupper gennem overtalelse, pression eller bestikkelse søger at påvirke valgte politikere til at indtage et bestemt standpunkt). Zionisterne har altid forstået nødvendigheden af dygtig propaganda og lobby-virksomhed. I dette tilfælde blev der oprettet komiteer til støtte for dannelse af den jødiske stat, og arbejdet rettede sig mod langt bredere kredse end blot jøder i USA. Således lykkedes det at få adskillige kongres-

mænd og guvernører til at tilslutte sig disse komiteer. Men succesen skyldtes naturligvis lige så meget, at zionisterne havde noget at tilbyde USA.

På den arabiske halvø med de store olieforekomster havde USA i takt med sin fremgang på verdensplan vundet betydelig indflydelse. Her var store dele af befolkningen nomader (og de var meget tyndt befolket). Lederne af disse nomadestammer var ikke særligt nationale, så amerikanske selskaber fik i vid udstrækning lov til at kontrollere olierigdommene. Men blandt de arabiske folk længere mod nord var der, som vi har set efterhånden

USA støttede af al sin kraft dannelsen af den zionistiske stat. Siden har de to stater været nære allierede – omend forholdet ikke altid har været helt så hjerteligt, som Richardt Nixon og Golda Meir her giver udtryk for.

en udbredt nationalisme, og der var efterhånden adskillige års erfaring i kamp mod imperialismen. Det udgjorde en trussel mod USA's fremtrængen.

Her kunne zionisterne så tilbyde USA en venligtsindet stat lige i hjertet af Mellemøsten, så at sige en base vendt mod de arabiske folk og land. Israel optrådte som imperialismens trofaste allierede i Mellemøsten. Det betyder dog ikke, at USA og Israel altid har været enige. Der er af og til opstået kriser i forholdet, som det var tilfældet under Suez-krigen (se senere) og som det tilsyneladende er tilfældet idag. Det udspringer af, at Israel som aggressiv magt ønsker at udvide sin dominans i Mellemøsten. USA har nok brug for Israel som forlængt arm i området, men er samtidig nødt til at tage hensyn til forholdet til de arabiske regimer, som er konfronteret med Israel. Derfor kan der opstå modsætninger mellem Israel og USA når førstnævnte optræder for aggressivt og derved skader forbindelserne mellem USA og dets arabiske allierede.

Der er dog ingen tvivl om, hvem der er herre og hvem der er tjener i forholdet mellem de to lande. Israel er økonomisk stærkt afhængig af USA. Siden 48 har USA pumpet milliarder af dollars i Israel i form af våben og økonomiske tilskud. Desuden kommer der bidrag fra enkeltpersoner – især jøder – i stort omfang. Sådanne bidrag er efter amerikansk lovgivning skattefrie. Også fra Vesttyskland kommer der betydelige beløb i form af erstatninger for Hitlers jødeforfølgelser.

Endelig skal det nævnes at ud over alle disse former for bistand, har store amerikanske selskaber foretaget en lang række investeringer i Israel.

USA's interesser i Mellemøsten er udover kontrol med olien først og fremmest af militærstrategisk karakter. Den der behersker dette område kan kontrollere de vigtige handelsruter gennem Det Røde Hav, Suez-kanalen og Middelhavet. Ligesom det åbner vejene til såvel Europa, Afrika som Asien. Derfor søgte USA at binde så mange arabiske lande til sig som muligt. Det skete dels gennem økonomisk infiltration, dels gennem oprettelse af forskellige militærpagter. Og når det var nødvendigt også gennem militære trusler eller direkte intervention. Den amerikanske sjette flåde er stationeret i Middelhavet og har været taget i anvendelse flere gange. I 58 da der var en folkelig opstand i Libanon sendte USA tropper for at hjælpe den trængte regering. Invasionen kom dagen efter at monarkiet ved et militærkup blev styrtet i Iraq. USA har sikkert frygtet at oprøret skulle brede sig fra land til land og slog derfor til i Libanon. Undskyldningen for at gribe ind var en anmodning om hjælp fra regeringschefen. Han hed Camille Chamoun og var i 75-76 ledende i forsøgene på at nedkæmpe palæstinenserne og de progressive libanesere.

I 67 var den sjette flåde i beredskab i tilfælde af, at noget skulle gå galt under Israels aggression. I 70 under kampene mellem den jordaniske hær og palæstinensiske fri-

hedskæmpere lagde flåden sig tæt op af Syriens kyst for at presse landet til ikke at yde palæstinerne bistand.

Reaktionen på USA's undertrykkende politik udeblev ikke. Nationalismen kom atter til udtryk – denne gang især med unge officerer som de ledende kræfter. Egypten blev foregangsland. I 52 styrtes det korrupte kongedømme ved et kup hvori bl.a. Gamal Nasser deltog. Han blev et par år senere landets øverste leder og stod i mange år som ledende skikkelse for arabisk enhed og nationalisme. Lignende kup fandt sted i Syrien og Iraq (og langt senere i Libyen). Jordans Kong Hussein måtte i 56 udpege en regering som søgte enhed med Syrien og Egypten. Kun pres fra landets befolkning og de palæstinensiske flygtninge tvang ham hertil. I 57 kom det til nye demonstrationer da Hussein afskedigede regeringen og indførte undtagelsestilstand. Såvel USA som Israel truede med at gribe ind hvis Husseins regime for alvor blev truet. (Flere år senere da Algeriet og Sydyemen havde tilkæmpet sig uafhængighed, fik også disse lande progressive, anti-imperialistiske styre).

Disse regimer havde en række fællestræk. Først skal det slås fast, at skønt de talte en del om socialisme eller »arabisk socialisme«, var der ikke tale om, at landene var blevet socialistiske. Klassemæssigt tilhørte officererne bag regimerne en fraktion af borgerskabet. Men de førte først og fremmest i forholdet til imperialismen en pro-

gressiv politik. De vendte sig mod USA's dominans (mere eller mindre konsekvent), de ønskede at bekæmpe staten Israel, og de søgte at opbygge en selvstændig økonomi.

Det sidste skete ved at lægge restriktioner på udenlandske investeringer. Og ved at gøre staten til en vigtig faktor i økonomien gennem nationaliseringer og statslige investeringer. Det betød også, at der blev foretaget indskrænkninger i de lokale privatkapitalisters handlefrihed. Derved kom officererne i modsætning til andre dele af borgerskabet. I nogle tilfælde også til godsejerne ved at foretage jordreformer.

Denne politik markerer ikke et fuldstændigt brud med imperialismen. Men der er tale om en svækkelse af og kamp mod først og fremmest USA-imperialismen ved at begrænse dens indflydelse i Mellemøsten.

10. Suez-krigen

I 1956 angreb Israel Gaza-striben, hvilket også var en trussel mod Egypten. Samtidig skulle Egypten igang med bygningen af den kæmpeæssige Aswan-dæmning. Landet henvendte sig til USA og anmodede om såvel våbenhjælp som økonomisk støtte i form af lån til dæmningen. USA afslog ikke direkte, men stillede i stedet betingelser om egyptisk tilnærmelse til USA. F.eks. krævedes egyptisk tilslutning til Bagdad-pagten, der var et forsvarssamarbejde mellem Tyrkiet, Iran, Pakistan, Iraq og England. USA deltog fra begyndelsen ikke direkte i pagten men be-

tragtede den dog som et redskab for sin egen politik. Dette nægtede Nasser, og en uge efter USA's endelige afslag (juli 56) lod han Suez-kanalen nationalisere. Indtægterne herfra skulle nu financiere Aswan-dæmningen. Både England og Frankrig havde økonomiske interesser i kanalen, og disse to mindre imperialistlande enedes med Israel om en plan for fjernelse af Nasser som samtidig skulle sikre Israel fodfæste på Sinai.

Den 29. oktober 56 angreb Israel og erobrede på kun en uge hele Sinai-halvøen. Herefter slog både England og Frankrig til og erobrede Port Said ved kanalen.

Men før de nåede at styrte Nasser enedes Sovjet og USA om et udspil i FN som tvang aggressorerne til våbenstilstand og senere til-

bagetrækning. At USA indtog dette standpunkt kan skyldes to ting. Dels frygt for at de mindre imperialistmagters direkte indblanding ville åbne for større sovjetisk indflydelse. Dels at det ønskede området som sit eget uden tilstedeværelse af for store franske og engelske interesser.

Egypten fik senere sovjetisk hjælp til bygningen af Aswan-dæmningen og udviklede efterhånden et stadigt tættere forhold til det imperialistiske Sovjet.

11. Juni-krigen

Årene fra 56 til den næste krig var præget af en række konfrontationer mellem imperialismen og de arabiske folk i snart det ene snart det andet land. Opstanden i Libanon og kuppet i Iraq i 58 er nævnt.

I krigen i 1967 erobrede Israel bla. Jerusalems østlige del. Her ses israelske soldater storme en moské i denne del af byen.

Da Israel angreb i 1967, erobrede det ikke blot de resterende dele af Palæstina, men også store dele af Syrien og Egypten.

I Jordan havde kongen nok ved hjælp af trusler om indgriben udenfra været i stand til at afskedige den nationalistiske regering i 57. Men imperialismen var dog ikke mere sikker på situationen end, at der blev sendt engelske faldskærmstropper til landet samtidig med den amerikanske invasion i Libanon. I 1963 lykkedes det CIA at få gennemført et kup i Iraq, som kom til at koste flere tusinde progressive livet. Få år efter nærmede Iraq sig dog igen til den nationalistiske linje der blev ført i Egypten og Syrien. Der var flere grunde til Israels fornyede aggression i juni 67. Israel ønskede selv at udvide sit territorium (der var jo fortsat langt til såvel Nilen som Eufkrat) og havde desuden store indre proble-

mer. Betalingsbalanceunderskuddet og udlandsgælden var voksende og der var en arbejdsløshedsprocent på 12. Dette havde resulteret i protester i form af demonstrationer o.lign. I en sådan situation er det et velkendt kneb fra borger-skabet at rette opmærksomheden mod en »ydre fjende«.

Også USA havde interesse i en krig. De nationale regimer udgjorde nemlig en stigende trussel mod dets interesser i området. Egypten støttede bl.a. Sydyemens kamp for uafhængighed. Syrien støttede den palæstinensiske og den eritreanske befrielsesbevægelse samt oppositionelle kræfter i Saudi Arabien. Desuden var det foregangsland i kampen for at stække oliemonopolerne.

Den 5. juni angreb Israel Syrien, Egypten og Jordan. Dets militære overlegenhed var total, og på kun seks dage var de arabiske hære knust. Israel havde erobret de resterende dele af Palæstina (Gaza og Vestbredden), den egyptiske Sinai-Halvø samt de syriske Golan-højder. Nye 100.000'er af palæstinensere var blevet fordrevet, eller var kommet under israelsk besættelse.

12. Den palæstinensiske befrielsesbevægelse

I årene lige efter staten Israels oprettelse var der udpræget demobilisering blandt de palæstinensiske masser. Mange troede at de arabiske lande eller FN skulle skaffe dem deres land igen.

Modstanden var dog ikke ganske forsvunden. Op gennem 50'erne var der spredt guerilla-aktivitet fra Gaza ind i Israel. Men i begyndelsen af 60'erne begyndte palæstinenserne at opbygge deres egne befrielsesorganisationer – de begyndte at stole på egne kræfter. Den største og vigtigste organisation var Al Fatah, der som den første i januar 65 foretog en væbnet aktion. Fra denne dag (1.1. 65) daterer palæstinenserne deres revolution.

Krigen i 67 betød nok et nyt slag mod det palæstinensiske folk, men samtidig betød den øget forståelse for nødvendigheden af selv at føre kampen for landets befrielse. Befrielsesorganisationerne fik nu stor tilslutning.

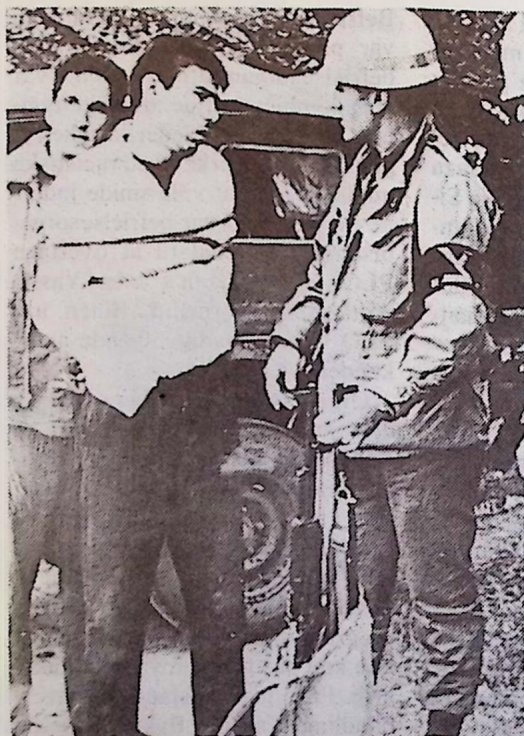
I 1965 havde de arabiske lande dannet PLO – Den Palæstinensiske

Befrielsesorganisation. Men den var på den tid ikke nogen ægte befrielsesorganisation. Den var helt domineret af de arabiske regimer og den første leder, Shukeiry, gjorde sig bemærket med racistiske udtalelser om at ville smide jøderne i havet. I 67 var befrielsesorganisationer i stand til at overtage PLO, og Al Fatah's leder Yassir Arafat blev formand. Siden har PLO vundet stadig stigende anerkendelse og styrke.

Organisationens mål er *et frit og demokratisk Palæstina*. Dvs. et samfund (i hele det tidligere britiske mandat-område) hvor alle kan leve i fred uden diskrimination pga race eller religion. Der er ikke tale om, at de jøder der er kommet til Palæstina skal fordrives. PLO's program understreger, at dette mål kun kan nås gennem væbnet folkekrig. PLO tager afstand fra terrorhandlinger såsom flykapringer og mordet på den egyptiske redaktør, der fandt sted på Cypern i februar.

En af organisationerne under PLO nemlig PFLP (Folkefronten til Palæstinas Befrielse) har dog tidligere brugt flykapringer som et led i kampen. Det ligger nu dog flere år tilbage, og PFLP har erklæret, at de ikke længere vil anvende flykapringer, fordi de skader palæstinenserne mere end de gavner.

Imidlertid er det sikkert, at hver gang der bliver foretaget en flykapring eller en anden terrorhandling skrider borgerpressen op om, at det er palæstinenserne og PLO der står bag. Og en del sådanne aktioner bliver da også foretaget af små

Siden staten Israel blev oprettet, har det betydet forfølgelse, fængsling og tortur af tusinder af palæstinensere.

grupper, der hævder at kæmpe for Palæstinas befrielse eller »den arabiske revolution«. Imidlertid kan man ikke gøre hverken PLO eller det palæstinensiske folk ansvarlig for sådanne smågruppers terror. Som regel er der tale om grupper man aldrig hverken før eller senere har hørt om. Aktionerne foretages måske af desperate palæstinensere, som har levet i flygtningelejre hele deres liv og er blevet bombet fra det ene sted til det andet af Israel. Men det kan heller ikke udelukkes, at nogen af dem foretages af provokatører for at skade den palæstinensiske kamp.

Der er blevet rettet mange slag mod PLO gennem årene. Israel har foretaget talrige angreb på partisanbaser, (men i lige så høj grad mod civile flygtninge). Da de palæstinensiske flygtninge i Jordan var begyndt at væbne og organisere sig rettede den jordanske hær voldsomme angreb mod dem i 1970 (sorte september) og 71. Og gennem kampene i Libanon i 1975-76 søgte de libanesiske højrekræfter støttet af Israel at fordrive palæstinenserne fra deres positioner der i landet. Men det er ikke lykkedes at knække organisationen, hver gang har den rejst sig og i løbet af kort

tid genvundet sin styrke. Samtidig er PLO i de seneste år blevet anerkendt som det palæstinensiske folks eneste retmæssige repræsentant af stadig flere lande verden over, og har opnået observatørstatus i FN og fordømmelserne af Israel er blevet flere og flere.

Også de palæstinensere der lever under israelsk besættelse har øget deres kamp. På jordanflodens Vestbred og i Galilæa (Nordpalæstina) er det gang på gang kommet til demonstrationer og sammenstød med besættelsesmagten. Og repræsentanter for palæstinenserne her, bl.a. en lang række borgmestre har for sikret deres opslutning om PLO.

Kampene i Libanon og Jordan rejser spørgsmålet om de arabiske regimer som allierede for PLO. I begge tilfælde var det nogen af de mest reaktionære kræfter i den arabiske verden der gik til angreb. Både Kong Hussein af Jordan og de libanesiske højrekræfter kan roligt betegnes som USA-lakajer. Men også for de mere progressive regimer er det klart at palæstinenserne ikke kan stole på dem som sikre allierede. Det viser bl.a. Syriens skift midt i kampene i Libanon, da de pludselig begyndte at støtte højrekræfterne. Dette skift skyldes at Syrien ikke var interesseret i et progressivt styre i Libanon. Før den syriske invasion stod de progressive libanesere og deres palæstinensiske allierede overfor en fuldstændig sejr over højrekræfterne. Men oprettelse af et sådant progressivt regime, som ydede støtte til den palæstinensiske be-

frielseskamp, kunne betyde at fronterne til Israel blev trukket hårdere op. Og Syrien var ikke rede til at tage en ny konfrontation med staten Israel. Endvidere har det syriske regime utvivlsomt ambitioner om at indlemme Libanon, som jo tidligere har været en del af Syrien, hvis det er muligt. Denne mulighed er størst hvis Libanon er splittet og Syrien kan spille på modsætninger mellem højre og venstrekræfter. Derfor støttede Syrien de progressive da de var i defensiven og højrekræfterne da de var ved at blive knust.

Der er blandt de arabiske masser solidaritet med og støtte til det palæstinensiske folk, og dette slår i forskellig grad igennem også hos regimerne. Men kan et arabisk regime udnytte palæstinenserne kamp til egen fordel gør det det.

Der har i de sidste år været talt om en splittelse i PLO. Uenighederne går mellem PFLP (den næststørste palæstinensiske organisation) og et par mindre organisationer på den ene side og flertallet bestående af Al Fatah og andre organisationer på den anden side. Mindretallet har beskyldt PLO's ledelse for at ville acceptere et mini-Palæstina.

Mini-Palæstina er en imperialistisk plan gående ud på, at palæstinenserne mod at få tildelt Jordanflodens Vestbred og Gaza skal indstille kampen for at befri hele landet. Blandt de imperialistiske magter er der forskellige visioner om hvordan et sådan Mini-Palæstina skal se ud. USA og nogen zionister kan acceptere en form som giver et

stærkt begrænset selvstyre for disse områder, men fortsat under fuld israelsk kontrol. Sovjet ønsker en selvstændig stat som det så muligvis kan gøre til sin trofaste lakaj i Mellemøsten. Og endelig kunne Jordans konge godt tænke sig atter at lægge sin hånd på Vestbredden.

Et Mini-Palæstina er således ganske uacceptabelt for det palæstinensiske folk. Både fordi det kun udgør en meget lille del af deres land, og fordi det vil være helt afhængigt af en eller flere imperialistmagter.

PLO er en meget bred og sammensat organisation, og det har ikke været muligt for palæstinenserne at frigøre den fuldstændigt for indflydelse fra forskellige arabiske regimer. Derfor findes der givetvis også kræfter indenfor PLO som er villige til at kapitulere og acceptere et mini-Palæstina.

Bla. fra danske venstreorganisationer har det imidlertid ofte forlydt, at hele PLO's ledelse skulle være en flok forrædere, der blot venter på den første den bedste lejlighed til at kapitulere. Dette findes der absolut intet belæg for.

Der føres til stadighed politiske kampe indenfor PLO. Og disse har bl.a. ført til at PFLP og et par mindre organisationer har trukket sig ud af den daglige ledelse (executivkomiteen). Men alle palæstinensiske organisationer af betydning er medlem af PLO. Og alle accepterer de PLO som folkets eneste retmæssige repræsentant.

Efter kampene i Libanon og Sادات »fredsinitiativ« har der været flere tegn på øget enhed indenfor

PLO. Et vigtigt skridt er her den 6-punkts aftale, alle palæstinensiske organisationer underskrev på et møde i Tripoli i december 77. Heri siges der klart nej til resolution 242 (se næste afsnit), til Mini-Palæstina og til anerkendelse af staten Israel. Det kan give basis for større enhed og optrapning af kampen.

13. Sovjetimperialismen i Mellemøsten

I takt med Sovjetunionens degenerering fra socialistisk land til en imperialistisk supermagt og dens gradvise fremgang har den også søgt at vinde indflydelse i Mellemøsten. For at skaffe sig fodfæste har Sovjet søgt at skaffe sig indflydelse såvel hos PLO som i flere arabiske lande.

Da den palæstinensiske befrielsesbevægelse var i sit første spæde stadium i 60'erne, blev den ofte sværtet til i den sovjetiske presse. Aktionerne bestod den gang ofte i små grupper (de egentlige befrielsesorganisationer var endnu ikke dannet) angreb mod besættelsesmagten specielt fra Gaza. »Ekstremister« og »uansvarlig eventyrpolitik« lød betegnelser i de sovjetiske aviser. Men efterhånden som bevægelsen vandt øget opslutning, skiftede Sovjet taktik. Det begyndte at levere våben til PLO og at udtale støtte til kampen.

Men Sovjet anerkender fortsat staten Israel og støtter således ikke kampen for et frit og demokratisk Palæstina. Det hævder at en løsning må baseres på sikkerhedsrådets resolution 242, der omtaler

det palæstinensiske problem som et flygtningeproblem og ikke anerkender eksistensen af et palæstinensisk folk. Endelig er Sovjet en af de ivrigste fortalere for et Mini-Palæstina.

Egypten er nok det arabiske land, som mest har mærket til socialimperialistisk infiltration. Tilnærmelsen til Sovjet skete under præsident Nasser, men var nok mere et resultat af at det var nødvendigt for at modstå USA end af sympati for Sovjet. Forholdet har i hvert fald meget længe været modsætningsfuldt. Efter juni-krigen i 67 forlangte Sovjet et skibsværft og et kommandocenter i middelhavsbyen Alexandria. Det skulle bevogtes af sovjetflåden, og det sovjetiske flag skulle vaje over området! Præsident Nasser afslog dette med ordene: »Det er intet andet end imperialismen. Det betyder, at vi skal udstyre jer med en base.« (Peking Review, nr. 31, 75).

Sovjet har flere gange aktivt saboteret de arabiske landes kamp mod staten Israel. F.eks. ved i 71 at sælge Egypten bombefly som kun måtte anvendes hvis der forud var hentet tilladelse i Sovjet. Men mest tydeligt var det i forbindelse med Oktober-krigen i 73. To dage før krigens udbrud, da Sovjet havde erfaret om Egyptens og Syriens planer, trak de under stort ståhej deres eksperter og deres familier hjem fra de to lande. Det kunne kun virke som en advarsel til Israel om det forestående overraskelsesangreb.

Kun seks timer inde i krigen, da de arabiske hære var i offensiven,

forlangte den sovjetiske ambassadør i Egypten et møde med præsident Sadat. Skønt præsidenten naturligvis var travlt optaget i denne situation, insisterede han herpå, fik sit møde og krævede at kampene blev stoppet til fordel for en våbenhvile. Under hele den arabiske offensiv vedblev Sovjet at forlange indstilling af kampene. For at lægge pres på Egypten blev våbenleverancen dels forsinket og tilbageholdt, dels forlangt betalt kontant. Mod krigens afslutning blev leverancerne helt indstillet, skønt de ellers var hårdt tiltrængte med Israels invasion af Suez-kanalens vestbred. Heller ikke efter krigen har det været muligt for Egypten at få de ønskede våbenleverancer og reservedele fra Sovjet. Det har fået præsident Sadat til at erklære, at hans militærustyr er ved at blive forvandlet til en bunke ubrugeligt skrot.

Pga. de ikke ubetydelige våbenleverancer Egypten tidligere havde fået, var landet kommet i meget stor gæld til Bresnev og co. Disse lån forlangte Sovjet ofte betalt med råvarer (bomuld) og andre varer til billig pris. Det betød, at efterhånden størstedelen af den egyptiske eksport gik til Sovjet som afdrag på gælden. Egyptens forsøg på at få lempeligere tilbagebetalingsbetingelser blev afvist.

Alt dette fik Egypten til i marts 76 at opsigte venskabs- og samarbejdsaftalen med Sovjet. Kort efter blev havnefaciliteterne lukket for den sovjetiske flåde. Og sidste efterår indstillede Egypten sin eksport af bomuld samt betalingen af

en del af gælden til Sovjet.

14. Situationen idag

Med Oktober-krigen i 73 viste Syrien og Egypten, at de var villige til at gå i kamp for at genvinde deres besatte områder. Og gennem deres angreb tilbageviste de den efterhånden udbredte tro på Israels uovervindelighed. Men siden har der været tegn på såvel kamp mod som forsoning med imperialismen.

Flere arabiske lande var ledende i den kamp de olieeksporterende lande gennem OPEC førte mod imperialismen for at få en bedre betaling for deres råvarer. Egypten gjorde op med Sovjet efter krigen. Og siden har Sovjet fået samme behandling i to andre arabiske lande, Sudan og Somalia. Men samtidig har Sovjet vundet øget indflydelse i lande som Sydyemen og Libyen. F.eks. har det formået at få disse to lande til at indstille den hjælp de tidligere ydede til befrielseskampen i Eritrea. Iraq og Syrien, to andre lande med gode forbindelser til Sovjet støtter dog fortsat denne kamp. Egyptens opgør med Sovjet var ikke udtryk for konsekvent anti-imperialistisk kamp – tværtimod har landet kastet sig mere og mere i armene på den anden supermagt USA. En ting, der kan have tilskyndet Egyptens skridt i denne retning er det ændrede militære styrkeforhold i Mellemøsten. Mens Egypten kun har modtaget meget begrænsede leverancer fra Sovjet efter Oktoberkrigen, har USA pumpet våben i Israel for fuld kraft. Det betyder, at Israel idag står forholdsvis langt

stærkere end i 73, og sandsynligvis vil kunne gentage noget i retning af hvad der skete i seks-dageskrigen, hvis det kommer til en ny storkrig.

Sadat's (Egyptens præsident) rejse til Israel i november sidste år betegnede fuldendelsen på tilnærmelsen til USA og Israel. Gennem sit besøg anerkendte Sadat åbent staten Israel, og siden har man kunne høre, hvordan han gradvist har givet køb på sin erklærede støtte til palæstinenserne. Bl.a. har han givet udtryk for muligvis at ville tilbagetrække anerkendelsen af PLO som eneste retmæssige repræsentant for palæstinenserne.

Sadats »fredsinitiativ« har ført til øget splittelse i den arabiske verden. PLO, Syrien, Iraq, Algeriet, Libyen og Sydyemen har klart fordømt initiativet. Marokko, Sudan og et par andre lande har støttet det, mens en lang række arabiske lande har indtaget en lad-os-vente-og-se-holdning. Sovjetunionen har også klart fordømt Sadat. Ikke fordi det er imod forhandling og udsoning med Israel. Men fordi det søger at udnytte splittelsen til at skaffe sig selv større indflydelse.

»Fredsinitiativet« synes nu efter en kort levetid at være kørt fast uden umiddelbare muligheder for genoplivning. Det skyldes først og fremmest israelsk stejthed. Hvor den egyptiske præsident er kommet kravlende, har det israelske svar været at han skulle helt ned og krybe. Israel har nægtet at ophøre med at foretage koloniseringer på Sinai-halvøen. Og det har nægtet at gøre nogen som helst indrømmelser hvad angår de palæstinensiske

KOLONISTATEN ISRAEL

Staten Israel har siden sin oprettelse været ekspansionistisk og vi har næppe været vidne til dens sidste angreb på nabo-staterne endnu.

områder Vestbredden og Gaza. Disse betragter Begin-regeringen som befriede områder(!). Så hårde vilkår har det været umuligt for Sadat at acceptere.

Israel har fortsat sin magtpolitik her i marts 1978 med sin storstilede invasion i Libanon. 25.000 soldater (mindst) er sat ind for at søge at knække PLO, som gennem en år-række har haft stærke baser i dette område. Invasionen, som har ramt civilbefolkningen hårdest, har medført, at en kvart million mennesker er blevet fordrevet og adskillige hundrede dræbt eller såret. Denne brutale fremfærd har medført, at Israel er blevet mere isoleret internationalt end nogen sinde

før. Det vil også vanskeliggøre Sadats fredsplaner yderligere. Selv USA er utilfreds med Israels aggressive politik. USA er interesseret i en form for løsning som den, Egypten vil acceptere. Andre arabiske lande skal så senere inddrages i »løsningen«, PLO skal knækkes og palæstinenserne glemmes. Set i dette perspektiv kommer Israels aggressioner på tværs, de forhindrer indgåelse af »fred«. Derfor er der for tiden krise i forholdet mellem USA og Israel, og man har kunnet høre amerikanske viser om, at Begin bør udskiftes med en arbejderparti-regering, som vil være mere forhandlingsvillig.

Det samlede billede viser, at de

Hele Palæstina er idag besat og størstedelen af dets folk lever som flygtninge. Men det palæstinensiske folk har grebet til våben. Formår det at videreudvikle den væbnede folkekrig og at stole på egne kræfter i kampen, vil det afgjort sejre. Omend sejren ikke venter lige om hjørnet.

arabiske landes kamp mod imperialismen i øjeblikket er nede i en bølgedal. Landene er splittede, USA og Israel er på offensiven og Sovjet søger at fiske i rørte vande for at kunne skabe en »fred« på sine betingelser, men som ikke vil adskille sig væsentligt fra en »fred« på USA's betingelser.

Det som peger fremad er først og fremmest det palæstinensiske folks kamp. I de seneste år er kampen inde i det besatte Palæstina blevet optrappet meget. På Vestbredden og i Gaza har der været talrige strejker og demonstrationer, og i de siden 48 besatte områder er kampen mod diskriminering og jordkonfiskeringer blevet styrket. Resultatet af invasionen i Libanon

understreger samtidig PLO's militære styrke. Trods indsættelsen af de enorme styrker har Israels succes været begrænset. Guerillakrigsførelsen har vist sin styrke. Hovedstyrken blev trukket tilbage i sikkerhed, men samtidig har mindre enheder rettet talrige nålestiksangreb mod de israelske invasionsstyrker. Og som nævnt er enheden i PLO blevet styrket på baggrund af 6-punktsaftalen fra Tripoli-mødet. Fortsættes disse bestræbelser mod enhed og fastholdes afvisningen af Mini-statsløsninger o. lign. forslag uanset hvor de kommer fra, vil den palæstinensiske revolution fortsat være et eksempel til efterfølgelse i de arabiske folks kamp mod imperialismen.

T. S.

Forsvar af national uafhængighed og 2. Verdens lande

Fra Peking Review no 5. d.3-2-78

Af historikere fra instituttet for verdenshistorie under det kinesiske Akademi for Sociale Videnskaber

I artiklen »Formand Mao's teori om verdens deling i tre er et vigtigt bidrag til marxismen-leninismen« af redaktionen ved Folkets Dagblad (Renmin Ribao) blev det forklaret, at en af de opgaver, 2. verdens lande, specielt de udviklede lande i Europa, står overfor idag, er forsvaret for deres nationale uafhængighed. Dette er fuldkommen korrekt og stemmer overens med det marxistisk leninistiske princip om revolutionære taktikker. Her er en fremlæggelse af vor holdning til dette emne i lyset af Lenins stillingtagen til spørgsmålet: »forsvar af fædrelandet«.

Lenins fremlæggelse samler sig om to punkter: For det første: Første verdenskrig, der brød ud i 1914, var en imperialistisk krig og krisdeltagerne på begge sider var reaktionære. Således var opgaven for de pågældende landes proletari- at at gå imod denne reaktionære krig, og vende den imperialistiske krig til en revolutionær borgerkrig.

For det andet: Dette betød imidlertid ikke, at der under de davæ-

rende forhold, ikke kunne finde en national krig sted i Europa. Tværtimod. Ikke blot var de krige som blev udkæmpet af de små og svage nationer, mod undertrykkelse og aggression, retfærdige; men også en krig udkæmpet af et imperialistisk land, kan under bestemte forhold blive en retfærdig krig for national uafhængighed, når landet selv var udsat for aggression.

Imperialistiske krige og proletariats taktik

Da 1. verdenskrig brød ud i 1914 analyserede Lenin grundigt årsagen til krigen, idet han tog sit udgangspunkt i den marxistiske grundsætning, at krig er fortsættelsen af politik. Med dyb indsigt påviste Lenin den imperialistiske krigs røveriske og reaktionære natur og opfordrede de deltagende landes proletariat til at bekæmpe den resolut. Han fremførte en rigtig taktik om at »vende den imperialistiske krig til borgerkrig« og dermed forvolde »ens »egen« regerings nederlag i den imperialisti-

ske krig» (Socialisme og krig, Norsk udgave s. 18-19). Lenin tilbageviste fast 2. Internationales opportunistiske ledere da de åbent rejste sloganet »forsvar af fædrelandet« i den hensigt at narre arbejderklassen og andre arbejdende mennesker i de pågældende lande, samtidig med at de gjorde deres yderste for at forsvare denne imperialistiske krig. Idet Lenin afviste denne forræderiske handling, påviste han: *»At smykke den imperialistiske krig ved at påhæfte den begrebet »fædrelandsforsvar«, dvs. ved at fremstille den som en demokratisk krig, er at narre arbejderne og slutte sig til det reaktionære borgerskab«* (en karikatur af Marxisme og imperialistisk økonomisme Lenin Collected Works (LCW) bd. 23 s. 35).

Lenin afviste 2. Internationales renegater for deres foragtelige forsøg på at renske deres forræderi, gennem bevidst at forvrænge eksemplerne på Marx og Engels' taktik, uden noget hensyn til tidspunkt eller specifikke historiske omstændigheder, specielt med henblik på deres energiske støtte til den borgerligt demokratiske revolution og de nationale krige i Europa i *laissez-faire* kapitalismens tid. Og deres opfordring i 1891 til den tyske arbejderklasse om at forsvare fædrelandet.

Det er rigtigt at Marx og Engels varmt har lovprist og aktivt støttet den demokratiske revolution i Europa i 1848, de har opfordret arbejderklassen i forskellige lande til at kaste sig ud i kampen mod det reaktionære, autokratiske monarki

i Europa. De har osse varmt støttet den nationale krig i Italien i 1859 mod Østrig under ledelse af Garibaldi, ligesåvel som de har støttet det polske folks nationale opstand i 1863 mod zar-Rusland, videre har de opfordret arbejderklassen i forskellige lande til at støtte denne nationale opstand og krig. I 1891, da det zarristiske Rusland truede Tyskland med krig, opfordrede Engels den tyske arbejderklasse til at forsvare dens allerede vundne demokratiske positioner ved at gøre sig klar til at »forsvare fædrelandet« med en national krig vendt mod en mulig aggressions og anneksions krig fra det zarristiske Rusland.

Lenin forsvarede resolut disse korrekte eksempler på Marx og Engels' taktik. Han påviste at i 1891 var Tyskland, som endnu ikke var blevet et imperialistisk land, centrum for arbejderbevægelsen i Europa, det var det land hvor proletariatet var stærkest; på den anden side var zar-Rusland, som truede Tyskland med krig, hovedfjende for de demokratiske og progressive kræfter i Europa. Det var derfor at Engels' opfordring til den tyske arbejderklasse om at forsvare fædrelandet i tilfælde af aggressionskrig fra Zarrusland, var fuldstændig korrekt udfra proletariats grundlæggende interesser. Lenin slog på den anden side dog fast at, at *»identificere, eller blot sammenligne den internationale situation i 1891 og 1914 er toppen af forvrængelse af historien* (Til Inessa Armand (L.C.W.) bd. 35 s. 274). Dette var fordi verdenskrigen, som

Hovedparten af lederne i 2. Internationale i de krigsførende lande fulgte denne parole, der i England blev brugt som hverveplakat. Den forestiller den engelske krigsminister (1914-16) H. H. Kitchen.

brød ud i 1914, var en krig mellem to imperialistiske blokke i imperialismens epoke (æra) og fordi begge sider ønskede at nydele kolonier og underlægge sig andre nationer, det var en krig mellem pyndrere om bytte. Anden Internationales førere kom ingen steder ved at bruge 1891 som undskyldning for deres opportunistiske slogan om »forsvar for fædrelandet« når det drejede sig om den imperialistiske krig i 1914.

Lenin hånede social-chauvinisterne i den Anden Internationale for at forsøge at bruge Belgien som eksempel til undskyldning for de belgiske socialister og dermed for

sig selv. De hævdede nemlig at Belgien var en neutral stat udsat for tysk angreb. Men, som Lenin gjorde klart, var Belgien gået ind i krigen for at bevare sine kolonier og udbytning, skønt det fremtrådte som neutralt land, hørte det faktisk hjemme i blokken af allierede lande som England, Frankrig og Rusland. Ligeledes var der i Belgien, som det var tilfældet i de andre fremskredne europæiske lande, en revolutionær situation. Den korrekte taktik som de belgiske socialister skulle bruge var således ikke »fædrelandsforsvar«, men forberedelsen og påbegyndelsen af en proletarisk revolution for dermed at

imødegå og stoppe denne imperialistiske krig.

Lenin sagde: »I den IMPERIALISTISKE krig i 1914 – 17, mellem To imperialistiske koalitioner, må vi være imod »forsvar af fædrelandet«, for det første fordi imperialismen er begyndelsen til socialisme, for det andet, imperialistisk krig er en krig mellem tyve om deres bytte. For det tredje er der i BEGGE koalitioner et FREMSKREDENT proletariat og for det fjerde er tiden i begge lejre moden for den socialistiske revolution. ALENE ud fra disse grunde er vi modstandere af »fædrelandsforsvar«, ALENE derfor!« (sammesteds (L.C.W.) Bd. 35 si. 274).

Lenins videnskabelige analyse forsvarede og udviklede det marxistiske princip, illustrerede proletariatets stilling og taktik. Med hensyn til krig i imperialismens epoke, på den tid hvor, nye forandringer i de internationale politiske kræfter var indtruffet og hvor betingelserne for den socialistiske revolution var modne. Lenin tilbageviste således den tids socialchauvenisters fejlagtige argumenter og drog en klar skillelinie mellem marxismeleninisme og den Anden Internationales revisionisme.

Nationale krige er stadig mulige i Europa i imperialismens epoke

Selvom Lenin som den vigtigste afslørede socialchauvinisterne i 2. Internationale og deres forsøg på at undskylde deres forræderiske aktiviteter med påstanden om »forsvar for fædrelandet«, kritiserede

han osse de »venstre«oportunistiske synspunkter fremført af personer i partiet, som G.L. Pyatakov og N. I. Bukharin samt forskellige uklare ideer som fandtes i de revolutionæres rækker.

På det tidspunkt ønskede Pyatakov, Bukharin og deres slags at »markere sig mere venstreorienteret« på spørgsmålet om forsvaret for fædrelandet. De gjorde sig store anstrengelser for at forkludre Lenins korrekte linie med hensyn til krige i imperialismens epoke og taktikken for den proletariske kamp. Enten fornægtede de muligheden for national krig i imperialismens epoke, idet de fastholdt at proletariatet under ingen omstændigheder skulle fremføre parolen »Forsvar for fædrelandet« og endog gik så vidt som til at forkaste eksemplerne på Marx' og Engels' taktik som »værdiløse«, eller de så imperialistisk krig som noget uforanderligt, som noget der ikke kan ændres (ell. som noget man ikke kan få til at skifte karakter). De havde således en forkert og mekanisk opfattelse af Lenins udformning af proletarisk taktik.

Lenin fastholdt at en epoke er totalsummen af mangeartede fænomener, såvel typiske som atypiske, store og små, indeholdende tilstandene og krigene, som de eksisterende såvel i tilbagestående som i fremskredne lande.

Imperialistisk krig er et typisk fænomen i imperialismens epoke, men ikke alenestående. I denne epoke er nationale frigørelseskrige, udkæmpet af hel og halvkolo-

nier, uundgåelige; ikke nok med det, demokratiske og revolutionære nationale krige er stadig mulige i Europa. Lenin sagde: »Denne epoke ... udelukker på ingen måde nationale krige ført af, fx. mindre (anekterede eller nationalt undertrykte) lande MOD de imperialistiske magter...« (The Junius piece (L.C.W.) bd. 22 si. 311.)

Lenin mente osse at selv et højt industrialiseret land, under bestemte forhold, kunne udkæmpe en national krig mod annekction af en imperialistisk magt, fordi »det karakteristiske udtryk for imperialism er netop at den stræber efter at annektere IKKE BLOT landbrugslande, men selv højt industrialiserede områder.« (Imperialismen, kapitalismens højeste stadi, Lenins udvalgte værker. Tiden 1947 bd. 6, si. 154). Således gjorde han det stærkest muligt klart, at: »Vi er overhovedet ikke imod »fædrelandsforsvar« ALMENT SET. Du vil ALDRIG finde noget sådant sludder i en eneste resolution (eller i nogle af mine artikler). Vi er imod forsvar for fædrelandet og en defensiv politik i den IMPERIALISTISKE krig i 1914 til 16. ... Men i den imperialistiske EPOKE, KAN der osse findes »retfærdige«, »defensive«, revolutionære krige (nemlig (1.) national, (2) borgerkrig, (3) socialistiske krige og LIGNENDE).« (Til G. Y. Zinoviev (L.C.W.) bd. 35 si. 228).

Lenin påpegede osse muligheden for at ændre en imperialistisk krig til en national krig under bestemte betingelser, set i lyset af loven om modsætningernes enhed.

Således skrev han i The Junius piece, »at alle skille-linier, såvel i naturen som i samfundet er konventionelle og dynamiske, og at ETHVERT fænomen under bestemte forhold, kan blive omformet til sin modsætning, dette er, naturligvis, en grundlæggende forudsætning i den Marxistiske dialektik. En national krig kan MULLIGVIS omformes til en imperialistisk LIGESÅVEL SOM DET MODSATTE KAN SKE.« ((L.C.W.) bd. 22, si. 309).

I første verdenskrig påpegede Lenin for eksempel muligheden for en omformning af Belgiens krig. Samtidig med at klargøre at Belgien gik i krig med imperialistiske mål og derved afslørede sin egen rovgriske imperialism, påpegede Lenin at hvis den tyske imperialism havde okkuperet og annekteret Belgien i krigen og hvis det belgiske folk havde rejst sig i et nationalt oprør for at befri sig fra imperialistisk undertrykkelse, så eksisterede muligheden for en omformning af den imperialistiske krig.

I et sådant tilfælde ville den imperialistiske krig være blevet til en nationalkrig, og det ville have været rigtigt og forsvarlig af de belgiske socialister at opfordre til »forsvar for fædrelandet«. Under sådanne forhold skulle det internationale proletariet ikke nægte at støtte opstanden ud fra den begrundelse at det belgiske borgerskab stadig besad »retten til at undertrykke fremmede folkeslag«. Proletariatet må forstå det faktiske sociale indhold i opstanden som en undertrykt nations kamp for befrielse fra

en undertrykkende nation og yde den sin støtte.

»Der er intet marxistisk« i nogen anden stilling som det internationale proletariat kunne have taget. (Lenin: The Diskussion on Self-Determination Summed Up (L.C.W.) bd. 22 si 333). Lenin gjorde osse en anden iagttagelse: Hvis England, Frankrig og andre lande havde erklæret Tyskland krig, ikke udfra imperialistiske mål, men for at forsvare belgisk neutralitet i overensstemmelse med den internationale aftale, så havde socialisterne osse haft ret i at vælge Belgiens side. Som han påviste i The Nascent Trend of Imperialist Economism, »Vi ville STØTTE forsvaret af Belgien (selv ved hjælp af krig) hvis indholdet af den nuværende krig havde været et andet.« (L.C.W.) bd. 23 si. 17.

Ikke nok med det. Netop i 1916 under Første Verdenskrig forudsagde Lenin, i overensstemmelse med den historiske dialektik og loven om kapitalismens ujævne udvikling og iagttagende fuldtud den snoede og komplekse overgang fra det kapitalistiske system til socialismen på verdensplan, det mulige udbrud af en stor national krig i Europa i imperialismens tidsalder.

Lenin sagde: »HVIS det EUROPEÆISKE proletariat forblir kraftløst f.ex. i tyve år: HVIS den nuværende krig ENDER i sejre som Napoleons og i underkastelse af et antal af forskellige national stater; HVIS overgangen til socialisme af den ikke europæiske imperialism (først og fremmest den japanske og amerikanske) osse holdes tilba-

ge i tyve år gennem en krig mellem f.ex. disse to lande, så ville en stor national krig i Europa være mulig.« (The Junius piece (L.C.W.) bd. 22 si. 310). Efter hans mening, måtte denne historiens snoethed overvejes grundigt, skønt noget sådant (som ovenstående ex. o.a.) på den tid lød usandsynligt, ellers ville det være »udialektisk, uvidenskabeligt og teoretisk forkert.« (sammesteds.)

Lenins ovennævnte lære viser os mange ting. For det første må marxister i modstanden mod opportunisternes påberåbelse af fædrelandsforsvaret i en imperialistisk krig aldrig mene, at man, i imperialismens epoke, uden videre kan fornægte nationale krige og forkaste berettigelsen af proletariatets forsvar for fædrelandet under bestemte forhold. Tværtimod, »det er lige netop i »imperialismens epoke«, som er epoken med vordende social revolution, at proletariatet idag må give en særlig kraftig støtte til enhver opstand i de annekterede områder således at det i morgen, eller samtidig, kan angribe det afopstanden svækkede borgerskab i »stor« magten.« (Lenin: The Diskussion on Self-Determination Summed Up (L.C.W.) bd. 22 si. 333).

For det andet må marxister, samtidig med at de kritiserer opportunisterne for at forvride eksemplerne på Marx' og Engels' taktik, på ingen måde se disse eksempler som værdiløse i imperialismens epoke. Tværtimod må proletariatet, istedet for at smide disse taktiske eksempler overbord, dra-

Ethiopiens nationale kamp mod den italienske fascisme var, fra start til slut, en retfærdig krig for national frigørelse. (på billedet ses den italienske øverstkommanderende i krigen mod Etiopien Emilio De Bono).

ge nyttige og precise lærdomme gennem en konkret analyse. »At forkaste et eneste eksempel på Marxs' taktik, ville være at påberåbe sig marxisme samtidig med at opgive den i praxis.« (sammesteds (L.C.W.) Bd. 22 si. 341). For det tredje må proletariatet ikke fastholde en fastlåst formel for spørgsmålet om støtte til krige der bryder ud i imperialismens epoke, eller for om det skulle se forsvaret for fædrelandet som berettiget, Tværtimod må proletariatet foretage en konkret analyse af hver enkelt krig, netop fordi »krige er i allerhøjeste grad forskelligartede, komplekse størrelser. Man kan ikke undersøge dem udfra et generelt mønster.« (Lenin: To Inessa Armand (L.C.W.) bd. 35 si. 273).

Under Anden Verdenskrig foretog Stalin en konkret analyse af krigen, idet han brugte Lenins principper som grundlag. Han konkluderede at det hverken var en typisk imperialistisk krig lige-

som Første Verdenskrig, eller uforanderlig og uomformelig. Før Anden Verdenskrig brød ud på det europæiske kontinent, fandtes der japansk imperialistisk aggression mod Kina, Italiensk imperialistisk aggression mod Etiopien (Abessinien o.a.) og Den tyske og italienske fascistiske aggressionskrig mod den Spanske Republik. Hvad angår ofrene for aggressionen, var deres krig til forsvar for fædrelandet og modstand mod japansk, tysk og italiensk fascistisk aggression, fra start til slut, retfærdig krig for national frigørelse. Da hele Europa blev draget ind i krigen, og specielt efter Hitler-Tysklands angreb på Sovjetunionen, blev Anden Verdenskrig i sin natur fuldtud anti-fascistisk, fordi arbejderklassen og de patriotiske kræfter i de lande der var udsat for aggression tog aktiv del i den anti-fascistiske krig for at forsvare deres nationale uafhængighed. Som Stalin sagde: *I modsætning til Første Verdens Krig, havde Anden Verdens Krig mod Akse-Magterne fra starten karakter af en anti-fascistisk krig, af befrielseskrig, og en af dens vigtigste opgaver var at genskabe de demokratiske friheder.*« (tale holdt ved et valgmode i Stalins valgkreds, Moskva d 9/2 – 1946). Det er klart at slogannet »Forsvar for fædrelandet« under Anden Verdenskrig var korrekt for de lande der kæmpede mod fascismen. Det var derfor at Sovjetunionen dannede en anti-fascistisk alliance med USA, England og Frankrig i en fælles anstrengelse for at besejre de tyske, italienske

Stalins antifascistiske alliance med de imperialistiske magter USA, England, og Frankrig for at besejre den tyske, italienske og japanske fascisme var utvivlsomt en politik der var helt i overensstemmelse med de marxistisk-leninistiske principper.

Den 26. april 1945 mødtes amerikanske og sovjetiske soldater i Torgau ved Elben.

og japanske fascisternes aggressionskrig, der sigtede mod at underkaste sig hele verdens folkeslag. Den taktik og politik som Stalin anvendte var utvivlsomt i overensstemmelse med de marxistisk-Leninistiske taktiske principper.

Vær vel forberedt mod aggressionskrig

Den ovenstående analyse viser den grundlæggende marxistisk-leninistiske holdning til spørgsmålet om krig mellem lande eller nationer: vi bør se på en krigs natur gennem at undersøge hvilken politik krigen tjener; vi bør analysere hver krigs historiske rolle ved at undersøge den i forbindelse med de særlige forhold som hersker på den tid; vi bør bestemme vor holdning overfor krigen konkret ved at tage udgangspunkt i den almene situation i hele verden og i proletarietets interesser taget som helhed idet vi bør bygge på sådanne faktorer som klassernes styrkeforhold, om betingelserne for revolution er tilste-

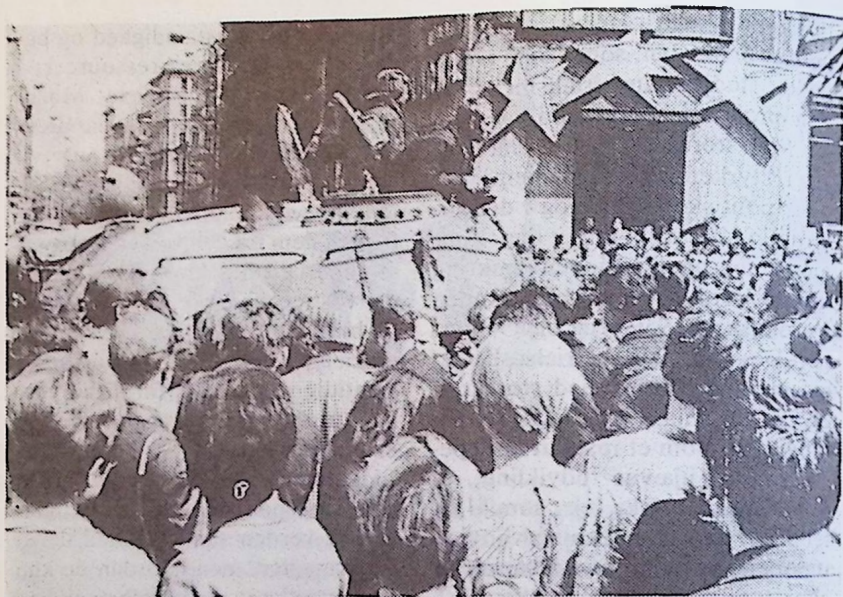
de eller ej og forholdet mellem krigen og den proletariske revolution. Generelt set må proletariet støtte kolonierne og halvkolonierne i deres nationale krige mod imperialismen; det må bekæmpe en imperialistisk krig når begge sider kæmper om deling af røvergods; det må støtte og hjælpe nationale krige når de føres af udviklede eller underudviklede lande mod annektion og indlemmelse fra imperialistmagternes side; det må yde resolut støtte til socialistiske landes krige mod imperialistisk og socialimperialistisk aggression og undergravning for at forsvare socialismens sejr. Der er naturligvis mange slags krige og deres natur er yderst kompliceret. Når marxist-leninister beskæftiger sig med krig, må man aldrig udelukkende tage udgangspunkt i de generelle principper og drage sine konklusioner derudfra, istedet må man foretage en konkret analyse af den specifikke krig, og udarbejde den korrekte taktik i lyset af krigens udvikling og foran-

dringer.

Idag er verden, som Lenin påpegede, stadig i imperialismens og den proletariske revolutions epoke. Men store ændringer er indtruffet i styrkeforholdet mellem verdens politiske kræfter og i den internationale situation i dag sammenlignet med perioden omkring Første Verdenskrig og efter Anden Verdenskrig 1950'erne og 1960'erne. De nationale befrielsesbevægelser vinder frem med stor kraft og det koloniale system falder fra hinanden. Som et resultat af imperialismens ujævne udvikling, er den imperialistiske lejr, som USA ledede, gået i opløsning. Sovjetunionen, verdens første socialistiske stat, er degenereret til social-imperialisme efter Khrushchov-Brezhnev kliken tiltvang sig magten i partiet og statsapparatet. Ved hjælp af deres enormt inflaterede økonomi og gennem militær styrke, er Sovjetunionen og USA idag supermagter, der søger at herske over alle andre lande. De udviklede kapitalistiske lande i Europa er forvist til positioner i anden række. De mægtige rystelser og delinger (upheavals and great divisions) i 1960'erne førte til skabelsen af tre indbyrdes sammenhængende (og hinanden modsatte) verdener. Nogle udviklede lande i den anden verden, er, skønt de stadig undertrykker og udbytter 3. verdens lande, i forskellig grad kontrolleret, truet og kuert af en af de to supermagter. Nogle Øst-Europæiske lande lever under den Sovjetiske social-imperialismes åg, den besætter deres land, tramper på

deres ret til selvstændighed og berøver dem for deres ressourcer; I virkeligheden er de blevet Moskovas vasalstater. For disse lande er den umiddelbare opgave utvivlsomt for nuværende at slås for og forsvare national uafhængighed og frigøre dem fra den sovjetiske social-imperialismes klør. Hvad angår de vest-europæiske lande, så må de befri sig fra USA's omklamring og kæmpe for »equal partnership«; samtidig står de overfor den alvorlige trussel fra de aggressive og ekspansionistiske Sovjetunionen. Idag er disse landes problem ikke længere spørgsmålet om nyopdeling af verden sammen med de to supermagter, men hvordan de kan forsvare deres egen uafhængighed og sikkerhed. Det samme gælder i større eller mindre grad for Kanada, Japan, Australien, Ny Zeeland og for visse andre lande.

Som enhver kan se er Sovjetunionen og USA kastet ud i en voldsom kamp om verdensherredømmet og focus for deres rivalisering er Europa, I kraft af at Sovjet-USA rivaliseringen fortsætter, er det uundgåeligt at en krig bryder ud engang. I virkeligheden foretager begge parter aktive forberedelser til en ny verdenskrig. Hvis krigen bryder ud, vil Europa uden tvivl komme til at være angrebets hovedmål. Det er klart at en ny verdenskrig, der udspringer af den voldsomme strid mellem de to supermagter, vil indeholde nye elementer forskellige fra Første og Anden Verdenskrig. Denne nye verdenskrig vil, hvis den blir mellem den Sovjetiske-social-imperia-

»Hvis man betragter den måde, som Sovjetunionen dirigerer og undertrykker sine østeuropæiske »allierede«, er det ikke svært at forestille sig, hvordan tilstandene vil blive, hvis Sovjet får udstrakt sin aggression til de vest-europæiske lande.«

Billedet: Sovjetisk panservogn i Prag 1968.

lisme og landene i den anden verden, blive en krig mellem en aggressor og dem der kæmper mod aggression, mellem en magt der ønsker annektion og dem der er imod annektion.

For nuværende er den Sovjetiske social-imperialisme, i sin offensiv i kappestriden med USA, ved at foretage omfattende krigsmæssige forlæggelser (af militær o.a.) i Europa. Sovjet fortsætter med at øge sin militære styrke i Central Europa og fremskynder sit knibetangs fremstød mod Vest-Europa fra den nordlige og sydlige flanke. De Vest-Europæiske lan-

des uafhængighed og sikkerhed er nu alvorlig truet. Hvis en ny krig bryder ud vil de uundgåeligt blive det første mål for et sovjetisk angreb. Hvis man betragter den måde som Sovjetunionen dirigerer og undertrykker sine østeuropæiske »allierede«, er det ikke svært at forestille sig hvordan tilstandene vil blive, hvis Sovjet får udstrakt sin aggression til de vest-europæiske lande. Derfor vil disse lande rent faktisk blive bragt overfor det alvorlige problem at skulle forsvare sin nationale uafhængighed. Sagen står ganske klart. Hvis Sovjetunionen påtvinger de udviklede lande i

Europa en aggressionskrig, vil situationen så ikke være som Lenin foreså i 1916? Er det ikke muligt at mange levedygtige europæiske nationalstater vil komme i klørne på Kreml og vil blive tvunget til underkastelse?

Blandt andet på grund af udbredte revisionistiske ideer og splittelsen i arbejderklassen selv, står proletariatet i de udviklede europæiske lande rent faktisk ikke i en revolutionær situation som kunne føre til en direkte overtagelse af den politiske magt. Er det under disse forhold ikke fuldtud muligt og uundgåeligt at en stor national krig, som påvist af Lenin, vil foregå i Europa? En krig som i natur er progressiv? Har eksemplerne på Engels' taktik som den blev anvendt i 1891, ikke stadig stor og direkte betydning idag?

Således er det absolut nødven-

digt og korrekt for folkene i den anden verdens lande, udfra den trussel om undertrykkelse og aggression som den sovjetiske social-imperialisme idag stiller dem overfor, grundigt at afsløre Kremls krigsforberedelser, bekæmpe forsoningspolitikken og være velforberejdet på en aggressionskrig. Hvis krigen bryder ud, må proletariatet i disse lande gå i spidsen for en national krig og kæmpe for overlevelse og uafhængighed for deres nationer. Dette er fuldtud i overensstemmelse med de ovenfor nævnte marxistiske principper for taktikken som de er fremført af Marx og Engels og videreudviklet af Lenin, Stalin og Formand Mao. Det stemmer osse overens med de grundlæggende interesser for folkene i den Anden Verdens lande og i verden som helhed.

Hvorfor inddelte Lenin landene i tre grupper efter 1. Verdenskrig?

Fra Peking Review nr. 6/1978

Spørgsmål: Hvorfor og hvordan inddelte Lenin verdens lande i tre forskellige grupper efter 1. Verdenskrig? Hvilke historiske forhold gjorde sig gældende på den tid? Hvilken grundlæggende tese lå bag Lenins inddeling?

Svar (af historikeren Sa Na): Efter Den russiske Oktoberrevolution og 1. verdenskrig, undergik den internationale situation en afgørende ændring og en ny fordeling af de politiske kræfter så dagens lys. I sin beretning til Kominterns 2. kongres i juli 1920, foretog Lenin en analyse af disse ændringer. Derefter inddelte han verdens lande, som dengang havde en samlet befolkning på 1750 millioner i tre forskellige grupper:

1. Kolonierne, halv-kolonierne, de besejrede magter og Sovjet-Rusland. Disse lande havde tilsammen en befolkning på 1250 millioner.

2. De lande, der havde beholdt deres gamle position; tilsammen med en befolkning på knap 250 millioner.

3. De få lande, der var gået ud af krigen som sejrherre; tilsammen med en befolkning på under 250 millioner.

Hvorfor blev Sovjet-Rusland, kolonierne, halv-kolonierne og de besejrede lande placeret i den samme gruppe?

Lenin placerede altså lande som Indien, Persien, Tyrkiet og Kina, som imperialisterne erobrede og opdelte; de besejrede lande (d.v.s. Tyskland, Østrig m.fl.); og Sovjet-Rusland i den samme gruppe. Det gjorde han fordi analysen af de internationale forhold, der eksisterede på den tid, viste at alle disse lande var ofre for de imperialistiske magters erobringslyst og undertrykkelse, og at de udgjorde hovedkraften i kampen mod imperialismen.

1. Verdenskrig lagde ufattelige byrder og lidelser på skuldrene af koloniernes og halv-koloniernes folk, og modsigelsen mellem dem og de imperialistiske magter blev endnu mere skærpet end nogensinde tidligere. Endvidere virkede Den russiske Oktoberrevolution bevidstgørende på mange af disse folk. I en hel del lande begyndte arbejderklassen og andre arbejdende folk, under ledelse af de fremvoxende kommunistpartier at starte en magtfuld anti-imperialistisk

revolutionær bevægelse op. I Kina i Indien og i andre lande, var revolutionen i sin vorden. I Persien og i Tyrkiet voksede kampen mod imperialismen og feudalismen frem for fuld kraft. Alt dette fandt sted i de lande, som det var nødvendigt for de imperialistiske lande at have magten over. Den kamp rettede et hårdt slag mod imperialismen, og ydede således et kontant bidrag til og fremmede kampen for den proletariske revolution i de herskende og udviklede kapitalistiske lande.

Tyskland, Østrig, Bulgarien og andre lande, der var blevet besejret i 1. Verdenskrig, var nu blevet henvist til underordnede roller, der mindede om koloniernes. Lad os tage Tyskland som et eksempel: Ikke alene mistede Tyskland alle sine kolonier; en stor del af dets område var desuden besat. Derudover havde Versailles-Traktaten pålagt det en stor krigsskadeerstatning på 20.000 millioner guldmark, som skulle betales i guld og i naturalier inden 1921. Men i 1921 krævede sejrherrene at Tyskland skulle betale endnu mere i erstatning, således at det samlede beløb blev på 132.000 millioner guldmark. Denne gæld skulle afdrages med 2000 millioner om året. P.g.a. disse ublu fordringer, blev Tyskland tvunget til at udlevere (handelsflåden – det må vist betyde noget i den retning) og kvæghold, og desuden måtte det udbetale indtægterne fra jernbanedrift og mineindustri, som en del af betalingen. Lenin formulerede det således:

»Versaillesfreden undertrykker hundreder af millioner menne-

sker. Den udplyndrer Tyskland for kul og malkekvæg, og degraderer det til en tjenerstat af en karakter som ikke findes andre steder og som aldrig tidligere er set.«

(Tale ved læderindustriarbejdernes kongres, 1920 Lenin Collected Works (LCW) bd. 31 si. 306).

Disse omstændigheder styrkede det tyske proletariats og de tyske arbejdende folks anti-imperialistiske følelser. Det tyske borgerskab harmedes også over at blive tyranniseret på denne måde, og anmodede om en revision af fredsaftalen. I deres forsøg på at slippe ud af denne knibe, udnyttede de modsigelserne mellem USA, Storbritannien og Frankrig. Det Tyskland, som før verdenskrigen havde været et imperialistisk land, var nu et undertrykt og slavebundet land, som stod i et skarpt modsætningsforhold til de imperialistiske magter.

Hvorfor placerede Lenin Sovjet-Rusland, hvor proletariatet allerede havde vundet statsmagten, i samme gruppe som kolonierne, halv-koloniernes og de besejrede lande? Det gjorde han på den ene side fordi Zar-Ruslands deltagelse i 1. Verdenskrig havde kostet landet frygtelige tab af menneskeliv og materielle ressourcer og alvorligt havde svækket økonomien. Efter Oktoberrevolutionen måtte Sovjet-Rusland udholde en imperialistisk støttet væbnet intervention fra 14 lande og hvidgardisternes oprør. Imperialisterne håbede forgæves at de kunne kvæle Sovjetstyret og gø-

Officerer overvåger Versaillesfredens underskrivelse.

re Rusland til en koloni. Sovjetstyret blev tvunget til at føre en krig i mere end tre år, som sønder slog økonomien, stoppede produktionen, lagde landet øde og plagede mange egne af landet med hungersnød. Efter at den væbnede intervention var knust, opgav imperialisterne ikke deres planer om at styre Sovjetstyret. Tværtimod havde de til hensigt at ødelægge det ved en fortsat omringning, økonomisk blokade og andre midler. Uanset om man anskuer Sovjet-Rusland ud fra dets politiske og økonomiske forhold eller ud fra situationen i den internationale klassekamp var dets position på dette tidspunkt beslægtet med en koloni, som udsættes for de imperialistiske magters aggression og tyrannisering. På den anden side gjorde Sovjet-

styrets historiske mission, at det måtte skæbnebinde sig til proletariatet og de undertrykte nationer i de andre dele af verden. Efter Lenins opfattelse forholdt det sig således, fordi den socialistiske revolutions sejr i ét land, blot betegnede indledningen til verdensrevolutionen. Revolutionen skal ikke ale- ne forene sig med proletariatet i de udviklede lande, og indgå i en nær alliance med dem, men den skal også alliere sig med befrielsesbevægelserne i de undertrykte nationer, i kolonierne og i halv-kolonierne, i den fælles kamp for at slå den internationale imperialisme. Kun således kunne Sovjetstyret konsolidere sig og gøre fremskridt; kun således kunne den endelige sejr blive vundet i den proletariske revolution. Lenin sagde:

»Den socialistiske revolution vil ikke alene, eller mest enddels, blive det revolutionære proletariats kamp i det enkelte land mod deres borgerskab – nej, det vil blive en kamp, som alle kolonier og lande, der undertrykkes af imperialismen, og alle afhængige lande, fører mod den internationale imperialismen.«

(Henvendelse til den 2. Alrussiske Kongres af Østens Folks Kommunistiske organisationer, 1919 (L.C.W.) bd. 30 si. 159).

De to andre grupper af lande

De lande som havde beholdt deres gamle position, udgjorde den anden gruppe. Det var fortrinsvis de lande, som havde holdt sig neutrale under krigen, og de små og mellemstore lande, som opretholdt deres uafhængige status under krigen. Det drejede sig bl.a. om Holland, Norge, Schweiz, Spanien, Portugal en række af Balkanlandene og nogle lande i Mellem- og Sydamerika. Selvom disse lande angiveligt var uafhængige, og selvom de havde vundet økonomiske fordele ved at handle med de krigsførende lande under krigen, var de alligevel politisk kontrolleret af de imperialistiske magter; specielt m.h.t. til verdensanliggender. Under krigen var de blevet degraderet til en position, hvor de militært og politisk var afhængige af de imperialistiske magter i almindelighed, og USA i særdeleshed. Efter krigen blev modsigelserne mellem disse lande og de imperialistiske magter alvorligt skærpet.

Nogle få imperialistiske magter,

de allierede, d.v.s. USA, Storbritannien, Frankrig og Japan, udgjorde den tredje gruppe. De var den 1. verdenskrigs sejrherre. Men i disse lande var det i virkeligheden kun monopolkapitalisterne og herskerne, som drog fordel af dette. På fredskonferencen i Paris efter 1. verdenskrig, bestemte USA, Storbritannien og Frankrig over de besejrede magter, og påtvang dem den undertrykkende Versailles-traktat. I forlængelse af denne traktat, delte de de tidligere tyske kolonier og markeder mellem sig, og fjede disse nye områder til deres respektive indflydelsesfærer. De organiserede de kontrarevolutionære styrker mod Sovjetstyret og knuste revolutionerne i mange lande. De dannede Nationernes Forbund, og frarøvede de små og mellemstore lande deres rettigheder og interesser i et forfængeligt forsøg på at skabe en verdensorden, hvor de imperialistiske magter havde det sidste ord i alle spørgsmål. Men det forholdt sig nu en gang sådan, at modsigelserne var det dominerende aspekt i forholdet mellem denne håndfuld af imperialistiske magter. USA havde skabt sin lykke under krigen, og var nu ikke længere en skyldnation, men det rigeste og mest magtfulde land i efterkrigstidens verden. USA gjorde alt hvad der stod i dets magt for at vinde fodfæste i Europa, ligesåvel som det forsøgte at etablere sit hegemoni over det fjerne Østen og Stillehavsområdet. Storbritannien halsede nu langt bagefter USA m.h.t. økonomisk styrke, og var godt på vej til at

blive en skyldnation. Men det var stadigvæk Storbritanniens ønske at smide USA ud og bevare sin hegemonistiske position i Europa og i verden som sådan. Storbritannien ønskede ikke at Tyskland skulle udslettes fuldstændig, for det betragtede Tyskland som en modvægt i dets konfrontation med Frankrig, og desuden som en faktor der kunne bruges i modstanden mod Sovjet-Rusland. Frankrig havde lidt store tab under krigen, og var blevet økonomisk svækket. Og Frankrig gjorde derfor nu sit bedste for at ødelægge og dele Tyskland fuldstændigt, så det kunne etablere sit hegemoni over Europa. Frankrig stod i et modsætningsforhold til både USA og Storbritannien. Japan havde udvidet sin interessesfære i det fjerne østen og i Stillehavsområdet under krigen, og befandt sig derfor i et voksende modsætningsforhold til USA, et modsætningsforhold som blev mere og mere skærpet for hver dag der gik. Det trak op til krig imellem dem. Alt dette viste at selvom de imperialistiske magter havde dannet Nationernes Forbund, for at bringe hele verden under deres hæl, så

»var der ikke den mindste smule enhed imellem dem (...og...) i ethvert spørgsmål forsøger de at krydse hinandens planer.«

(Lenin: Beretning om den internationale situation og Kominterns vigtigste opgaver. Tale ved Kominterns 2. kongres, 1920 (L.C.W.) Bd. 31 si. 226).

Således inddelte Lenin verdens lande, og på grundlag af denne ind-

deling udarbejdede han det internationale proletariats strategi og taktik. Da Lenin henvendte sig til de delegerede på Kominterns 2. kongres, sagde han:

»På den måde får vi de væsentligste omrids til et billede af verden, som den så ud efter den imperialistiske krig (...) Jeg vil bede jeg lægge godt mærke til dette verdensbillede, for alle kapitalismens, imperialismens afgørende modsigelser, der fører til revolution, alle de afgørende modsigelser i arbejderbevægelsen, der har ført til den rasende kamp mod 2. Internationale ... de har alle forbindelser med denne opdeling af verdens befolkning.«

(Samme som ovenstående, her citeret efter »Formand Maos teori...«, pp. 12-13, ibid s. 218).

Den grundlæggende tese bag Lenins inddeling

Lenins inddeling af de politiske kræfter i verden faldt ikke ned fra himlen.

Denne inddeling var konklusionen på en omfattende undersøgelse af de forskellige grundlæggende modsigelser, som eksisterede i verden på den tid. Lenins grundlæggende tese var, ligesom før ham de revolutionære lærere Marx og Engels, at vi skal skelne mellem fjender, vennerne og os selv i den internationale klassekamp. Vi skal til det yderste styrke vore egne og vore allieredes rækker, mens vi, så vidt det er muligt, skal isolere og uskadeliggøre hovedfjenden, for at vi kan vinde den afgørende sejr i

*Imperialismens undertrykkelse forøger de undertrykte nationers modstand.
(engelske politisoldater splitter en demonstration i Indien i 20'erne).*

den proletariske revolution.

I begyndelsen af vores århundrede nåede kapitalismen sit imperialistiske stadie, og monopolkapitalen indtog den ledende rolle. Modsigelsen mellem proletariatet og borgerskabet blev endnu mere skærpet end den havde været nogensinde før.

Lenin analyserede imperialismens særlige kendetegn, og konkluderede som den første i historien, at verden var gået ind i imperialismens og den proletariske revolutions epoke. Lenin understregede at imperialismen havde delt verden i to lejre: de folkerige un-

dertrykte nationer og undertrykkernationerne, med en lille befolkning men i besiddelse af store rigdomme og en enorm militær styrke. Imperialismens undertrykkelse af hele verden, øgede de undertrykte nationers modstandsbevægelse. Netop fordi Lenin gik ud fra den proletariske revolution og kampen mod den internationale imperialisme, satte han frihedskampen i de undertrykte nationer meget højt. Lenin mente at efter Oktoberrevolutionen og den 1. verdenskrig, var disse kampe blevet en uadskillelig bestanddel af verdensproletariatets socialistiske

bevægelse. De revolutionære kampe i kolonierne og halv-kolonierne indvirkede på sin side på arbejderklassens befrielseskamp i de kapitalistiske lande i Europa; og samtidig forholdt det sig sådan at de sociale revolutioner mod imperialismen som sådan, kun kunne sejre, hvis de borgerkrige, som arbejderklassen i de udviklede kapitalistiske lande foranstaltede mod borgerskabet, blev forenet med de undertrykte nationers befrielsesbevægelser. Endelig lagde Lenin vægt på at den endelige sejr i verdensproletariatets socialistiske revolution, ville afhænge af, og med sikkerhed blive sikret, af revolutionerne i Rusland, Indien og Kina, hvor størstedelen af jordens befolkning boede.

Lenins opfattelse stod i diametral modsætning til 2. Internationalens socialchauvinistiske synspunkter. 2. Internationale underbetonedes altid betydningen af frihedskampene i de undertrykte nationer. Disse opportunister vidste ingenting om hvilken revolutionær betydning de undertrykte nationers frihedskamp havde. De nægtede at den spillede en stor rolle i forbindelse med nedbrydelsen af grundlaget for imperialismens herredømme, og de nægtede også at den fremmede arbejderklassens revolutionære bevægelse i de kapitalistiske lande. Derfor afslog de i praksis at støtte befrielsesbevægelserne i kolonierne og halv-kolonierne.

Lenin tillagde også modsigelserne og kampene mellem de imperialistiske lande stor betydning. Efter

1. verdenskrig var der alvorlige modsigelser mellem de imperialistiske sejrherre og de lande, der havde lidt nederlag; ligesåvel som der var modsigelser sejrherrene imellem. Lenin havde den opfattelse at proletariatet måtte skelne mellem de mindre stærke imperialistiske lande på den ene side, og de imperialistiske lande som beherskede alt og alle på den anden side, og rette hovedstødet mod hovedfjenden. Lenin mente også at det var nødvendigt at kæde proletariatets anti-imperialistiske kamp sammen med de besejrede landes og de små og mellemstore landes kamp mod de imperialistiske magters forsøg på at slavebinde dem. Lenin understregede derfor, at Sovjetstaten i kampen mod imperialismen måtte forsøge at vinde de små landes borgerskaber over,

»for imperialisterne undertrykker ikke kun arbejderne i deres egne lande, men ligesåvel borgerskabet i de små lande.«

(Beretning til Ruslands Kommunistiske Parti (bolsjevikernes) Centralkomité, 1920 Lenins udvalgte værker bd 11, s. 100. Tiden 1948).

På baggrund af disse strategiske og taktiske principper, som Lenin havde formuleret, blev der lagt en politik for, hvordan Sovjet-Ruslands existens kunne sikres og fasttømmes. Dette var overhovedet det første udenrigspolitiske spørgsmål der blev taget op. Efter Oktoberrevolutionen i 1917, mente man at det var nødvendigt at få Sovjet-Rusland, som stadig var i krig med den tyske imperialisme, ud af den

imperialistiske krig så hurtigt som muligt, for at redde Sovjetstyret, genoprette produktionen og organisere opbygningen af den politiske magt. På dette tidspunkt forbedrede Kejserens regering et angreb på Sovjet-Rusland og de allierede magter planlagde også en intervention. Efter at de allierede havde afslået det sovjetiske forslag om fredsforhandlinger, foreslog Lenin øjeblikkelige forhandlinger med tyskerne alene, for at få sluttet en fredsaftale, så Sovjet-Rusland kunne komme ud af krigen og på den måde bortvende den tyske offensiv. Selvom den tyske imperialism stillede meget hårde betingelser, fandt Lenin det alligevel nødvendigt at indgå kompromis med tyskerne. Det ville nemlig have været katastrofalt hvis Sovjet-Rusland ikke havde fået en pause til at opbygge Den røde Hær, så det kunne slå det internationale og det hjemlige borgerskabs samlede angreb tilbage. Lenins forslag blev modarbejdet af fjenderne både indenfor og udenfor Partiet. Men gennem at Lenin fastholdt sit forslag, lykkedes det for Sovjet-Rusland at få underskrevet en fredsaftale med Tyskland i Brest-Litovsk i marts 1918. Dette var en konkret anvendelse af taktikken om at undgå (a showdown) med imperialismen, på et tidspunkt hvor forholdene var ugunstige for proletariatet, og det var en konkret udnyttelse af de interimperialistiske modsigelser; alt sammen for at sikre at Sovjetstyret overlevede. Det næste der måtte gøres var at knytte forbindelser til de små og mellem-

store nabolande. I 1920 og 1921 lykkedes det for Sovjet-Rusland at etablere diplomatiske forbindelser med mange lande, bl.a. Finland, Estland, Lithavn, Polen, Tyrkiet og Persien. Derefter udnyttede Sovjet-Rusland modsigelserne mellem sejrherrene og de besejrede lande til at knytte forbindelser til de sidstnævnte og etablere handels- og venskabsrelationer med de udviklede kapitalistiske lande i Vesteuropa. I april 1922 underskrev den sovjetiske delegerede på Genua-konferencen Rapallo-Traktaten med Tyskland. Denne traktat gik ud på at de to lande øjeblikkeligt skulle genoprette de diplomatiske forbindelser og udvide handelsforbindelserne til gensidig fordel; de to sider erklærede desuden at de gensidigt ville frafalde alle krav om erstatning eller tilbagebetaling af gæld. Den amerikanske, britiske og franske imperialismes planer om på konferencen at tvinge Sovjet-Rusland til at betale Zar-Ruslands gamle gæld mislykkedes, ligesåvel som deres tanker om at danne en anti-Sovjetisk enhedsfront gik i vasken. Atter engang lykkedes det Sovjetstaten at bryde den imperialistiske omringning og blokade. Lenin anså Rapallo-Traktaten for at være en traktat, der byggede på ligeværd og gensidig fordel, som Sovjetstaten havde sluttet med et kapitalistisk land. Den var et eksempel på Sovjetstatens diplomatiske succes i udenrigspolitikken.

Vi kan altså nu konkludere at Lenin hverken i teori eller praxis blot og bart opdelt verdens lande i

Som nr. 2 fra venstre ses den sovjetiske udenrigsminister Georgij Tjitjerin på Genua-konferencen, hvor det lykkedes for sovjet at få en handelsaftale istand med Tyskland.

to grupper, de kapitalistiske og de socialistiske; og vi kan også konkludere at han ikke anså imperialismen for at være en homogen størrelse. Tværtimod kombinerede han genialt forsvaret af proletariats højeste interesser og de revo-

lutionære principper, med en taktik som gik ud på i kampen at forene alle kræfter der kan forenes, at udnytte alle modsigelser og rette hovedstødet mod hovedfjenden. Også i dag må vi i fuldt alvor lære af Lenins strålende eksempel.

Hvorfor inddelte Stalin de imperialistiske lande i to grupper?

Artikel i Peking Review nr. 7/1978

Spørgsmål: Hvorfor definerede Stalin i 1939 de imperialistiske lande Tyskland, Italien og Japan som aggressive lande, og England, Frankrig og USA som ikke-aggressive lande? Hvorfor tog Stalin, umiddelbart efter Hitler-Tysklands angreb på Sovjetunionen, initiativ til at etablere en anti-fascistisk lejr sammen med USA, England og andre lande? Var Stalins handlinger skadelige mod socialismens sag?

Svar (af historikeren Wang Chang-huei): På SUKP(b)s 18. Partikongres i marts 1938, definerede Stalin Tyskland, Italien og Japan som aggressive lande og England, Frankrig og USA som ikke-aggressive lande. Stalins opdeling af de imperialistiske lande var ikke vilkårlig, men var baseret på en dybtgående analyse af modsigelserne mellem de imperialistiske lande og af de vigtigste internationale begivenheder på den tid. Da Stalin skulle tage stilling til den komplicerede internationale situation, benyttede han sig ikke mekanisk af tesen om antagonismen mellem det kapitalistiske system og det socialistiske system, men

foretog en konkret analyse af udviklingen af de forskellige grundlæggende modsigelser i verden. Stalin gik ud fra Lenins teori om at imperialismen udvikles ujævnt og at imperialismen uundgåeligt fører til krig, fordi de sidst tilkomne imperialistmagter ønsker verden nyopdelt. Han konkluderede at imperialismen nødvendigvis måtte blive delt i to fjendtlige blokke, mellem hvilke der ville udbryde en krig. Det var netop på basis af denne videnskabelige analyse af imperialismen at Stalin udmøntede Sovjetunionens korrekte udenrigspolitik.

Tysklands, Italiens og Japans væxt og fremkomsten af to fjendtlige imperialistiske blokke

P.gr.a. imperialismens ujævne udvikling og p.gr.a. den magtfulde støtte som de herskende klasser i USA og England havde givet Tyskland i slutningen af 20'erne, havde Tyskland genvundet sin økonomiske styrke, og havde passeret England og Frankrig m.h.t. produktion af vigtige industriprodukter som jern og stål, kul og

elektricitet og også m.h.t. værdien af den totale industriproduktion. Tyskland havde således placeret sig på andenpladsen i den kapitalistiske verden. Også Japan havde oplevet en hurtig økonomisk udvikling, specielt inden for den del af den tunge industri, som producerer våben. Japans militære styrke blev hurtigt større og større. Alt dette betød at der skete en stor forskydning i styrkeforholdet mellem de imperialistiske lande. Tyskland var meget ivrig for at komme fri af de restriktioner som det var blevet pålagt af Versailles-traktaten, og det var interesseret i at genvinde de tabte områder og kolonier og opnå hegemoni over Europa og verden. Japan og Italien var utilfredse med den del af byttet de var blevet tildelt efter den 1. verdenskrig, og de planlagde at udvide deres kolonier og interesse-sfærer på bekostning af England, Frankrig og USA. Sådanne fænomener er på ingen måde underlige. Eftersom styrkeforholdet havde ændret sig, kunne en krig mellem de store imperialistiske lande om en nyopdeling af verden ikke undgås. Imperialisterne deler altid verden imellem sig proportionalt med kapital og styrke.

I Tyskland, Italien og Japan opstod der alvorlige politiske kriser, som medførte at det borgerlige demokrati brød sammen, og disse tre lande blev et efter et fascistiske; magten faldt i hænderne på de mest aggressive imperialistiske grupper (lag). Disse fascistiske regeringer afskaffede alle demokratiske rettigheder og udøvede et blodigt to-

talitært regime i deres respektive lande. De prioriterede al mandskab og alle materielle ressourcer til våbenkapløb og krigsforberedelse. På Kominterns 7. verdenskongres i 1935, sagde Georgi Dimitrov:

»Fascismen er den mest tøjlesløse chauvinisme og røverkrig.«
(Georgi Dimitrov: *Fascismen er fjenden*. Side 27. Forlaget Tiden 1975).

Han understregede, at

»Den tyske fascisme spiller rollen som den internationale kontrarevolutions stødtrop. Hovedbrandstifteren for den imperialistiske krig, initiativtageren til et korstog mod Sovjetunionen, som er det store fædreland for de arbejdende masser i hele verden.«

(Georgi Dimotrov: *Fascismen er fjenden*. Side 24. Forlaget Tiden 1975).

Fascismen var altså ikke kun en trussel mod verdensproletariatets revolutionære bevægelse, men også en alvorlig trussel mod alle landes uafhængighed, fihed og demokrati.

Fra 1929 til 1933 blev den kapitalistiske verden ramt af historiens alvorligste økonomiske verdenskrise. Dette skærpede modsigelserne i de enkelte imperialistiske lande, såvel som modsigelserne mellem de imperialistiske lande. Kampen mellem stormagterne om markeder, råstofkilder og områder egnede til investeringer, blev skærpet mere end nogensinde. Japanerne var de første der betrødte aggressionens vej for at vikle sig ud af den hjemlige politiske og økono-

I 1936 indgik Tyskland og Japan »Anti-Komintern Pagten«. (Den var vendt mod Sovjetunionen) Italien kom med året efter. Senere underskrev Danmark iøvrigt også pagten. Her fejrer man årsdagen for underskrivelsen i den Japanske ambassade i Berlin.

miske krise, da de i september 1931 invaderede Kina. Italien fulgte trop med aggressionskrigen mod Ethiopien i 1935, og Hitler hoppede også på vognen da han sønderrev Versailles-traktaten, da han deltog i Locarno-aftalerne i 1925 og da han i hemmelig forståelse med Italien udløste en væbnet intervention mod Spanien i 1936. I 1938 fortsatte Tyskland sine aggressioner ved først at annektere Østrig og siden Tjekoslovakiets Sudeterland.

I 1936 indgik Tyskland og Italien »Berlin-Rom Aksepagten« og Tyskland og Japan »Anti-Komintern Pagten«. (Den sidste tilsluttede Italien sig det følgende år). Dis-

se tre lande dannede en aggressiv fascistisk blok, fordi de var ivrige efter at nyopdele verden.

De tyske, italienske og japanske aggressioner krænkede direkte Englands, Frankrigs og USAs interesser og truede deres sikkerhed. Som en følge af dette nærmede de sidstnævnte lande sig hen ad vejen hinanden, og blev i realiteten en anden imperialistisk blok, vendt mod den første. På dette tidspunkt førte regeringerne i USA, England og Frankrig den såkaldte »non-interventionspolitik«. Stillet overfor de tyske, italienske og japanske aggressioner, trak de sig tilbage og vedblev med at opgive deres positioner. De håbede at de ved at ofre

nogle svage og små lande, kunne opretholde deres hævdvundne interesser, formilde Tyskland, Italien og Japan og drive Tyskland og Japan til at angribe Sovjetunionen, sådan at begge sider ville blive sønderslået i kampen, mens de selv kunne høste frugterne. Men tingene udviklede sig ikke på den måde de havde ønsket sig det. Efterhånden som de fascistiske aggressioner tog til i omfang, voksede modsigelserne mellem på den ene side England, Frankrig og USA og på den anden side Tyskland, Italien og Japan og krigen blev uundgåelig.

Stalins opdeling af de politiske kræfter og sovjetunionens udenrigspolitik

Skulle kommunister under disse omstændigheder anse de to imperialistiske blokke for at være ens, eller skulle de skelne imellem dem? Skulle de tillade de imperialistiske lande at konspirere mod Sovjetunionen eller skulle de udnytte modsigelserne mellem stormagterne fuldt ud, for at få så mange direkte og indirekte allierede som muligt og koncentrere alle kræfter mod hovedfjenden? Stalin gik ud fra den objektive virkelighed, og definerede klart og tydeligt Tyskland, Italien og Japan som aggressive lande og England, Frankrig og USA som ikke-aggressive lande.

Hensigten med den udenrigspolitik, som Stalin udstak på grundlag af denne skelnen mellem de impe-

rialistiske lande, var at forene alle kræfter i verden, som var imod aggression og at isolere og angribe den farligste fjende. Fra og med midten af 30'erne tog Sovjetregeringen en række skridt, som havde til hensigt at slutte tosidede og flersidede aftaler med nabolandene og i størst mulig udstrækning isolere aggressorlandene. Med samme hensigt tilsluttede Sovjetunionen sig i 1934 Nationernes Forbund, og indgik i maj 1935 en aftale med Frankrig om gensidig hjælp, hvis den ene af parterne i aftalen med overlæg blev angrebet af et andet europæisk land. Den samme måned indgik Sovjetunionen en lignende aftale om gensidig hjælp med Tjekoslovakiet. Da Japan iværksatte en total krig mod Kina, og da Tyskland annekterede Østrig og truede Tjekoslovakiet, opfordrede Sovjetregeringen ved flere lejligheder alle fredselkende lande til at forene sig og samlet forsvare de landes uafhængighed, som var truet af aggression. Samtidig foreslog de at der hurtigt skulle tages forholdsregler, som med effektive midler kunne sikre at de fascistiske lande blev forhindret i at fortsætte deres aggressioner.

Da Tyskland i marts 1939 besatte hele Tjekoslovakiet, samlede den overhængende krigs mørke skyer sig over Europa. Sovjetregeringen satte alle kræfter ind på at få etableret en international anti-fascistisk enhedsfront, og i den anledning holdt den forhandlinger med England og Frankrig i Moskva fra april til august. Den 17. april foreslog Sovjetregeringen at Sovjet-

unionen, England og Frankrig skulle forpligtige sig til følgende: De skulle give øjeblikkelig og fuldstændig assistance, herunder militærhjælp, til hinanden, hvis en af dem blev udsat for aggression; desuden skulle de på alle måder komme de Østeuropæiske lande som grænsede op til Sovjetunionen mellem det baltiske hav og Sortehavet til hjælp, også med militær assistance, hvis de blev ofre for aggression. Men den engelske og den franske regering var ikke oprigtige og de ville ikke tilslutte sig princippet om lighed og gensidig fordel. De ønskede kun at Sovjetunionen skulle garantere deres sikkerhed, men de nægtede at garantere Sovjetunionen og dens vestlige naboer deres sikkerhed. Ydermere afholdt England stadig hemmelige forhandlinger med Tyskland, for at få etableret en underhånds aftale som kunne lede den fascistiske maelstrøm bort mod Sovjetunionen. P.gr.a den engelske og den franske regerings holdning, blev forhandlingerne frugtesløse.

Den 1. september 1939 angreb Tyskland Polen, hvorefter Polens allierede, England og Frankrig, øjeblikkelig erklærede Tyskland krig. Den 2. verdenskrig var startet. Det at krigen startede som en krig *mellem* de imperialistiske lande, viste at

»De kapitalistiske landes kamp om markederne og deres ønske om at kvæle deres konkurrenter viste sig altså i praksis at være stærkere end modsætningerne mellem kapitalismens lejr og socialismens lejr.« (J. Stalin: So-

cialismens økonomiske problemer i Sovjetunionen. Side 38. Forlaget Tiden 1952).

I perioden mellem april og juni 1940, overfaldt Tyskland Danmark, Norge, Holland, Belgien, Luxemburg og Frankrig, og de britiske øer var truet af en invasion. Chamberlain-regeringen havde afvist Sovjetunionens forslag om fælles aktion mod aggressorerne, havde hårdnakket fulgt en forsoningspolitik og havde set igennem fingrene med den tyske fascismes aggressioner og krigsanstiftelser. Dette var det samme som at løfte en kampesten, blot for at tabe den over sine egne fødder. Det britiske folk fordømte og fældede Chamberlain-regeringen. Churchill-regeringen, som fulgte efter, lærte af forgængerens fejl og erkendte at England alene var et svagt land, og at det derfor i allerhøjeste grad havde behov for at alliere sig med stormagter som USA og Sovjetunionen, for at de sammen kunne modstå det fascistiske Tyskland. Derfor udsendte Churchill øjeblikkeligt en radiomeddelelse, da Hitler-Tyskland den 22. juni 1941 angreb Sovjetunionen, hvori han bekendtgjorde at hans land ville kæmpe skulder ved skulder sammen med Sovjetunionen. Den amerikanske præsident Roosevelt erklærede også at USA ville give Sovjetunionen hjælp i kampen mod det fascistiske Tyskland.

Teheran-konferencen i nov.-dec. 1943. Den antifascistiske fronts ledere Stalin, Roosevelt og Churchill.

Hvorfor indgik Sovjetunionen i en anti-fascistisk lejr sammen med USA, England og andre?

Skulle Sovjetunionen under disse omstændigheder have nægtet at indgå i en antifascistisk enhedsfront sammen med England og USA, fordi de var imperialistiske lande? Selvfølgelig ikke. Hvem ville have draget fordel af det, hvis Sovjetunionen havde nægtet at samarbejde med England og USA i krigen? Kun Hitler kunne have draget fordel af det. Han håbede på at kunne skræmme den engelske og den amerikanske regering med revolutionens spøgelse. Da Hitler iværksatte sin lynkrig mod Sovjet-

unionen, håbede han på at han kunne bruge den engelske og den amerikanske herskende klasse mod det socialistiske system til at drive en kile ned mellem Sovjetunionen på den ene side og England og USA på den anden. Hitler regnede med at han således kunne slå Sovjetunionen med et slag, og derefter vende sig mod England og USA. Men Stalin gennemskuede Hitler Machiavelli'isme, og indgik resolut og uden tøven i en antifascistisk enhedsfront sammen med England og USA. I en radiotale den 3. juli 1941 sagde Stalin:

»Vor krig for vort Fædrelands Frihed vil smelte sammen med den Kamp, som Europas og A-

merikas Folk fører for deres Uafhængighed og demokratiske Friheder. Det bliver en sluttet Front af Folk, der forsvare Friheden mod Slaveri eller turende Slaveri under Hitlers fascistiske Hære.» (Radiotale 3. Juli 1941, i Stalin: Sovjetunionen i Krig. Side 13. Forlaget Tiden 1945).

Nytårsdag 1942 underskrev Sovjetunionen, USA, England, Kina og 22 andre anti-fascistiske lande erklæringen om oprettelsen af De forenede Nationer. Denne erklæring udtrykte disse landes fælles vilje til at slå de fascistiske banditter. I maj og juni samme år, indgik Sovjetunionen separate aftaler med England og USA om at indgå i alliance og om at yde gensidig bistand i kampen mod fascismen. Således blev en magtfuld anti-fascistisk lejr oprettet. Denne alliance, som bestod af dusinvis af lande, førte til en grundlæggende ændring af styrkeforholdet i verden. I november 1942 talte Stalin om opdelingen af verdens politiske kræfter. Han sagde bl.a.:

»Man kan allerede nu anse det for ubestrideligt, at der under denne Krig, som Hitler-Tyskland har paatvunget Nationerne, er sket en tydelig Afgrænsning af Kræfterne, idet der har dannet sig to modsatte Lejre, den italiensk-tyske Koalition og den engelsk-sovjettisk-amerikanske Koalition.« (Oktoberrevolutionens 25-Aarsdag. Tale den 6. November 1942 paa et Festmøde afholdt af Moskvas Sovjet, Partiorganisationer og samfundsmæssige Foreninger,

fra Stalins: Sovjetunionen i Krig. Side 58. Forlaget Tiden 1945).

Under 2. verdenskrig stoledes Sovjetunionen først og fremmest på egen indsats i kampen mod fascismen, men samtidig modtog Sovjetunionen hjælp i form af betydelige lån og militærmateriel fra dets allierede, USA og England, hvilket i et vist omfang forøgede Sovjetunionens materielle mulighed for at bekæmpe fascismen. På den anden side hjalp det sovjetiske folk sine allierede gennem sin heroiske kamp, som uskadeliggjorde et stort antal fascistiske lande. Sovjetunionen, dens allierede og folkemasserne i de okkuperede lande, udgjorde de tre fronter som slog de fascistiske banditter. Disse tre fronter hjalp hinanden, og slog aggressorerne det ene sted efter det andet, for tilsidst at tilintetgøre dem helt. Som Stalin sagde,

»spillede (den anti-fascistiske blok) en afgørende rolle, da Aksemagternes væbnede styrker blev slået.«

(Tale ved vælgermøde i Stalinvalgkredsen, Moskva, 9. februar 1946. Smmlgn. J.W. Stalin: Werke, Band 17. Side 346. Verlag Roter Morgen, Hamburg 1973).

Sovjetunionens samarbejde med England og USA i den anti-fascistiske krig

Lod Sovjetunionen være med at tage udgangspunkt i den grundlæggende modsigelse mellem de to samfundssystemer, og skadede Sovjetunionen socialismens sag

ved at indgå i en anti-fascistisk lejr sammen med de to imperialistiske lande England og USA? Stalin sagde:

»Det ville være latterligt at benægte den Forskel i Ideologi og Samfundsforhold, der bestaar mellem de Stater, som indgaar i den engelsk-sovjettiske-amerikanske Koalition. Men udelukker denne Omstændighed Muligheden og Formaalstjenligheden af fælles Aktioner af denne Koalitions Medlemmer mod den fælles Fjende, der truer dem med Underkuelse? Det gør den afgjort ikke.«

(Oktoberrevolutionens 25-Aarsdag. Tale den 6. November 1942 paa et Festmøde afholdt af Moskvas Sovjet, Partiorganisationer og samfundsmæssige Foreninger, i Stalin: Sovjetunionen i Krig. Side 60. Forlaget Tiden 1945).

De tyske, italienske og japanske fascistiske aggressioner medførte en grundlæggende ændring i den verdenspolitiske situation. Hoved-

modsigelsen i verden gik på den tid mellem aggression og modstand mod aggression, og alle andre modsigelser var sekundære. Alle lande og folk som var udsat for en aggressionstrussel, havde en fælles vital interesse i at gøre modstand mod den fascistiske aggression. Dette var det grundlag som existensen af en anti-fascistisk lejr på dette tidspunkt blev bygget på.

Samarbejdet mellem de allierede forudsatte lighed, gensidig bistand, og ikke-indblanding i hinandens indre anliggender. I den anti-fascistiske enhedsfront stod Sovjetunionen, under Stalins ledelse, fast på princippet om uafhængighed, og bekæmpede resolut alle planer om at gribe ind i Sovjetunionens indre anliggender og skade socialismens sag; og således beskyttedes landets uafhængighed. På dette tidspunkt var Sovjetunionen det eneste socialistiske land i verden og var omringet af kapitalismen. Ved at indgå i en alliance med England og USA, forsvarede Sovjetunionen ikke alene det socialistiske fædre-

Det sovjetiske flag på toppen af Rigs-kancelliet i Berlin betegnede sejren for Stalins antifascistiske enhedsfront.

land, men fremskyndede også den fascistiske lejr's nederlag og hjalp folkene i de besatte lande med at befri sig selv fra fascismens lænker. Dette skadede på ingen måde socialismens sag, men styrkede folkenes tillid til socialismen og fremmede den kraftige udvikling af den revolutionære proletariske bevægelse og de nationale befrielsesbevægelser i forskellige lande. Forestil jer hvilken ufattelig skade der ville være blevet øvet mod den socialistiske opbygning i Sovjetunionen, mod den revolutionære proletariske bevægelse og mod de natio-

nale befrielsesbevægelser, hvis Sovjetunionen på dette tidspunkt havde nægtet at samarbejde med de andre anti-fascistiske lande, fordi det socialistiske system stod i modsætning til det kapitalistiske! Den store sejr i den anti-fascistiske krig og den fortræffelige situation for den revolutionære proletariske bevægelse og de nationale befrielsesbevægelser i tiden efter krigen, er et uigendriveligt bevis på den visdom og den korrekte forståelse, som var grundlaget for Stalins politik og taktik, da han opbyggede den anti-fascistiske enhedsfront.

Introduktion til bind 5 af »udvalgte værker af Mao Tsetung«

I anledning af udgivelsen på dansk af bd. 5 af Mao's samlede værker (Forlaget OKTOBER) bringer vi denne, kinesernes egen, introduktion. Introduktionen giver indblik og sammenhæng i den samfundsmæssige helhed artiklerne fungerer i. Den er samtidig en studievejledning til bd.5, idet den giver et kort overblik over artiklernes indhold.

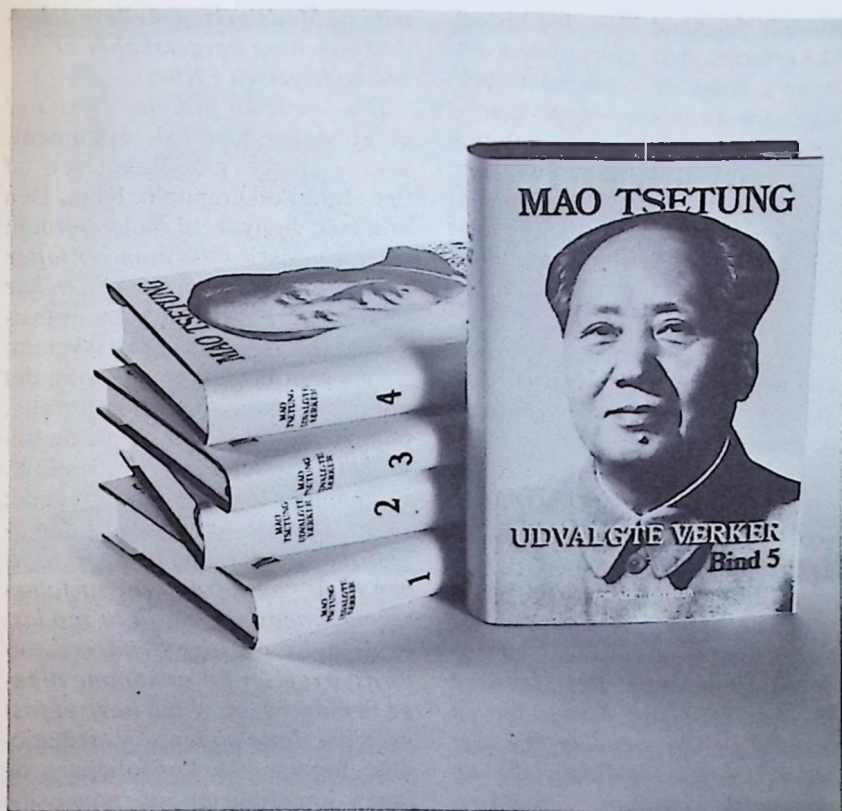
Bind 5 af *Udvalgte værker af Mao Tsetung* er nu udgivet under direkte ledelse af og med venlig opmærksomhed fra partiets central-komite under ledelse af formand Hua, efter den succesfulde og dybtgående kritik af Wang-Chang-Chiang-Yao anti-partiklikken. Dette er en stor glædelig begivenhed, som vil blive fejret af folkene af alle vores nationaliteter og verdens revolutionære folk. Den er af meget stor betydning den marxistiske udviklings historie, og den kommer til at få en meget dybtgående indflydelse på proletariats sag i vores land og i udlandet.

Det kinesiske folk er helt klar over, at det var under den store leder og lærer Mao Tsetungs ledelse, og under formand Maos ærefulde fane, at de vandt fuldstændig sejr i den nydemokratiske revolution og den socialistiske opbygning. Udgivelsen af bind 5 af *Udvalgte værker af Mao Tsetung* vil

nødvendigt inspirere hele partiet, hele hæren og alle vore nationaliteter til at samle sig endnu tættere omkring partiets centralkomite under ledelse af formand Hua, holde formand Maos store fane endnu højere, fortsætte revolutionen efter Mao Tsetung Tænknings vej og stræbe efter nye og større sejre.

Bind 5 af *Udvalgte værker af Mao Tsetung* består af vigtige skrifter af formand Mao fra september 1949 til og med 1957. Det begynder med *Det kinesiske folk har rejst sig!* og slutter med *Alle reaktionære er papirtigre*. Bindet indeholder ialt 70 artikler, og er på 325.000 ord. Seksogfyrre af artiklerne er aldrig tidligere udgivet.

Grundlæggelsen af folkerepublikken betød den grundlæggende afslutning af perioden med den nydemokratiske revolution og begyndelsen på perioden med den socialistiske revolution. Det grundlæg-

Mao Tsetung Udvalgte værker bind 5 er udkommet på forlaget OKTOBER og koster hæftet 80,- kr. og indbundet 98,- kr. Bind 1 udkommer 30. juni.

gende problem, som vores land står overfor i denne nye historiske periode, er om det skal følge den socialistiske vej eller den kapitalistiske vej. For at opbygge Kina til et stærkt socialistisk land med proletariatets diktatur, ledede formand Mao, den store leder og lærer, i de første otte år efter overtagelsen af magten i landet, vores parti, vores hær og folket i landet i en hæftig kamp mod godsejerklas-

sen, borgerskabet, Kao Kang og Jao Shushih' anti-parti alliance og Liu Shao-chis revisionistiske linje hjemme, og mod USA-imperialismen og Khrusjtsjovs moderne revisionisme i udlandet. Bind 5 af *Udvalgte værker af Mao Tsetung* er et historisk vidnesbyrd om sejren i denne store kamp og en videnskabelig opsummering af den. Ved at bruge marxismen-leninismens grundlæggende teori opsum-

merede formand Mao den historiske erfaring med proletariats diktatur i Kina og i udlandet. Han klarlagde en række vigtige spørgsmål i den socialistiske revolution og den socialistiske opbygning, fremlagde den store teori om at fortsætte revolutionen under proletariats diktatur, og han udviklede på den måde marxismen-leninismen på en skabende måde. Senere, særlig under den store proletariske kulturrevolution, fortsatte formand Mao med at berige og udvikle de strålende tanker som fremsættes i dette bind, i lyset af de praktiske erfaringer fra revolutionen.

Af formand Maos skrifter fra de tre år med genrejsningen af Kinas nationale økonomi, er de som er med i bind 5 af *Udvalgte værker* hovedsagelig disse: *Det kinesiske folk har rejst sig! Kæmp for en grundlæggende vending til det bedre i nationens finansielle og økonomiske situation. Slå ikke i alle retninger, Ordre til det kinesiske folks frivillige. Hovedpunkter i resolutionen, vedtaget på Kinas Kommunistiske Partis centralkomites politiske bureaux udvidede samling, Partiets masselinje må følges i undertrykkelsen af kontrarevolutionære, Diskussionen af filmen »Wu Hsuns liv« skal vies stor opmærksomhed, Store sejre i de tre massebevægelser, Om kampen mod »De tre onder« og »De fem onder«, Gør gensidig hjælp og kooperation i landbruget til en hovedopgave. Om politikken for vort arbejde i Tibet – direktiv fra Kinas Kommunistiske Partis centralko-*

mite og Modsigelsen mellem arbejderklassen og borgerskabet er hovedmodsigelsen i Kina.

Det kinesiske folk har rejst sig! er et vigtigt historisk dokument, som erklærer grundlæggelsen af den store Folkerepublik Kina. Den erklærer højlydt til hele verden: »*Det kinesiske folk, som omfatter en fjerdedel af menneskeheden har nu rejst sig.*« Dette dokument fastsætter Det nye Kinas statssystem, fremlægger landets opgaver på det politiske, økonomiske, kulturelle, militære og andre områder, og udformer landets udenrigspolitik. Formand Mao understregede: »*Vort statssystem, folkets demokratiske diktatur, er et stærkt våben til at vogte frugterne af folke-revolutionens sejr og til at modarbejde indre og ydre fjenders sammensværgelser for at komme tilbage til magten, og vi må have et fast greb om dette våben.*« Vort nationale forsvar må konsolideres og ingen imperialister må nogensine igen få lov til at trænge ind i vort land. »*Vort folks væbnede styrker må opretholdes og udvikles med den heroiske og stålsatte Folkets Befrielseshær som grundlag. Vi vil ikke alene få en stærk hær, men også et stærkt luftvåben og en stærk flåde.*«

Kæmp for en grundlæggende vending til det bedre i nationens økonomiske situation og Slå ikke i alle retninger er formand Maos rapporter til det tredje plenummøde i partiets syvende centralkomite. Den første fremlægger de tre vilkår for og de otte opgaver i en grundlæggende ændring til det bed-

Mao Tsetung sagde: »Vort folks væbnede styrker må opretholdes og udvikles med den heroiske og stålsatte Folkets Befrielseshær som grundlag«. Mao inspicerer en flådeenhed i 1953.

re i nationens finansielle og økonomiske situation, og er et programmatisk dokument for perioden med national økonomisk genrejsning. Det sidste forklarer den strategiske og taktiske tænkning, som det første indeholder, og påpeger: »Vi skal ikke slå i alle retninger. Det er ikke ønskeligt at slå i alle retninger og forårsage landsomfattende spænding. Vi bør afgjort ikke skabe os for mange fjender, vi må gøre indrømmelser og skabe en smule afspænding på nogle områder og koncentrere vore angreb i én retning. Vi skal gøre vort arbejde godt, så alle arbejdere, bønderne og de små håndværkere vil støt- te os, og så det overvældende flertal af det nationale borgerskab og

de intellektuelle heller ikke er imod os. På den måde vil de resterende Kuomintangstyrker, de hemmelige agenter og banditterne blive isoleret, ligesom godsejerklassen og de reaktionære på Taiwan og i Tibet vil se sig selv isoleret i forhold til folket i landet.«

Formand Maos skrifter fra denne periode om bevægelsen for at værgе sig mod amerikansk aggression og hjælpe Korea, landbrugsreformen og undertrykkelsen af de kontrarevolutionære, vejledte hele partiet, hele hæren og folket i hele landet til at vinde store sejre i disse tre massebevægelser. Formand Mao gav det kinesiske folks frivillige ordre til at »slutte sig til de koreanske kammerater i kampen

mod angriberne, og vinde en ærefuld sejr.» Han lærte det kinesiske folks frivillige, at de måtte vise broderlige følelser og respekt både for Koreas Arbejderparti, regering, hær og folk og for deres store leder, kammerat Kim Il Sung, strengt overholde militær og politisk disciplin og at dette var et meget vigtigt grundlag for at sikre, at den militære opgave blev fuldført. *»De kinesiske og koreanske kammerater bør forene sig så tæt som brødre, gå gennem tykt og tyndt sammen, holde sammen i liv og død og kæmpe til det sidste for at overvinde deres fælles fjende.*» I tråd med den nye situation efter den landsomfattende befrielse, opstillede formand Mao den opgave at gennemføre landbrugsreformen skridt for skridt og systematisk at styrte hele godsejerklassen. Han knæsatte taktikken med at lade de rige bønder i fred indtil videre i landbrugsreformen i de nye befrieede områder, for på denne måde at isolere godsejerne bedre, beskytte mellembønderne, berolige det nationale borgerskab og på denne måde lette den snarlige genrejsning af produktionen. Formand Mao peger på, at vi må undertrykke alle kontrarevolutionære. Når vi undertrykker de kontrarevolutionære må vi følge partiets masselinje, slå sikkert, nøjagtigt og ubarmhertigt og følge en politik med at forene undertrykkelse med mildhed. *»De som står i blodgæld eller er skyldige i andre yderst alvorlige forbrydelser skal henrettes for at dæmpe folkets vrede, og de som i yderst alvorlig grad har ska-*

det de nationale interesser, skal ufortøvet dømmes til døden og henrettes omgående.» *»For kun på denne måde kan vi sætte en stopper for fjendens arrogance og højne folkets moral.*»

Da de tre massebevægelser var på fremmarch, lagde formand Mao stor vægt på at udvikle en ideologisk omskolingsbevægelse blandt folk fra alle samfundslag, først og fremmest de intellektuelle. I talen *»Store sejer i de tre massebevægelser*» påpegede han: *»Ideologisk omskoling, først og fremmest af alle typer intellektuelle, er en vigtig betingelse for fuldendelsen af demokratiske reformer på alle områder og den gradvise industrialisering af landet.*»

Om Kampen mod »De tre onder» og »De fem onder» indeholder nogle vigtige direktiver, som blev udarbejdet af formand Mao for centralkomiteen for Kinas Kommunistiske Parti. På baggrund af de vilde angreb, som borgerskabet have sat ind og den alvorlige situation at mange partimedlemmer og kadrer var blevet korrumpet af borgerskabet, gav formand Mao pålæg om, at der skulle udvikles en storstilet kamp mod korrup-tion, ødselhed og bureaukrati indenfor partiet, regeringen, hæren og masseorganisationerne, *»som vil afdække alle tilfælde af korrup-tion til bunds, hvad enten de er af større, mellemstort eller mindre omfang, og rette hovedstødet mod de mest korrupte, mens vi vil følge den politik at opdrage og omforme de mellemstore og småbedragerne, så de ikke får tilbagefald.*»

Den socialistiske omformning af landbruget har gjort det muligt for Kina ikke blot at brødføde sin enorme befolkning, men også at skaffe sig et overskud. Her har man anlagt terrasser for at forøge kornproduktionen i Shensi-provinsen.

Samtidig måtte en storstilet kamp mod »De fem onder« føres mod kapitalister, som brød loven, hvor taktikken med at udnytte modsigelser, fremkalde splittelser, forene sig med de mange og isolere de få skulle tages i brug, og de borgerlige elementer, som var skyldige i de værste forbrydelser skulle få »behørig straf som bøder, beslaglæggelse, arrestation, fængsel eller henrettelse.« Kampen mod »De tre onder« og »De fem onder« var den første større styrkeprøve mellem arbejderklassen og borgerskabet i vort land i perioden med den socialistiske revolution. Formand Maos direktiver ledte arbejderklassen og de brede masser til store sejre i kampen.

Gør gensidig hjælp og kooperation i landbruget til en hovedopgave er et internt partikurkylære af stor historisk betydning, som formand Mao udarbejdede for at imødegå Liu Shao-chis modstand mod kooperation i landbruget. Formand Mao gjorde en stor indsats for at lede den socialistiske omformning af landbruget. Hans artikler og taler om kooperationen i landbruget, som udgør en betydelig del af bind 5 af Udvalgte Værker, tilbageviste Liu Shao-shis højreopportunistiske linje politisk, ideologisk og organisatorisk.

Om politikken for vort arbejde i Tibet – direktiv fra Kinas Kommunistiske Partis Centralkomite er en model, som formand Mao satte op

for os i at bruge den dialektiske materialisme til at analysere modsigelser og vejlede arbejdet. I dette direktiv lavede han en indgående analyse af den politiske, økonomiske og militære situation i Tibet efter vor hærs indmarch, og fastlagde taktikken for kampen for »Aftalen om foranstaltninger for en fredelig befrielse af Tibet«, og særlig omorganiseringen af de tibetanske tropper.

Da perioden med genrejsningen af Kinas nationale økonomi nærmede sig sin afslutning, gentog formand Mao den videnskabelige tese om hovedmodsigelsen i landet, som han fremlagde på partiets syvende centralkomités andet plenummøde. Han påpegede, at *»med herremandsklassens og bureaukrat-kapitalistklassens omstyrtelse, er modsigelsen mellem arbejderklassen og det nationale borgerskab blevet hovedmodsigelsen i Kina.«* I overensstemmelse med Lenins lære om overgangsperioden, opsummerede formand Mao de erfaringer, som var vundet siden grundlæggelsen af Folkerepublikken Kina, og udformede i god tid partiets generallinje for overgangsperioden. Han påpegede: *»Tiden mellem Folkerepublikken Kinas grundlæggelse og den grundlæggende fuldendelse af den socialistiske omformning er en overgangsperiode. Partiets generallinje eller hovedopgave for overgangsperioden er grundlæggende at fuldende landets industrialisering og den socialistiske omformning af landbrug, håndværk og kapitalistisk industri og handel over*

et temmelig langt tidsrum. Denne generallinje skulle være det fyr-tårn, der oplyser alt vort arbejde, og når som helst vi viger fra den, vil vi begå højre- og »venstre«-fejl.« Kernen i denne generallinje var at ændre ejendomsretten til produktionsmidlerne, det vil sige gradvis at omdanne individuel ejendom til socialistisk ejendom og den kollektive og kapitalistiske ejendom til hele folkets socialistiske ejendom, således at socialistisk ejendom ville blive den eneste bestanddel af den økonomiske basis i landet og vort samfund. Dette indebar en skærpet klassekamp, og spydspidsen i revolutionen var rettet mod borgerskabet.

For at gennemføre partiets generallinje for overgangsperioden, skrev formand Mao en række vigtige artikler. Ud over de velkendte skrifter som: *Kæmp for at bygge et stort socialistisk land, Brev om studiet af »Drømmen om det røde værelse«: Tilbagevisning af at »folkeopinionen er ensartet«, Forord og redaktionelle noter til »Materiale om den kontrarevolutionære Hu Feng-klike«, Vedrørende spørgsmålet om kooperativer i landbrugssektoren, forordet og redaktionelle noter til Det socialistiske opsving i den kinesiske landsby, og Om de ti store relationer omfatter: Bekæmp bureaukrati, kommandisme og brud på lov og disciplin, Kritiser Han-chauvinismen, Tilbagevis højreopportunistiske synspunkter, der afviger fra generallinjen, Bekæmp borgerlige ideer i partiet, Kritik af Liang Shu-mings reaktionære ideer, To taler*

om gensidig hjælp og Kooperation i landbruget, Om udkastet til forfatning for Folkerepublikken Kina, Taler ved Kinas Kommunistiske Partis nationale konference, Debatten om landbrugets kooperative omformning og den nuværende klassekamp, Anmodning om synspunkter om 17-punktsprogrammet angående landbruget, Fremskynd den socialistiske omformning af håndværket og Styrk partiets enhed og før partiets traditioner videre. Disse artikler fremlagde det storslåede mål at bygge et mægtigt og højt industrialiseret socialistisk land og den socialistiske omformning af landbruget, håndværket og den kapitalistiske industri og handel. De gav borgerskabet knusende slag, og indenfor partiet afslørede de Kao Kangs og Jao Shu-shis anti-parti klike og gendrev Liu Shao-shis højreopportunistiske linje. På den måde sikrede de at partiets generallinje for overgangsperioden blev udført med succes.

Bekæmp bureaukrati, kommunistisme og brud på lov og orden, er et internt partidirektiv, som formand Mao udarbejdede for centralkomiteen i Kinas Kommunistiske Parti. Efter bevægelsen mod korruptionen, ødselheden og bureaukratiet påpegede formand Mao: »Problemet med den følgende slags bureaukrati er ikke grundlæggende blevet løst i mange distrikter, departementer og arbejdsfelter. Visse ledende kadre er uvidende om folkets genvordigheder, om tilstandene i underordnede afdelinger ikke langt fra deres kontorer, og om den kendsgerning, at

der på amts-, distrikts- og byniveau er mange dårlige folk, som er skyldige i kommunistisme og brud på lov og disciplin. Eller de har måske en vis viden om sådanne dårlige folks dårlige gerninger, men vender det blinde øje til dem, de føler ingen harme, de er ikke opmærksomme på sagens alvor og tager derfor ikke direkte skridt til at støtte gode folk og straffe de dårlige eller til at opmuntre gode gerninger og standse dårlige.» Derfor må ledende organer på alle niveauer undersøge og afsløre alle tilfælde af bureaukrati, kommunistisme og brud på lov og disciplin, og føre en beslutsom kamp mod det i forbindelse med konsolideringen opbygningen af partiet på andre arbejdsområder.

I Kritiser Han-chauvinismen fastslog formand Mao: »Vi må gå til roden og kritisere de han-chauvinistiske ideer, der i høj grad findes blandt mange partimedlemmer og kadre, nemlig de feudale og borgerlige ideer, eller de for Kuomintang så karakteristiske ideer, der viser sig i forholdet mellem forskellige nationaliteter. Fejl i den retning må rettes med det samme.» I senere skrifter tog formand Mao gentagne gange dette punkt op, at der skal lægges stor vægt på at gå imod han-chauvinismen, mens der også skal føres kamp mod lokernationalistisk chauvinisme for at sikre enheden mellem nationaliteterne.

I artiklen Tilbagevis de højreopportunistiske synspunkter der afviger fra generallinjen kritiserer formand Mao skarpt Liu Shao-chis

Siden revolutionen har man udfoldet store anstrengelser for at bekæmpe lokalnationalistisk chauvinisme og sikre enheden mellem nationaliteterne. Man har især bekæmpet Han-chauvinismen (Han-kineserne udgør den største etniske gruppe i Kina). Her ses Mao i samtale med Kuerhpan Tulumu, tidligere fattigbonde, fra Uighurmindretallet i Sinkiang.

fejl. Efter at den nydemokratiske revolution havde sejret ønskede Liu Shao-chi at følge den kapitalistiske vej i stedet for at gennemføre den socialistiske omdannelse, og fremsatte højreafvigende synspunkter som »den nydemokratiske samfundsorden skal gives en fast forankring«. Formand Mao påpegede: »Overgangsperioden er fuld af modsigelser og kampe. Vor nuværende revolutionære kamp er endog mere dybtgående end fortidens væbnede revolutionære kamp. Det er en revolution, der vil begrave det kapitalistiske samfundssystem og alle andre udbytningssystemer en gang for alle. Forestillingen om at »give den nydemokratiske samfundsorden en fast forankring« går imod vor kamps realiteter og hindrer den socialistiske sags fremgang.«

Bekæmp borgerlige ideer i partiet er en tale formand Mao holdt på landskonferencen om finansielt og økonomisk arbejde, som blev afholdt i sommeren 1953. Denne konference blev først og fremmest indkaldt for at kritisere Po I-pos fejl ved afvigelse fra generallinjen, og for at rette op på de fejlagtige ideer blandt kadrerne på spørgsmålet om generallinjen. I talen foretog formand Mao en systematisk kritik af I-pos fejl politisk, ideologisk og organisatorisk, og fremhævede især, at Po I-po var et mål, som var blevet ramt af borgerskabets åndelige sukkerkugler. »Po-I-pos fejl er et udslag af borgerlige ideer. Det gavner kapitalismen og skader socialismen og semisocialismen, og strider mod den 7. centralkomites 2. plenarmødes beslutninger.«

Efter at have analyseret den ideologiske situation i partiet pegede formand Mao på, at sådanne borgerlige ideer, som kom til udtryk i spørgsmålet om partilinjen, ikke blot kunne findes indenfor det finansielle og økonomiske arbejde, men også på det politiske og juridiske, kulturelle og uddannelsesmæssige og andre områder, og både blandt kadrer på lokale og landsniveauer. Han sagde at »vi må udvikle en kamp i partiet mod borgerlige ideer«, og at de større administrative områder og provinserne og kommunerne skulle indkalde møder når tiden var inde, med deltagelse af ansvarlige kammerater, hvor der »bliver kritiseret og diskuteret, og spørgsmålet om den socialistiske vej overfor den kapitalistiske bliver trukket klart op.«

Formand Mao pegede på, at der over hele landet var temmelig mange folk, som trivedes med anarki. For at løse dette problem var det uomgængeligt at styrke den kollektive ledelse og gå imod decentralisme. »Partimedlemmerne falder med hensyn til deres holdning til kollektiv ledelse i tre kategorier. I den første kategori er de, som er interesserede i kollektiv ledelse. I den anden kategori er de, som ikke er så interesserede, og hævder, at partikomiteerne hellere skulle lade dem være i fred, men de har ikke noget imod at blive overvåget. »Lad mig være i fred« afslører en mangel på partiånd, mens »har ikke noget imod at blive overvåget« viser nogen grad af partiånd. Vi må gribe fat i dette »har ikke noget imod at blive overvåget« og hjælpe

sådanne kammerater gennem opdragelse og overtalelse til at overvinde deres mangel på partiånd. Ellers ville hvert ministerium gå sine egne veje, og centralkomiteen kunne ikke overvåge ministerierne, ministerierne kunne ikke overvåge afdelings- og bureaulederne, og underafdelings-lederne kunne ikke overvåge sektionscheferne – kort sagt, ingen kunne overvåge nogen som helst. I den tredje kategori er der kun en håndfuld. De afviser blankt kollektiv ledelse og foretrækker altid at blive ladet alene.« Formand Mao lagde vægt på en streng overholdelse af disciplinen under demokratisk centralisme. »Det er tillid til kollektivets politiske erfaring og klogskab, som kan garantere den korrekte ledelse af partiet og staten og den urokkelige enhed i partiets rækker.«

Kritik af Liang Shu-mings reaktionære ideer er en militant anklage mod Liang Shu-ming, en repræsentant for godsejerne og borgerskabet. Efter at være blevet tilføjet alvorlige slag under bevægelsen mod »de tre onder« og »de fem onder« indledte borgerskabet endnu et vildt angreb på proletariatet på spørgsmålet om generallinjen, og gik imod socialistisk industrialisering og socialistisk omformning. Liang Shu-ming var en typisk repræsentant for dette angreb. I skarpe vendinger afslørede formand Mao til bunds Liang Shu-mings reaktionære politiske træk. Liang Shu-mings generalieblad viste, at han var modstander af det kommunistiske parti og folket, og støttede Chiang Kai-shek. »Chi-

ang Kai-shek er en snigmorder med gevær, og Liang Shu-ming er en snigmorder med pen. Der er to måder at slå folk ihjel på: den ene er at dræbe med et gevær og den anden med en pen. Den måde, som på yderst snedig måde er skjult, og som ikke får blodet til at flyde, er at dræbe med en pen. Den slags morder er De.» Liang Shu-ming var bundreaktionær, men han fremstillede sig selv som en »uforglignelig skønhed, som overskygger Hsi Shih og Wang Chao Chun og står på højde med Yang Kuei Fei.« Formand Mao ramte hovedet på sømmet og pegede på det reaktionære indhold i de borgerlige ideer, som Liang Shu-ming stod for, og sagde: »Deres linje er borgerlig. Hvis vi fulgte Deres linje, ville resultatet være vort lands undergang, Kina ville være tilbage på den gamle halv-koloniale halv-feudale vej, og der ville være et sammenrend i Peking med det formål at byde Chiang Kai-shek og Eisenhower velkommen. Lad mig gentage, vi vil aldrig vælge at følge Deres linje.«

I To taler om gensidig hjælp og kooperation i landbruget pegede formand Mao klart på nøgleleddet for vort arbejde på alle områder i socialismens periode: »Som et gammelt ordsprog siger »Når et fiskens hovedline trækkes ud, åbnes alle dets masker«. Det er kun ved at få tag i nøgleleddet at alt andet vil falde på plads. Nøgleleddet betyder det vigtigste emne. Modsigelsen mellem socialisme og kapitalisme samt den gradvise løsning af denne modsigelse – det er

det vigtigste emne, nøgleleddet. Få tag i nøgleleddet, og alt politisk og økonomisk arbejde til hjælp for bønderne vil falde på plads i forhold hertil.« I denne artikel kritiserede formand Mao borgerlige ideer som »beslutsomt forsvar af privatejendommen« og de fire friheder, og gav partikomiteer på forskellige niveauer besked om, at de i deres arbejde skulle lægge vægt på den socialistiske omformning af landbruget.

I artiklen Om udkast til forfatning for Folkerepublikken Kina pegede formand Mao: »En organisation bør have regler, og det samme gælder for en stat. En forfatning er et sæt generelle regler, det er den fundamentale lov. At samle og ordne folkedemokratiets og socialismens principper i form af en grundlæggende lov, i form af en forfatning, således at folket i hele landet har en utvetydig kurs foran sig og ved hvilken fastlagt og korrekt vej, det skal gå – dette vil øge dets begejstring.« For første gang fremlagde han for hele nationen det strålende mål at bygge Kina til et stort socialistisk land i løbet af 50 år, det vil sige i perioden med ti femårsplaner.

I Taler ved Kinas Kommunistiske Partis nationale konference opholdt formand Mao sig eftertrykkeligt ved spørgsmålet om at knuse Kao Kangs og Jao Shu-shis anti-parti alliance. Han pegede på at fremkomsten af Kao Kangs og Jao Shu-shis anti-parti alliance var et slående udtryk for den skærpede klassekamp i vort land på det tidspunkt. Denne anti-parti alliances

uhyggelige mål var at splitte vort parti og staten ved konspiratoriske midler og bane vejen for en kontrarevolutionær genrejsning. Formand Mao sagde: *»Der var to hovedkvarterer i Peking. Det første, ledet af mig, satte en åben vind i bevægelse og tændte en åben ild. Det andet, ledet af andre, satte en ildevarslende vind i bevægelse og tændte en ildevarslende ild, det arbejdede i det skjulte.«* Han pegede på at kommunister, og særlig ældre partikadrer, skulle drage lære af Kao-Jao-alliance sagen, og *»må alle være åbne og ærlige politisk, altid rede til at udtrykke vores politiske synspunkter åbent og tage et standpunkt for eller imod i alle vigtige politiske spørgsmål. Vi må aldrig følge Kao Kangs og Jao Shushis eksempel og tage tilflugt i intriger.«* Vi må holde en vis afstand fra bemærkninger eller handlinger, der står i modstrid med partiprincipperne, og vi må ikke undlade at holde den afstand. *»Vi har gentagne gange erfaret dette i den aktuelle sag mod Kaos og Jaos partifjendtlige alliance og i den tidligere kamp mellem to linjer i partiet: Når man gennem et gammelt og nært bekendtskab med visse personer finder det vanskeligt at tale ud og undlader at holde en vis afstand, give noget afslag og trække en klar skillelinje, vil man finde sig selv mere og mere involveret og jaget af deres »skygger«.* Formand Mao advarede hele partiet og sagde, at de skulle forberede sig mentalt og materielt mod alle mulige krisesituationer både hjemme og udenlands, og mod at lignende sa-

ger som Kao Kangs og Jao Shushis antiparti alliance skulle gentage sig.

Formand Mao påpegede også: *»Vi er gået ind i en ny periode i vor historie, en periode i hvilken dét, vi har pålagt os selv at udføre, tænke på og grave ned i, er socialistisk industrialisering socialistisk omformning og modernisering af vort nationale forsvar og vi er begyndt at gøre det samme med atomenergi.«* *»Jeg håber, at alle provins-, by- og præfekturpartikomiteernes sekretærer og kammeraterne, som er i ledelsen af de centrale afdelinger, vil stræbe efter at blive eksperter i politisk og økonomisk arbejde på grundlag af et højere marxistisk-leninistisk niveau. De må gøre et godt arbejde både politisk og ideologisk og i den økonomiske opbygning. Hvad angår det sidstnævnte må vi virkelig lære, hvordan vi gør det.«*

Til tilbagevisning af *»Overensstemmelse i den offentlige mening«* er en af de redaktionelle fornoter formand Mao skrev til *Materiale om den kontrarevolutionære Hu-Feng-klike*, og er taget med i bindet på grund af sin teoretiske betydning. Den bruger loven om modsætningernes enhed og fremlægger det dialektiske forhold mellem overensstemmelsen og uoverensstemmelsen i den offentlige mening. På den måde afdækker den, at der findes to forskellige slags modsigelser i det socialistiske samfund – modsigelserne mellem os og fjenden og modsigelserne indenfor folket – og fremlægger de grundlæggende tanker om at skel-

ne mellem og behandle de to typer modsigelser rigtigt.

Debatten om landbrugets kooperative omformning og den nuværende klassekamp er formand Maos afslutningstale på det udvidede sjette plenarmøde i partiets syvende centralkomite. Denne store diskussion, som begyndte med spørgsmålet om politikken for samarbejdet i landbruget, var en diskussion om spørgsmålet om hele partiets generallinje for overgangsperioden var rigtig eller ej. Formand Mao forklarede forholdet mellem Kooperation i landbruget og omformningen af kapitalistisk industri og handel, og pegede på, at kun i og med at alliancen mellem arbejderklassen og bønderne gradvis blev konsolideret på et socialistisk grundlag gennem processen med en gennemgribende socialistisk omformning af landbruget, var det muligt at skære båndet mellem borgerskabet i byerne og bønderne fuldstændig over, for til sidst at isolere borgerskabet og lette den endelige likvidering af kapitalismen. *»I denne sag er vi helt hjerteløse. I denne sag er marxismen faktisk ubarmhjertig, og den har kun lidt medlidenhed, for den er besluttet på at udrydde imperialismen, feudalisme, kapitalisme og tilmed småproduktion. Med hensyn til dette er det bedre ikke at have megen medlidenhed. Nogle af vore kammerater er for venlige, de er ikke hårde nok, med andre ord de er ikke så marxistiske. Det er meget godt og også betydningsfuldt at udrydde borgerskabet og kapitalismen i Kina, et land med en*

befolkning på 600 millioner. Vort mål er at udrydde kapitalismen, udslette den fra jordens overflade og gøre den til en del af fortiden.»

Formand Mao opsummerede diskussionen om Kooperationen i landbruget, og trak en helhedsplan og ledelsesmetoderne op for at gøre den kooperative omformning af landbruget til virkelighed. Når det gjalt oprettelsen af kooperativer, pegede han på, at man fra det tidspunkt skulle lægge vægten på en kappestrid på kvalitet snarere end kvantitet. *»Og hvad er kriteriet for kvalitet? Det er forøget produktion og intet tab af kvæg. Hvorledes kan produktionen forøges og tab af kvæg undgås? Til dette formål er det nødvendigt at iagttage principperne for frivillig deltagelse og gensidig fordel, at udarbejde altomfattende planer og give smidig vejledning. Jeg tror, at kooperativerne, med disse betingelser i hånden, vil være i stand til at opnå bedre kvalitet, forøge produktionen og forhindre tab af kvæg. Vi skal for enhver pris undgå den fejl, der tidligere blev begået i Sovjetunionen, som førte til nedslagtning af kvæg i stort antal.»* Formand Mao påpegede videre: *»Efter at der er oprettet en flok kooperativer, skal der være kontrol og konsolidering, før flere oprettes. Det er som at udkæmpe slag, der skal være hvile og konsolidering mellem to slag. Det er fuldstændig forkert at undlade dette, ikke at gøre pause og ikke at tillade et pusterum.»* Vi er modstandere af grænseløs ængstelse og talløse tabuer og regler. Betyder dette, at vi slet

ikke skal nære ængstelse? Ikke have et eneste tabu? Ikke en eneste regel? Det er selvfølgelig ikke tilfældet».

Anmodning om synspunkter om 17-punktsdokumentet angående landbruget er et internt partिकirkulære udarbejdet af formand Mao for centralkomiteen for Kinas Kommunistiske Parti. Der blev opnået enighed om 17-punktsdokumentet om landbrug efter at formand Mao havde holdt adskillige rådslagninger i Hangchow og Tientsin med sekretærer for partikomiteerne i 14 provinser og det autonome område Indre Mongoli i november 1955. Indledningsvis trak det et langtidsprogram op for udviklingen af vort socialistiske landbrug. I januar vedtog centralkomiteen i Kinas Kommunistiske

Parti efter forslag fra formand Mao 40-punktsprogrammet for udviklingen af landbruget på grundlag af dette dokument.

Om de ti store relationer er et strålende marxistisk dokument. Med lærdommene draget fra Sovjetunionen på sinde, opsummerede formand Mao Kinas erfaringer, og ud fra den grundlæggende politik med at mobilisere de positive faktorer, indre og ydre, for at tjene socialismens sag, behandlede han de ti vigtigste forhold i den socialistiske revolution og den socialistiske opbygning, og fremlagde de tanker, som lå til grund for generallinjen for at opbygge socialismen med større, bedre, hurtigere og mere økonomiske resultater, en linje tilpasset vilkårene i vort land.

Styrk partiets enhed og før par-

Kina opnår bedre og bedre resultater i sin industrielle opbygning, det er denne stigende produktion der skal danne basis for en forøgelse af levestandarden for det kinesiske folk. Her er man ved at udskibe et disellokomotiv fra Shanghai.

tiets traditioner videre er formand Maos tale på den første session i forberedelsesmødet for den 8. partikongres. Formand Mao sagde, at målet og hensigten med kongressen måtte være »at opsummere erfaringerne siden den 7. kongres, forene hele partiet, og forene det med alle styrker her og i udlandet, som kan forenes i kampen for at bygge et storslået socialistisk Kina.« Efter at have foretaget en sammenligning mellem vilkårene i vort land og vilkårene i De forenede Stater, foreslog han at vi skulle overhale De forenede Stater økonomisk i løbet af 50 eller 60 år. Han sagde: *»Dette er en forpligtelse. I har sådan en stor befolkning, sådan et stort territorium og sådan nogle rige ressourcer, og hvad mere er, så hedder det, at I er ved at opbygge socialismen, som formodes at være overlegen. Hvis I ikke er i stand til at overgå USA efter at have arbejdet på det i 50 eller 60 år, hvilken ynkelig figur vil I ikke gøre! I burde i sandhed være færdige her på jorden. Derfor, at overgå USA er ikke kun muligt, men absolut nødvendigt og en pligt. Hvis vi ikke gør det, så vil vi, den kinesiske nation, lade verdens nationer i stikken, og vi vil ikke yde noget særligt bidrag til menneskeheden.«*

Formand Mao gik videre, og pegede på, at vi må videreføre partiets gode traditioner med henblik på ideologien og arbejdsstilen, og føre kamp mod subjektivism, sektarisme og bureaukrati. Og vi skal gøre et godt arbejde i at forene hele partiet. *»I bør forene jer med dem, der har ført kampe mod jer. De*

kom i slagsmål med jer, slog jer ned og påførte jer lidelser.« I spørgsmålet om valg af centralkomiteen, forklarede han de grundlæggende spørgsmål om hvordan og hvorfor man skulle forene sig med kammerater, der havde taget fejl med hensyn til den politiske linje.

Efter, at Sovjetunionens Kommunistiske Parti havde langet vilde slag ud mod Stalin på sin 20. partikongres, oppiskede imperialisterne i hele verden en anti-kommunistisk storm. Den revisionistiske strømning i den kommunistiske bevægelse blev voldsom, og begivenhederne i Polen og Ungarn fandt sted. I vort land var 1956 et år med intens socialistisk omformning af ejendomsretten til produktionsmidlerne. Under disse forhold vaklede nogle få personer i partiet. Idet de handlede i samarbejde med de kontrarevolutionære stormangreb fra imperialisterne og revisionisterne og udnyttede vort partis korrigerende, startede borgerlige højrefolk rasende angreb på vort parti. I sine artikler skrevet fra vinteren 1956 og i løbet af 1957, svarede formand Mao korrekt på det nye spørgsmål, som blev rejst hjemme og i udlandet, og for første gang i marxismens udviklingshistorie fremlagde han udtrykkelig tesen om at kampen mellem proletariatet og borgerskabet og mellem den socialistiske vej og den kapitalistiske vej ville fortsætte en lang tid efter den grundlæggende gennemførelse af den socialistiske omformning af ejendomsretten til produktionsmidlerne, og udviklede teorien om

at fortsætte revolutionen under proletarietets diktatur. Disse strålende skrifter af formand Mao har vejledt vort folk til at vinde store sejre på den politiske og ideologiske front i den socialistiske revolution.

I sin *Tale ved Kinas Kommunistiske Partis 8. centralkomites andet plenarmøde* drøftede formand Mao, i lyset af højreafvigelsesfejlene på den tid, det dialektiske forhold mellem fremrykning og tilbage tog, mellem at sidde på og af hesten, og ligevægt og uligevægt i økonomisk arbejde. Han påpegede: *»Fremmer vores partikomiteer på alle niveauer, de forskellige centrale departementer og regeringer på alle niveauer fremgang eller tilbagegang? Grundlæggende set fremmer de fremgangen. Samfundet er altid på vej frem, for fremgang og udvikling er hovedtendensen.«* Han fastslog, at den første femårsplan var grundlæggende rigtig, og understregede, at vi skulle værne om kadrernes og massernes entusiasme og at vi ikke måtte hælde koldt vand over dem.

Med hensyn til den kendsgerning, at der fandtes uroligheder og dårlige folk i et socialistisk land, påpegede formand Mao *»Det ligger i tingenes natur.«* Selv om 10.000 år vil der fortsat være både modsigelser og kampe, og behov for revolution. *»Vil der stadig være revolutioner i fremtiden, når alle imperialistiske magter er bekæmpet og klasserne fjernet? Mit synspunkt er, at der stadig vil være behov for revolution. Forandring vil stadig være nødvendig for sam-*

fundssystemet og begrebet »revolution« vil stadig blive anvendt. Selvfølgelig vil revolutionerne ikke være af samme karakter, som dem vi har i klassekampens epoke. Men der vil stadig være modsigelser mellem produktionsforholdene og produktivkræfterne, mellem overbygningen og den samfundsmæssige basis. Når produktionsforholdene er ude af trit må de omstyrttes. Hvis overbygningen (iberegnet ideologi og den offentlige mening) beskytter en type produktionsforhold, som folket er imod, vil det omforme den.«

Formand Mao kritiserede Krusjtjov-klikens fejl, at angribe Stalin vildt og at forkynde den politiske magtovertagelse gennem den parlamentariske vej. Han sagde: *»Jeg mener, at der er to »sværd.« Det ene er Lenin. Det andet er Stalin. Stalins sværd er nu blevet kastet bort af russerne.« og »Lenins sværd« var »blevet kastet bort i betragtelig udstrækning« af dem. »Vi kinesere har ikke kastet det bort. Først og fremmest beskytter vi Stalin, men vi kritiserer også hans fejltagelser, og vi har skrevet artiklen »Om de historiske erfaringer med proletarietets diktatur«. Vi handler i overensstemmelse med den objektive virkelighed i modsætning til visse folk, som har forsøgt at vanære og udslutte Stalin.«* Formand Mao påpegede også at det grundlæggende problem med nogle østeuropæiske lande var, at de ikke havde lavet et godt nok stykke arbejde når det gjaldt om at føre klassekamp, og at de således måtte høste som de havde sået. Vi

havde mobiliseret masserne til at føre klassekamp både i den demokratiske revolution og den socialistiske revolution. *»Ikke at stole på masserne, når vi fører klassekamp, og ikke at trække en klar skillelinje mellem folket og fjenden – det vil være meget farligt.«*

Formand Mao kritiserede de borgerlige ideer, som nogle kadrer havde på spørgsmålet om demokrati og den bureaukratiske arbejdsstil som er kendetegnet ved at man fjerner sig fra masserne og undlader at dele medgang og modgang med dem. Han formanede hele partiet: *»Vi må være på vagt, så vi ikke nærer den bureaukratiske arbejdsstil og udvikler os til et bureaukratisk lag, adskilt fra folket. Masserne vil have god grund til at fjerne hvem som helst fra sit embede, som udøver bureaukratisk stil, ikke gør sig anstrengelser*

for at løse deres problemer, skælder dem ud, tyranniserer dem, og aldrig forsøger at korrigere sine fejl. Jeg mener, det er godt at fjerne sådanne fyre, og de burde fjernes.« Samtidig påpegede han: *»Vort parti har millioner af erfarne kadrer. De fleste af dem er gode kadrer, født og opvokset på vor fædrene jord, knyttede til masserne, og gennemprøvede under langvarige kampe. Vi har et helt korps af kadrer – de, som tilsluttede sig revolutionen i perioden, hvor partiet blev dannet, i den Nordlige Ekspeditions periode, under den revolutionære bondekrig, under modstandskrigen mod Japan og befrielseskrigen, og de, som tilsluttede sig efter den landsomfattende befrielse. De er alle værdifulde aktiver for vort land. I visse østeuropæiske lande er situationen ikke særlig stabil, og en væsentlig årsag*

»Allerede i 50'erne kritiserede Mao udviklingen i Østeuropa.

er, at de mangler en sådan skare af erfarne kadrer. Med sådanne kadrer som vore er vi i stand til at »sidde fast i fiskebåden, på trods af at stormen suser, og bølgerne rejser sig«.»

I sine Taler ved en konference for partisekretærene fra provinserne, de centralt styrede byer og de autonome regioner satte formand Mao et enestående eksempel i at bruge dialektikken til at analysere og løse de vigtigste indre og ydre spørgsmål. Det er et strålende arbejde, et praktisk og militant filosofisk skrift. Han påpegede: »Den marxistiske teori om modsætningsernes enhed skal bruges i undersøgelsen af og i arbejdet med de nye problemer om klassemodsigelse og klassekamp i socialistiske samfund og ligeledes nye problemer i den internationale kamp.«

I disse foredrag pegede formand Mao for første gang i marxismens udviklingshistorie udtrykkeligt på at der fortsat vil være modsigelser, klasser og klassekamp efter den grundlæggende fuldendelse af den socialistiske omformning af ejendomsretten til produktionsmidler-

ne. Han lavede en dybtgående analyse både af de politiske og ideologiske strømninger i de forskellige klasser i vort samfund og indenfor partiet, og tog spørgsmålet om små grupper mennesker, der skaber uro op. Han påpegede: »Alting i et samfund er en enhed af modsætninger. Et socialistisk samfund er ligeledes en enhed af modsætninger; denne enhed af modsætninger findes både indenfor folkets rækker og mellem os selv og fjenden. Den grundlæggende årsag til at menneskegrupper stadig skaber uroligheder i landet er, at alle mulige slags modsatte aspekter, positive og negative, stadig findes i samfundet, ligesom klasser, mennesker og synspunkter står i modsætning til hinanden.«

Med hensyn til små grupper mennesker, der skaber uro, pegede formand Mao for det første på, at vi ikke opmuntrer dette, og for det andet, at hvis der er nogen, som er opsat på at skabe uro, så lad dem. Vi må arbejde godt blandt dem, som er indblandet i uro, for at splitte dem, og skelne de mange fra de få. Vi må give de mange god vejledning og opdragelse således at de gradvis kan ændre sig, og ikke sære deres følelser. Det proletariske diktatur må udøves overfor de meget dårlige folk, som iværksætter kontrarevolutionære oprør som den Ungarske episode. Formand Mao sagde: »Man bør lære denne ledelseskunst. Prøv ikke at holde alt under låg. Når folk kommer med besynderlige bemærkninger, når de strejker eller skriver en ansøgning, prøver man at slå dem

tilbage med et slag, og det altid ud fra den forestilling, at disse ting ikke burde forekomme. Hvorfor sker disse ting, som ikke burde ske, så stadigvæk? Den selvsamme kendsgerning viser, at de bør forekomme. Man forbyder folk at strejke, at skrive ansøgninger, eller at komme med ugunstige bemærkninger, man forfalder simpelthen til undertrykkelse i hvert tilfælde, indtil man en skønne dag er blevet en Rakosi. Dette gælder både inden for og uden for partiet. Hvad angår besynderlige bemærkninger, mærkelige hændelser og modsigelser, er det bedste at få dem belyst. Modsigelser skal belyses og så løses.«. Formand Mao understregede at vi må forstærke det politiske og ideologiske arbejde på områderne industri, landbrug, handel, kultur og uddannelse, og i hæren, regering og partiet.

Ud fra synspunktet om modsætningernes enhed, udarbejdede formand Mao den korrekte politik med at lade hundrede blomster blomstre og hundrede tankeretninger kapses, og kritiserede Stalins metafysik og fejlagtige syn om at kun velduftende blomster, men intet ukrudt måtte have lov at vokse. Det er et synspunkt, som fornægter, at der findes giftigt ukrudt i et socialistisk land. Han påpegede: »Velduftende blomster står i kontrast til giftigt ukrudt og udvikles i kampen med dem. Det er en farlig politik at forbyde folk at komme i forbindelse med det forkerte, det hæslige og det fjendtlige, med idealisme og metafysik og med Confusius', Lao Tzus og Chiang

Kai-sheks vrøvl. Det vil føre til åndeligt forfald, ensporet tankegang og mangel på forberedelse til at se verden i øjnene og til at møde udfordringer.« Giftigt ukrudt skal luges væk. Skadelige erklæringer skal tilbagevises i god tid. Dårilige tendenser i samfundet skal udryddes, og måden at gøre det på er gennem argumenter.

Formand Mao kritiserede skarpt de vaklende elementer i partiet. Han sagde: »Der er kadrer af høj rang i partiet, som har vaklet, og som ikke kan klare socialismens prøve. Er denne tingenes tilstand afsluttet? Nej, det er den ikke. Vil disse mennesker stå fast og virkelig tro på socialismen om ti år? Tjah, ikke nødvendigvis. Om ti år, når et eller andet dukker op, vil de måske atter sige: Det forudså jeg for længe siden.«

Formand Mao opholdt sig ved det dialektiske forhold mellem landbrug og industri, og understregede landbrugets stilling og rolle i den nationale økonomi. Han sagde: »Hele partiet bør tillægge landbruget stor betydning. Landbruget har vital betydning for nationens økonomi og for folkets levevilkår. Tag jer i agt, for det er meget farligt ikke at få greb om kornproduktionen. Hvis den bliver forsumt, vil der opstå omfattende uroligheder en skønne dag.«

Formand Mao analyserede modsætningerne mellem nationer, og pegede på, at »striden mellem de imperialistiske magter, i kampen om kolonier er den største modsigelse. De prøver at skjule deres indbyrdes modsigelser ved at spille

på deres modsigelser med os.« Ud fra Suez-kanal episoden var det klart, at »der er en konflikt mellem to slags modsigelser og tre slags styrker. De to former for modsigelser er: for det første, dem mellem forskellige imperialistiske magter, dvs. mellem USA og Frankrig, og for det andet mellem de imperialistiske magter og de undertrykte nationer. De tre slags magter er: 1) USA: den største imperialistiske magt, 2) Storbritannien og Frankrig, andenrangs imperialistiske magter, og 3) de undertrykte nationer.« Senere i overensstemmelse med ændringerne i de internationale klasseforhold, udviklede formand Mao disse strålende tanker til den videnskabelige tese om verdens deling i tre.

Formand Mao gentog Kinas politik overfor oprettelsen af diplo-

matiske forbindelser med De forenede Stater – det vil sige, vi ikke havde noget hastværk med at gøre det. Han sagde: »Vi følger denne politik for at fratage USA så megen politisk kapital som muligt, for at give det skylden og for at isolere det.« »USA vil kunne tilbageholde anerkendelsen af vor regering i 100 år, men jeg tvivler på, at det vil kunne tilbageholde den i 101. En skønne dag bliver USA nødt til at oprette diplomatiske forbindelser med os. Når amerikanerne da kommer til Kina, vil de opdage, at det er for sent at fortryde. For landet Kina vil være blevet helt anderledes, med sit hus fejlet rent, og »de fire skadedyr« udryddet; de vil ikke finde mange venner her, og de vil ikke kunne udrette meget, selv hvis de spreder nogle få bakterier.«

Belært af det dårlige eksempel fra Sovjet sagde formand Mao: »Hele partiet bør være opmærksom på det ideologiske og teoretiske arbejde, danne grupper af arbejdere skolet i marxistisk teori ...«.

Formand Mao kritiserede skarpt Khrustjovs revisionisme, og stormagtschauvinisme. Han sagde: »Da vor delegation tog til Sovjetunionen denne gang, gik vi lige til sagen i en række spørgsmål. Jeg fortalte kammerat Chou En-lai i telefonen, at disse mennesker er forblændet af deres materielle gevinster, og at den bedste måde at behandle dem på er at give dem en god overhaling. Hvad er deres materielle resultater? Ikke mere end 50 millioner tons stål, 400 millioner tons kul og 80 millioner tons olie. Er det meget? Slet ikke. For tiden er deres hoveder opsvulmede ved synet af den mængde. Hvilke kommunister! Hvilke marxister! Gang det alt sammen med ti, eller endda med hundrede, og det er stadig ikke ret meget. Det eneste, man har gjort, er at udvinde noget af jorden, lavet det til stål og lavet nogle biler, flyvemaskiner og hvad ved jeg. Hvad bemærkelsesværdigt er der ved det? Og alligevel gør man det til så tung en byrde for sine skuldre, at man endda har kastet revolutionære principper bort. Er det ikke at være blændet af materielle vindinger? Hvis man har en høj stilling, kan man blive blændet af materiel vinding. At være førstesekretær er en form for materiel gevinst, som nok også kan få ens hoved til at svulme op. Når et menneskes hoved bliver for oppustet, må vi skælde ham grundigt ud på den ene eller den anden måde. Denne gang overholdt Chou En-lai ikke protokollen i Moskva, men kæmpede mod dem, og folgelig lavede de et farligt hus. Det er

godt at afklare tingene ansigt til ansigt.« »Hvis de insisterer på at gå deres egne veje, må vi før eller senere lægge det hele frem.

Formand Mao sagde: »Efter min mening bør hele partiet studere dialektik, og det bør gøre sig til fortaler for, at man handler i overensstemmelse med dialektikken. Hele partiet bør være opmærksom på det ideologiske og teoretiske arbejde, danne grupper af arbejdere skolet i marxistisk teori og gøre sig større anstrengelser for at studere og propagandere marxistisk teori.«

De vigtige teoretiske punkter i disse taler bliver udviklet systematisk i *Om den rigtige behandling af modsigelser inden for folket og Tale ved Kinas Kommunistiske Partis nationale konference om propagandaarbejde*, to strålende marxistiske dokumenter, som allerede tidligere er udgivet.

Tingene begynder at forandre sig er en artikel skrevet af formand Mao før angrebet fra de borgerlige højrefolk mod partiet havde nået sit højdepunkt. Det er i hovedsagen viet en analyse af situationen i klassekampen og en forklaring af vor taktik i kampen. Formand Mao pegede på, at der var en række folk i partiet med en tænkning, som hældede i dogmatisk retning. Der fandtes også en række folk, med en tænkning, som hældede i revisionistisk retning, og de repræsenterede en større fare. De og højrefolkene udenfor partiet optrådte samlet, og dannede en fælles bande, de opførte sig som fosterbrødre. Vor kamp mod højrefolkene var tilrettelagt så

vi kunne vinde de mellemliggende elementer. Vi skulle lade dem gå amok en tid og lade dem nå deres højdepunkt. De ville ende med at begrave sig selv.

Vi må mønstre vore styrker til at slå de højreorienteredes vilde angreb tilbage er et internt partidirektiv skrevet af formand Mao for at træffe foranstaltninger til modangreb mod højrefolkene, når deres angreb nåede højdepunktet. Formand Mao understregede: »Dette er et stort slag (med slagmarken både inden for og uden for partiet). Hvis vi ikke vinder dette slag, så vil det være umuligt at nå frem til socialismen, og der kan enddog være en vis fare for »ungarske begivenheder«.« Efter at dette direktiv var blevet sendt ud, blev der øjeblikkelig startet en stor, landsomfattende kamp for at slå de borgerlige højrefolk tilbage. Efter dette skrev formand Mao selv »Wne Hui Pao«s borgerlige orientering skal kritiseres, en lederartikel i *Renmin Ribao*, som gav Chakn Po-chung-Lo Lung-chi-alliancen, de borgerlige højrefolks kommandocenter, et frontanslag.

Slå de borgerlige højreorienteredes angreb tilbage og *Situationen i sommeren 1957* er to vigtige artikler af formand Mao i den voldsomme kamp mod højre. Formand Mao sagde, at flertallet af de 600 millioner mennesker i vort land var gode, og at højrefolkene, som gik imod kommunistpartiet, folket og socialismen kun var en lille gruppe. Modsigelsen mellem højrefolkene og os var en modsigelse mellem fjenden og os. Det var fort-

sat nødvendigt at grave højrefolkene frem. Vi må ikke slappe af i vore anstrengelser eller afblæse kampen hurtigt. Vor kamp mod højrefolkene samlede sig hovedsagelig om tre spørgsmål: Om fremgang i revolutionen og vor opbygning var det vigtigste, om vi skulle følge den socialistske vej og om kommunistpartiets ledelse var nødvendig. Formand Mao sagde, at betydningen af kampen mod højrefolkene ikke måtte undervurderes. »Det er en stor socialistisk revolution på de politiske og ideologiske fronter. I sig selv er den socialistiske revolution i 1956 på den økonomiske front (det vil sige angående ejendomsretten til produktionsmidlerne) ikke nok, den er heller ikke sikker. Det viser begivenhederne i Ungarn. Der må også være en tilbundsgående socialistisk revolution på de politiske og ideologiske fronter.«

Formand Mao pegede på, at vort parti havde vundet erfaring ved at gennemføre de tre opgaver med at korrigere arbejdsstilen, kritisere højrefolkene og vinde de mellemliggende masser over, og dette var af stor betydning. »Vort mål er at skabe en politisk situation, hvor vi både har centralisme og demokrati, både disciplin og frihed, både viljens enhed og den enkeltes naturlige og levende frie udfoldelse og således fremme vor socialistiske revolution og socialistiske opbygning, gøre det lettere at overvinde vanskeligheder, opbygge en moderne industri og et moderne landbrug hurtigere og gøre vort parti og vor stat mere sikker og

bedre i stand til at modstå storm og pres. Det overordnede er her den rigtige behandling af modsigelser inden for folket og af dem mellem os og fjenden. Metoden er at søge sandheden ud fra kendsgerningerne og følge masselinjen.»

Formand Mao brugte ordsproget: »Når huden er væk, hvor kan håret så fæste sig?« for på en levende måde at forklare behovet for at de intellektuelle omdannede sig. Formand Mao pegede på, at de intellektuelle, som kom fra det gamle samfund havde mistet deres oprindelige økonomiske grundlag i samfundet. Nogle intellektuelle blev »frit svævende herrer«, »som hverken berørte himlen eller jorden«. De intellektuelle måtte omforme sig selv så de kunne fæste sig til huden af den offentlige ejendom og proletariatet. Mange intellektuelle var meget kæphøje, de troede, at de havde megen viden. I virkeligheden var de meget uvidende, og kunne ikke undgå at lave fejl når de behandlede principalsager. *»Helhedssituationen bestemmes ikke af de intellektuelle, men til syvende og sidst af det arbejdende folk, af den mest fremskredne del af det, proletariatet.»* For at knytte sig til proletariatet, må de intellektuelle studere proletarisk ideologi, have varme følelser overfor proletariatet og blive venner med arbejdere og bønder. Formand Mao sagde, at det var nødvendigt *»at en ny hær af arbejderintellektuelle vil blive dannet (indbefattet alle intellektuelle fra det gamle samfund, der tager et fast arbejder-*

klassestandpunkt efter virkelig at være blevet omformet). Dette er en storslået opgave, som historien stiller os. Arbejderklassens revolutionære sag vil ikke blive fuldstændig konsolideret, førend denne nye udstrakte hær af arbejderklasseintellektuelle bliver til virkelighed.»

Vær aktive i at fremme revolutionen er en vigtig tale af formand Mao på Kinas Kommunistiske Partis 8. centralkomites tredie plenarmøde. I den anden halvdel af 1956 hvirvlede Liu Shao-chi en højreafvigende vind op for at kæmpe mod »overilet fremrykning«, en vind, som fejede slagordet om at gøre tingene med større, bedre og mere økonomiske resultater væk, fejede 40-punktsprogrammet for udviklingen af landbruget og komiteer, der skulle arbejde for fremskridt væk. I denne tale kritiserede formand Mao Liu Shao-chis højreopportunistiske linje og det revisionistiske synspunkt, at »hovedmodsigelsen er en modsigelse mellem det fremskredne socialistiske system og tilbagestående produktivkræfter«, som Liu Shao-chi og Chen Po-ta føjede til resolutionen fra den 8. partikongres. Formand Mao påpegede: *»Modsigelsen mellem proletariatet og borgerskabet, mellem den socialistiske og den kapitalistiske vej, er uden tvivl hovedmodsigelsen i Kina idag.»*

Formand Mao stadfæstede den form masserne havde skabt for at lave revolution, nemlig at tale frit ud, fremsætte synspunkterne fuldt ud, afholde store diskussioner og skrive vægaviser. Det var en form som passede til indholdet af mas-

Det er af afgørende betydning for revolutionen, at masserne aktivt deltager i de politiske diskussioner og frit giver deres meninger til kende. I Ki-na foregår dette i stor målestok. Man holder massemøder på virksomhederne og giver kritikken frit løb i vægaviser, som f.eks. her blandt havnearbejdere i Shanghai.

sernes kamp og klassekampen i den nuværende periode, og passe de til den rigtige behandling af modsigelser indenfor folket. Denne form bragte det socialistiske demokrati til fuld udfoldelse. »På grundlag af et sådant demokrati bliver centralismen ikke svækket, men yderligere styrket, og det samme er tilfældet med proletariats diktatur.«

Formand Mao påpegede: »Politik og erhverv danner en enhed af modsætninger, hvor politik er dominerende og primær, og altimens vi skal bekæmpe tendenser til at overse politikken, går det ikke at indskrænke sig til politik og ikke at have nogen teknisk eller professionel viden.« »Vore kadrer inden for

alle fag og brancher bør stræbe efter at blive dygtige i teknisk og professionelt arbejde, blive eksperter og således blive både røde og eksperter.«

Formand Mao forklarede vort partis grundlæggende synspunkter på spørgsmålet om Stalin og spørgsmålet om fredelig overgang, og kritiserede Krustjov-revisionismen. Han påpegede: »Stalins resultater er primære og hans mangler og fejl sekundære.« »Vi har sat Stalins portræt op på Tien An Men pladsen. Dette er i harmoni med ønsket hos det arbejdende folk i hele verden, og det angiver vor grundlæggende uoverensstemmelser med Hrusjtjov.« Fredelig overgang er en taktisk parole. Ikke des-

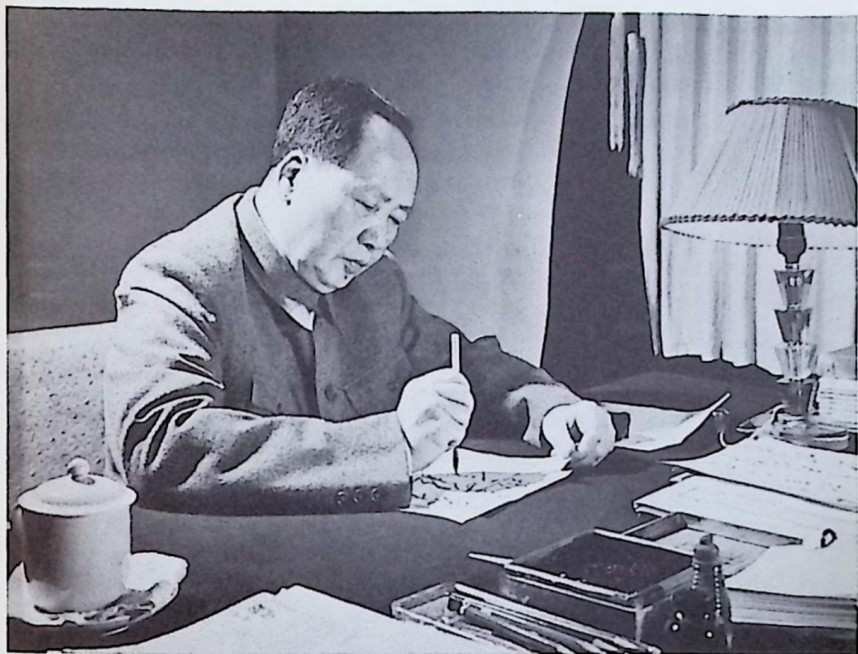
to mindre vil borgerskabet aldrig overgive den politiske magt af sin egen fri vilje. At gribe den politiske magt med væbnet magt er en strategisk parole. »Sagt i almindelighed må proletarietets politiske partier hellere være forberedt på to muligheder: Den ene, at en gentleman bruger munden og ikke nævne, men den anden, at hvis slynglen bruger nævnerne, bruger jeg også mine. At se sådan på tingene foregriber begge muligheder og efterlader ingen smuthuller.«

Artiklen *Hav en fast tro på folkets flertal* analyserer på omfattende vis den politiske indstilling hos hver klasse og hvert lag i det socialistiske samfund, og forklarer dybtgående forholdet mellem klassekræfterne i den fortsatte revolution under proletarietets diktatur. Formand Mao påpegede: »Hvilket omfang har den socialistiske revolution, hvilke klasser er indblandet i denne kamp? Den socialistiske revolution er en kamp, der føres af proletariet, som går i spidsen for det arbejdende folk imod borgerskabet. Selv om Kinas proletariat udgør et relativt lille antal, har det enormt mange allierede, hvoraf de vigtigste er fattigbønderne og de lavere middelbønder, som udgør 70% af landbefolkningen eller lidt mere.« »90% af hele befolkningen er for socialismen. Vi må have tillid til dette flertal. Som et resultat af vores anstrengelser og debatter, kan vi få 8% mere over på vores side, så bliver tallet 98%. De reaktionære, som er bitre modstandere af socialismen, udgør kun 2%. Med flertallet for socialismen, gør

forekomsten af formen med at tale frit ud, fremsætte sit synspunkt helt ud, holde store diskussioner og skrive vægaviser meget godt. Denne form har ikke nogen klassekarakter. »Denne parole kan både bruges af borgerskabet og proletariet; den kan bruges af venstrefløjen, midten og højrefløjen. Hvilken klasse vinder virkelig noget med denne parole om at tale frit, udtrykke synspunkter og at afholde debatter i stor stil og skrive storskrifttegnspakater? I sidste instans proletariet, ikke de borgerlige højrekræfter.«

Da han talte om 40-punktsprogrammet for udviklingen af landbruget sagde formand Mao: »Alt i alt er der gode udsigter for dette program. Kina kan forandres. Uvidenhed kan vendes til viden, sløvhed til vitalitet.« »Vort land er fuldt af håb. De højreorienterede siger, at det er uden håb, og de tager fuldstændig fejl. De mangler tillid, og eftersom de er imod socialismen, har de naturligvis ingen tillid. Vi holder fast ved socialismen, og vi strutter af tillid.«

En dialektisk måde at anskue indre enhed i partiet på er en vigtig artikel om at bruge dialektikken til at løse modsigelser inden for partiet. Formand Mao sagde, at vi skulle indtage den holdning at forene os med en hvilken som helst kammerat, forudsat han ikke er et fjendtligt element eller en sabotør. Vi skal indtage en dialektisk og ikke en metafysisk holdning til ham. Den metafysiske holdning er at knuse alle man ikke fuldt og helt kan lide. »Men en kammerat, der

har begået fejl bør vi for det første befri ham for hans forkerte ideer. Dernæst bør vi hjælpe ham. Punkt et – kamp og punkt to – hjælp. Vi bør gå til værks ud fra gode hensigter og hjælpe ham med at rette sine fejl, så han får en løsning.» Formand Mao slog klart fast: *»Begyndet modsætningernes enhed, dialektikken må udbredes bredt. Dialektikken bør gøre en bevægelse fra filosofernes lille kreds til folkets brede masser.»*

Bind 5 af *Udvalgte værker af Mao Tsetung* er et marxistisk-leninistisk storværk. Udgivelsen af det er af øjeblikkelig og langtrækkende historisk betydning. Det er et mægtigt ideologisk våben til at forne tankerne og handlingerne i hele

partiet, hele hæren og folket i alle vore nationaliteter, og for at kunne vurdere formand Huas strategisk-politiske beslutning om at gribe om nøgleleddet for at styre landet godt og oprette stor orden over hele landet. Det er et mægtigt ideologisk våben til at uddybe afsløringen og kritikken af »de fires bande«, til at styrke partibygningen ideologisk og organisatorisk, for beslutsomt at fortsætte revolutionen under proletariats diktatur og til at optrappe den socialistiske opbygning. Det er et mægtigt ideologisk våben i modstanden mod imperialismen og socialimperialismen. Vi må studere bind 5 af *Udvalgte værker af Mao Tsetung* samvittighedsfuldt, og, under le-

delse af partiets centralkomite, ledet af formand Hua, holde formand Maos fane højt, udføre for-

mand Maos påbud og gennemføre den proletariske revolutionære sag til den sidste afslutning.

